

LUONNOS

Sydän-Suomen jätelautakunnan alueelliset jätehuoltomääräykset

Hankasalmi, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Multia, Petäjävesi,
Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen, Viitasaari, Äänekoski

Sisällysluettelo

SYDÄN-SUOMEN JÄTELAUTAKUNNAN ALUEELLISET JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSET	1
Sisällysluettelo.....	2
1 Yleinen osa	7
1.1 Mitä jätehuoltomääräykset ovat ja miksi niitä annetaan?	7
1.2 Etusijajärjestys	7
1.3 Kunnan järjestämä yhdyskuntajätehuolto	8
1.4 Jätehuollon viranomaistehtävät, valvonta ja käytännön toteuttaminen	8
1.5 Jätteiden keräys	9
1.6 Jätteiden kuljetus	10
1.7 Asumisessa syntyvät ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätevesilietteet ..	11
1.8 Kunnan jätehuoltovastuun ulkopuolella olevien toimintojen jätehuolto	11
1.9 Tuottajavastuu	12
1.10 Vaaralliset jätteet	12
1.11 Rakennus- ja purkujäte	13
1.12 Roskaantumisen ehkäisy	13
1.13 Merkittävimmät jätehuoltomääräyksissä tapahtuneet muutokset	14
1.14 Lisätietoa	14
2 Kunnalliset jätehuoltomääräykset.....	16
1. LUKU Soveltamisala ja yleiset velvoitteet	16
1 § Soveltamisala	16
2 § Määritelmät	17
3 § Jätehuollon tavoitteet	19
2. LUKU Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen	19
4 § Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään	19
5 § Elinkeinotoiminnan ja muun julkisen toiminnan kuin kunnan jätteiden jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun järjestämisvelvollisuuden perusteella	20

6 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluminen	20
7 § Kiinteistökohtainen jäteastia	21
8 § Kiinteistöjen yhteinen jäteastia (kimppa)	21
9 § Yhteiskeräysjärjestelmä ja muut vastaavat korttelikohtaiset järjestelmät	21
10 § Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen määräajaksi	22
11 § Energiaksi menevän sekajätteen aluekeräykseen liittyminen ja jätteen toimittaminen aluekeräykseen	22
12 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen	22
13 § Jätteiden vastaanotto- ja käsittelypaikat	22
3. LUKU Jätteiden kerääminen kiinteistöllä	23
14 § Kiinteistöllä erikseen lajiteltavat jätelajit	23
15 § Sekajäte energiaksi	24
16 § Asumisessa syntyvien kierrätettävien jätteiden kiinteistökohtaiset erilliskeräysvelvoitteet	24
17 § Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien kierrätettävien jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet	25
4. LUKU Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen	26
18 § Kompostointi	26
19 § Jätteen polttaminen	27
20 § Jätteen hautaaminen tai upottaminen	28
21 § Jätteen hyödyntäminen omassa maanrakentamisessa	28
5. LUKU Jäteastiat	28
22 § Jäteastiatyypit	28
23 § Jäteastian merkitseminen	29
24 § Jäteastian täyttäminen	29
25 § Tyhjennysvälit	30
26 § Kunnossapito ja puhdistaminen	31
6. LUKU Jätteen keräyspaikat	32
27 § Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset	32
28 § Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen	32
29 § Alueelliset jätteiden keräyspaikat (sekalaisen yhdyskuntajätteen aluekeräyspisteet, ekopisteet/kierrätyspisteet/hyötyjätepisteet)	33
7. LUKU Jätteenkuljetus	33
30 § Kuormaaminen	33

31 § Kuljettaminen	33
32 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen	34
33 § Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat	34
8. LUKU Asumisessa syntyvät jätevesilietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätevesilietteet	34
34 § Saostussäiliöiden ja umpisäiliöiden tyhjennys ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi	34
35 § Saostus- ja umpisäiliöiden kunnossapito ja kulku säiliöiden luokse	35
36 § Lietteiden omatoiminen käsittely	36
9. LUKU Roskaantumisen ehkäiseminen	36
37 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto	36
38 § Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla	37
10. LUKU Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet	37
39 § Vaarallisten jätteiden jätehuolto	37
40 § Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöiltä	37
41 § Erityisjätteet	38
42 § Terveysthuollon vaaralliset jätteet ja erityisjätteet	38
11. LUKU Muut määräykset	38
43 § Tiedottamisvelvoite	38
44 § Jätehuoltomääräysten valvonta	38
45 § Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä	38
46 § Voimaantulo	38
47 § Siirtymäsäännökset	39
Liitteet	40
KUNNALLISTEN JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUMUISTIO	41
1 Pykäläkohtaiset perustelut	42
1 LUKU SOVELTAMISALA JA YLEISET VELVOITTEET	42
1 § Soveltamisala	42
2 § Määritelmät	42
3 § Jätehuollon tavoitteet	42
2 LUKU KUNNAN JÄTEHUOLTOJÄRJESTELMÄÄN LIITTYMINEN	42
4 § Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään	42

5 § Elinkeinotoiminnan ja muun julkisen toiminnan kuin kunnan jätteiden jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun järjestämisvelvollisuuden perusteella	43
6 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluminen	43
7 § Kiinteistökohtainen jäteastia	44
8 § Kiinteistöjen yhteinen jäteastia (kimppa)	45
9 § Yhteiskeräysjärjestelmä ja muut vastaavat korttelikohtaiset järjestelmät	46
10 § Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen määrääjäksi	46
11 § Energiaksi menevän sekajätteen aluekeräykseen liittyminen ja jätteen toimittaminen aluekeräykseen	46
12 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen	47
13 § Jätteiden vastaanotto- ja käsittelypaikat	47
3 LUKU JÄTTEIDEN KERÄÄMINEN KIINTEISTÖLLÄ	47
14 § Kiinteistöllä erikseen lajiteltavat jätteet	47
15 § Sekajäte energiaksi.....	48
16 § Asumisessa syntyvien kierrätettävien jätteiden kiinteistökohtaiset erilliskeräysvelvoitteet.....	48
17 § Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien kierrätettävien jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet	50
4 LUKU JÄTTEIDEN OMATOIMINEN KÄSITTELY JA HYÖDYNTÄMINEN	51
18 § Kompostointi.....	51
19 § Jätteen polttaminen.....	52
20 § Jätteen hautaaminen tai upottaminen	52
21 § Jätteen hyödyntäminen omassa maarakentamisessa.....	52
5 LUKU JÄTEASTIAT	53
22 § Jäteastiatyypit	53
23 § Jäteastian merkitseminen	53
24 § Jäteastian täyttäminen.....	54
25 § Tyhjennysvälit	54
26 § Kunnossapito ja puhdistaminen	55
6 LUKU JÄTTEEN KERÄYSPAIKAT	56
27 § Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset	56
28 § Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen	56
29 § Alueelliset jätteiden keräyspaikat (sekalaisen yhdyskuntajätteen aluekeräyspisteet, ekopisteet/kierrätyspisteet/hyötyjättepisteet)	56

7 LUKU JÄTTEEN KULJETUS.....	57
30 § Kuormaaminen.....	57
31 § Kuljettaminen.....	57
32 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen	57
33 § Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat	58
8 LUKU EROTUSKAIVOJÄTTEET JA ASUMISESSA SYNTYVÄT LIETTEET	58
34 § Saostussäiliöiden ja umpisäiliöiden tyhjennys ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi.....	58
35 § Saostus- ja umpisäiliöiden kunnossapito ja kulku säiliöiden luokse	59
36 § Lietteen omatoiminen käsittely	60
9 LUKU ROSKAANTUMISEN EHKÄISEMINEN	61
37 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto	61
38 § Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla.....	61
10 LUKU VAARALLISET JÄTTEET JA ERITYISJÄTTEET	62
39 § Vaarallisten jätteiden jätehuolto	62
40 § Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä.....	62
41 § Erityisjätteet.....	63
42 § Terveystieteiden [vaaralliset jätteet ja] erityisjätteet.....	63
11 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET	63
43 § Tiedottamisvelvoite.....	63
44 § Jätehuoltomääräysten valvonta.....	63
45 § Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä	63
46 § Voimaantulo.....	63
47 § Siirtymäsäännökset	64

1 Yleinen osa

1.1 Mitä jätehuoltomääräykset ovat ja miksi niitä annetaan?

Yleinen osa ei sellaisenaan sisällä sitovia jätehuoltomääräyksiä, vaan siinä kerrotaan muualta tulevista velvoitteista ja kuvataan muihin päätöksiin perustuvaa jätehuoltojärjestelmää. Lisäksi tässä luvussa annetaan tietoa ja neuvontaa jätehuollosta.

Jätehuoltomääräysten tavoitteena on edistää jätelain (646/2011) ja sen uudistusten toimeenpanoa paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Jätehuoltomääräysten tavoitteena on estää jätteestä tai jätehuollosta aiheutuvat haitat tai vaarat terveydelle tai ympäristölle sekä edistää etusijajärjestyksen noudattamista. Jätehuoltomääräykset antaa Sydän-Suomen jätelautakunta.

Jätehuoltomääräyksillä on tärkeä asema jätehuollon käytännön toimeenpanossa kunnassa. Jätehuoltomääräyksissä muodostetaan normi siitä, miten kiinteistöillä tulee toimia ja miten jätteet kuljetetaan. Määräykset koskevat esimerkiksi jätteiden lajittelua, keräämistä, kuljettamista sekä roskaantumisen ehkäisemistä.

Jätehuoltomääräykset ovat lainsäädäntöä, kuten jätelakia ja jäteasetusta, tarkentavia määräyksiä. Ne ovat nimensä mukaan velvoittavia, eivät suosituksia. Ne koskevat kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvia kiinteistöjä. Siten kaikkien kuntalaisten, asumiseen ja kunnan julkiseen hallinto- ja palvelutoimintaan tarkoitettujen kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden sekä soveltuvilta osin myös muiden toimijoiden on noudatettava jätehuoltomääräyksiä.

Kunnan jätehuoltovastuun ulkopuolisten toimintojen jätteiden osalta jätehuoltomääräyksiä sovelletaan silloin, jos jäte kerätään ja käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden nojalla. Lisäksi tietyt jätehuoltomääräyksissä säädetty jätehuollon käytännön järjestelyitä ja teknisiä vaatimuksia koskevat määräykset koskevat myös kunnan jätehuoltovastuun ulkopuolisia toimijoita.

Riippumatta siitä, koskevatko jätehuoltomääräykset jätteen haltijaa, jätelain mukaan jätehuolto on järjestettävä aina asianmukaisesti sekä kuljetettava ja käsiteltävä jätteet hallitusti. Lisäksi jätteitä tulee lajitella ja kerätä erikseen tarvittavissa määrin (Jätelaki 13 ja 15 § ja jäteasetus 4 luku).

1.2 Etusijajärjestys

Kaikkien toimijoiden ja jätteen tuottajien, myös kotitalouksien, on kaikissa tomissaan pyrittävä ensisijaisesti vähentämään muodostuvan jätteen määrää ja sen haitallisuutta. Toissijaisesti jäte on valmistettava uudelleen käyttöä varten tai se on kierrätettävä. Kun kierrättäminen ei ole mahdollista, jäte on pyrittävä hyödyntämään esimerkiksi energiana. Viimeisenä vaihtoehtona on jätteen loppukäsittely eli käytännössä sijoittaminen kaatopaikalle.

Kunnan tai kunnan jätehuoltolaitoksen on jätehuoltopalveluita järjestäessään velvollisuus noudattaa etusijajärjestystä siten, että saavutetaan kokonaisuutta arvioiden jätelain tarkoituksen kannalta paras lopputulos. Erilaisten jätehuoltoa koskevien vaihtoehtojen, kuten käsittelyjärjestelmien, vertailu elinkaaritarkastelun avulla on tärkeää, jota etusijajärjestyksen toteutumisen hyödyt voidaan saavuttaa. Elinkaaritarkastelussa otetaan huomioon terveys- ja ympäristönäkökulmat sekä tekniset ja taloudelliset edellytykset.

Etusijajärjestyksen toteutumista kunnallisessa jätehuollossa edistetään esimerkiksi lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteilla erilaatuisille jätteille. Erilliskeräysvelvoitteiden minimitaso on määritelty

vuonna 2021 tiukentuneessa jäteasetuksessa. Jätehuoltomääräyksillä erilliskeräysvelvoitetta voidaan joko laajentaa jopa asetuksen vaatimuksia kattavammaksi tai perustellusta syystä supistaa. Supistaminen edellyttää, että elinkaaritarkastelun tai muun paikallisia kuljetusolosuhteita koskevan selvityksen perusteella jokin jätelain 15 §:n 2 momentissa säädetystä erilliskeräyksestä poikkeamisen edellytyksistä täyttyy ja asetusta suppeamman velvoitteen voidaan näin ollen todeta tuottavan paremman lopputuloksen erilliskeräyksen kokonaisvaikutuksia arvioidessa. Myös asetuksen vaatimusten laajentaminen tulee perustua asianmukaiseen valmisteluun ja paikallisten kuljetusolosuhteiden selvittämiseen.

1.3 Kunnan järjestämä yhdyskuntajätehuolto

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätelain nojalla yhdyskuntajätteet, jotka syntyvät asumisessa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa. Kunnalla on velvollisuus järjestää näiden toimintojen jätehuolto. Kunnan vastuulla on siis järjestää tällaisten jätteiden keräys, kuljetus ja käsittely. Jätteen saa kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ottaa kuljetettavakseen vain kunta tai jätteen kuljettaja, joka toimii kunnan lukuun. Peruseriaatteena on, että jätteenkuljetus kiinteistöltä tapahtuu kiinteistön haltijan järjestämästä keräyspaikasta, johon sijoitetaan erilliskeräystä varten tarpeelliset jätteastiat.

Näiden jätehuoltomääräysten soveltamisalueen kunnissa Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Multia, Petäjävesi, Saarijärvi, Uurainen ja Äänekoski on käytössä kunnan järjestämä jätteenkuljetus kaikille kiinteistöiltä kerättäville jätelajeille (pl. saostus- ja umpisäiliölietteen).

Hankasalmella Sammakkokangas Oy kilpailuttaa ja tilaa kiinteistölle jätteenkuljetuksen kiinteistöiltä erilliskerättäville pakkausjätteille ja pienmetallille ja mahdolliselle muulle pakkausjätteen kanssa samaa materiaalia olevalle jätteelle 1.7.2023 alkaen ja biojätteelle 19.7.2023 alkaen.

Pihtiputaalla ja Viitasaarella kunnat kilpailuttavat ja tilaa kiinteistölle jätteenkuljetuksen kiinteistöiltä erilliskerättäville pakkausjätteille ja pienmetallille ja mahdolliselle muulle pakkausjätteen kanssa samaa materiaalia olevalle jätteelle 1.7.2023 alkaen ja biojätteelle 19.7.2023 alkaen.

Hankasalmella, Pihtiputaalla ja Viitasaarella on sekalaisen yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetuksissa on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Kiinteistön haltija vastaa näiden jätteiden jätteenkuljetuksen tilaamisesta kiinteistölle.

Jäte kuljetetaan Sammakkokangas Oy:n osoittamaan paikkaan, jonka jälkeen se siirretään käsittelyyn. Pakkausjätteet kuljetetaan jäteyhtiön tai Pihtiputaalla ja Viitasaarella Viitasaaren teknisen toimen osoittamaan paikkaan, jonka toimijat ovat sopineet pakkausten tuottajayhteisön kanssa. Muut tuottajavastuunalaiset jätteet, kuten keräyspaperi, toimitetaan tuottajien osoittamiin paikkoihin.

Sekajäte energiaksi toimitetaan energiana hyödynnettäväksi Riikinvoma Oy:n hyötyvoimalaan.

1.4 Jätehuollon viranomaistehtävät, valvonta ja käytännön toteuttaminen

Näiden jätehuoltomääräysten soveltamisalueella jätelain 23 §:n mukaisena jätehuoltoviranomaisena toimii Sydän-Suomen jätelautakunta. Jätehuoltoviranomaisen tehtäviin kuuluvat:

- ✓ Kunnallisista jätehuoltomääräyksistä päättäminen
- ✓ Jätehuoltomääräyksistä poikkeamisista päättäminen
- ✓ Jätetaksasta päättäminen

- ✓ Jättemaksujen maksuunpanopäätökset ja maksamattomien jättemaksujen perintä ja ulosottoon siirtäminen
- ✓ Jätteenkuljetusjärjestelmäpäätökset
- ✓ Jätteenkuljetuksen seuranta ja rekisterin ylläpito jätteen kuljetuksista ja biojätteen käsittelystä kiinteistöllä
- ✓ Yhdyskuntajätehuollosta poikkeamispäätökset

Jätehuoltomääräysten noudattamista valvovat kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset sekä alueen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Valvontaviranomaisen tehtäviä ovat:

- ✓ Valvoa jätelain noudattamista
- ✓ Antaa tarvittaessa erityisiä valvontamääräyksiä laiminlyöntien ja rikkomusten oikaisemiseksi
- ✓ Liittää valvontamääräykseen tehoste kuten uhkasakko tehdä päätökset valvonta-asioissa
- ✓ Käsitellä sille kuuluvat ilmoitus- ja lupa-asiat sekä valvoa päätösten noudattamista

Jätehuollon käytännön toteuttamiseen liittyvät tehtävät, kuten jätteiden käsittelyn järjestäminen, on annettu Sammakkokangas Oy:lle Hankasalmella, Kannonkoskella, Karstulassa, Kinnulassa, Kivijärvellä, Multialla, Petäjävedellä, Saarijärvellä, Uuraisilla ja Äänekoskella. Pihtiputaalla ja Viitasaarella jätehuollon palvelun toteuttamiseen liittyvät tehtävät ovat pääasiassa Viitasaaren teknisellä toimella. Jätelaitoksen ja Viitasaaren teknisen toimen tehtävinä ovat:

- ✓ Kierrätyskelpoisen jätteen ja sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäinen ja alueellinen keräys
- ✓ Jätteenkuljetusten kilpailuttaminen kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa
- ✓ Vaarallisten jätteiden vastaanotto
- ✓ Käsittelyn järjestäminen: käsittelypaikkojen rakentaminen ja ylläpito sekä käsittelypalveluiden hankkiminen
- ✓ Jäteneuvonta ja tiedotus
- ✓ Jättemaksujen laskutus

1.5 Jätteiden keräys

Kiinteistön haltijan on jätelain mukaan järjestettävä kiinteistölle keräyspaikka jätteiden keräämistä varten. Keräyspaikalle sijoitetaan tarvittavat jäteastiat. Lähtökohtaisesti jäteastioiden sijoituspaikka on kiinteistökohtainen. Kiinteistöt voivat sopia myös yhteisen keräyspaikan käyttämisestä. Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet on jätelain mukaan luovutettava kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään. Näissä jätehuoltomääräyksissä määrätään, milloin ja miten jätelaji on luovutettava kunnan jätehuoltojärjestelmään.

Kaikilla kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piirissä olevilla kiinteistöillä tulee olla käytössään sekalaisen yhdyskuntajätteen jäteastia.

Kierrätettävän jätteen kiinteistöittäisistä erilliskeräysvelvoitteista määrätään jätelain muutoksessa (15.7.2021/714) ja Valtioneuvoston asetuksessa jätteistä 978/2021. Lainsäädännön muutokset toivat kunnalle velvoitteen järjestää kaikissa taajamissa, vähintään viiden huoneiston kiinteistöiltä biojätteen erilliskeräys 1.7.2022 alkaen sekä pakkausjätteen ja muun pienikokoisen metallin ja muovijätteen erilliskeräys 1.7.2023 alkaen. Asetuksen mukaan biojätteen erilliskeräyksen tulee

laajeta yli 10 000 asukkaan taajamissa kaikille kiinteistöille viimeistään 19.7.2024 mennessä. Käytännön syistä erilliskeräyksen aloitusta voidaan joutua hieman porrastamaan, jolloin kaikilla alueen kiinteistöillä keräys ei ala samanaikaisesti.

Kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan yhdyskuntajätteille jäteasetuksen mukaiset kiinteistökohtaiset lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet tulevat voimaan biojätteen osalta 1.7.2022 ja muun kierrätettävän jätteen osalta 1.7.2023. Velvoitteet perustuvat jätteiden painon mukaiseen kertymiseen yhden viikon aikana.

Biojätteen voi erilliskeräyksen sijaan kompostoida kiinteistöllä jäteasetuksen 12 §:n sekä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Jätelain ja asetuksen mukaisesti taajamissa alle viiden huoneiston asuintalojen sekä taajaman ulkopuolisten asuntojen kierrätyskelpoiset jätelajit lajitellaan erikseen ja toimitetaan tuottajan tai Sammakkokangas Oy:n tai Viitasaaren teknisen toimen järjestämään kierrätyskelpoisten jätteiden keräyspisteeseen. Listaa yleisistä kierrätyskelpoisten jätteiden vastaanottopaikoista pidetään yllä osoitteessa [kierratys.info](https://www.kierratys.info). Myös kiinteistöjen, joissa on vähemmän kuin viisi asuinhuoneistoa tai kiinteistöjen, joissa on kunnan hallinto- ja palvelutoimintaa, on mahdollista liittyä kunnan järjestämään pakkausjätteen keräykseen, mikäli se on kohtuullisesti saavutettavissa keräysreitillä varrella.

Jäteasetuksessa (10 §) annetaan määräyksiä jäteastioiden sijoittamiseen, käyttämiseen ja merkitsemiseen liittyen. Jäteastioiden sijoittamisesta päätettäessä on otettava huomioon rakentamismääräyskokoelma, kunnan rakennusjärjestys sekä paloturvallisuusnäkökohdat.

Kiinteistön keräyspaikkaan eli jäteastioiden sijoituspaikkaan tulee olla esteetön pääsy. Jäte tulee aina olla kuormattavissa turvallisesti eikä jäteastioiden käytöstä tai tyhjentämisestä saa aiheutua loukkaantumisen vaaraa tyhjentäjälle tai astian käyttäjälle. Keräyspaikassa tulee olla riittävä määrä jäteastioita, kuten kannellisia säiliöitä tai syväkeräyssäiliötä, ja niiden tulee soveltua niihin kerättävälle jätelajille. Jäteastia pitää olla aina suljettavissa, eikä sen käytöstä saa aiheutua ympäristön likaantumista, roskaantumista tai hygieenistä haittaa. Jäteastiat on puhdistettava säännöllisesti ja toisaalta on huolehdittava, ettei jätteiden sijoittaminen niihin riko tai tarpeettomasti likaa astiaa.

Jäteastioihin merkitään selkeästi tiedot siihen kerättävästä jätelajista sekä sen tyhjentämisestä vastaavan tahon (kunnan jätelaitoksen tai kuljettajan) yhteystiedot. Kiinteistökohtaisissa jäteastioissa suositellaan käytettävän myös jätelajia osoittavaa tarraa.

1.6 Jätteiden kuljetus

Erilliskerättävät jätteet eli biojäte, kartonki, lasi, metalli ja muovi kuljetetaan kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa, jossa Sammakkokangas sekä Pihtiputaalla ja Viitasaarella Viitasaaren tekninen toimi huolehtii jätteenkuljetuspalveluiden kilpailuttamisesta alueittain 1.7.2023 alkaen. Tähän saakka erilliskerättävät yhdyskuntajätteet kuljetetaan alueilla Hankasalmella, Pihtiputaalla ja Viitasaarella kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa, jossa kiinteistön haltija huolehtii jätteenkuljettajan valitsemisesta ja kilpailuttamisesta.

Tarkemman tiedon kullakin alueella käytettävistä jätteenkuljetusjärjestelmistä ja niihin liittyvistä siirtymäaajoista saa Sydän-Suomen jätelautakunnalta tai Sammakkokangas Oy:ltä.

Vain jätehuoltorekisteriin hyväksytty kuljettaja voi toimia jätteenkuljettajana. Kuljettajan on pyynnöstä esitettävä jätteenkuljetuksen tilaajalle voimassa oleva ote jätehuoltorekisteristä. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunta vastaa tilaajana siitä, että jätteenkuljettaja kuuluu

jätehuoltorekisteriin. Kun taas kiinteistön haltijan järjestämässä sekalaisen yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen jätteenkuljetuksessa kiinteistön haltijan on varmistettava, että jätteenkuljettaja kuuluu jätehuoltorekisteriin.

Muun muassa vaarallista jätettä, kiinteistökohtaisissa jätevesien käsittelyjärjestelmissä syntyvää lietettä, rakennus- ja purkujätettä tai pilaantuneita maa-aineita kuljetettaessa on laadittava siirtoasiakirja. Siirtoasiakirjan on oltava mukana jätteenkuljetuksen aikana ja se luovutetaan jätteen vastaanottajalle. Jätteen kuljettaja vastaa siirtoasiakirjan laatimisesta, jos jäte noudetaan kotitaloudesta. Muussa tapauksessa siirtoasiakirjan laatiminen on jätteen haltijan vastuulla. Sisältövaatimukset siirtoasiakirjalle annetaan jäteasetuksen 40 §:ssä.

Siirtoasiakirjaa ei vaadita siinä tapauksessa, että asuinkiinteistön haltija tai pienimuotoista urakkaa tekevä omatoimirakentaja kuljettaa kotitalouden rakennus- ja purkujätteitä omatoimisesti vastaanottoaikkaan näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

1.7 Asumisessa syntyvät ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätevesilietteet

Asumisessa syntyvillä lietteillä tarkoitetaan saostussäiliöihin ja erilaisten kiinteistökohtaisten pienpuhdistamoiden lietetiloihin kertyviä lietteitä sekä umpisäiliöihin kerättäviä jätevesiä niiden määrästä ja ominaisuuksista riippumatta.

Kuten asumisessa ja vapaa-ajan asumisessa syntyvät lietteet, myös kunnan hallinto- ja palvelutoiminnoissa syntyvät lietteet kuuluvat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin. Elinkeinotoiminnan, kunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden, seurakuntien tai valtion toiminnot eivät sen sijaan kuulu nykyisen jätelain mukaan kunnan jätehuoltovastuulle myöskään saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta.

Kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien saostussäiliöiden säännöllinen tyhjennys on tärkeää järjestelmien toimivuuden ja puhdistustehon kannalta. Lietteiden poisto kerran vuodessa estää järjestelmän tukkiutumisen ja kertyneen lietteen huuhtoutumisen ympäristöön. Tyhjennysväleissä voidaan huomioida kiinteistön vähäinen käyttö, jolloin tyhjennysväli voi olla vakituista asumista pidempi. Umpisäiliöiden tyhjennys on tarkoituksenmukaista suorittaa vasta säiliön täyttyessä. Vuosikautia tyhjentämättä olleissa umpisäiliöissä liete saattaa kuitenkin sakkaantua pohjalle niin tiiviiksi, että säiliön tyhjentäminen on vaikeaa. Umpisäiliön ehjyyttä on myös seurattava. Näistä syistä myös umpisäiliöille voidaan määrätä vähimmäistyhjennysväli. Saostus- ja umpisäiliöille ei ole nykyään laissa tai asetuksissa määräyksiä, joten paikalliset jätehuoltomääräykset lietetyhjennyksistä ovat olennaisia.

1.8 Kunnan jätehuoltovastuun ulkopuolella olevien toimintojen jätehuolto

Elinkeinotoiminnasta, sosiaali- ja terveyspalveluista, seurakuntien ja valtion toiminnoista ja muista kunnan jätehuoltovastuun ulkopuolelle jäävistä toiminnoista ei määrätä kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä kattavasti. Jätehuoltomääräykset koskevat näitä toimintoja siltä osin kuin niissä määrätään jätehuollon teknisistä vaatimuksista, kuten jäteastioiden sijoittamisesta sekä ajankohdista, jolloin jäteastioita voi arkisin ja viikonloppuisin tyhjentää.

Mikäli toiminnanharjoittajan tiloissa syntyvä jäte kerätään yhdessä muun kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan jätteen kanssa, koskevat näissä jätehuoltomääräyksissä

annetut määräykset toiminnanharjoittajaa täysimääräisesti.

Toiminnanharjoittaja voi pyytää kunnalta jätteidensä käsittelemistä kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella yksityisen palveluntarjonnan puutteen vuoksi. Puute voi ilmetä esimerkiksi siten, että markkinaehtoista jätehuoltopalvelua ei ole tarjolla ollenkaan tai on tarjolla puutteellisesti, se ei sovi asiakkaan tarpeisiin tai se on kustannuksiltaan kohtuutonta. Tällöin jätehuoltomääräykset koskevat toiminnanharjoittajaa niiltä osin kuin TSV-palvelusta on sovittu toiminnanharjoittajan ja Sammakkokangas Oy tai Pihtiputaalla ja Viitasaarella Viitasaaren teknisen toimen välillä.

1.9 Tuottajavastuu

Jätelaissa tuottajalla tarkoitetaan ammattimaisesti tuotteita markkinoille saattavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka eritellään tuotekohtaisesti tarkemmin jätelain 48 §:ssä. Tuottajavastuunalaisia tuotteita ovat ajoneuvojen renkaat, henkilöautot, pakettiautot niihin rinnastettavat muut ajoneuvot, sähkö- ja elektroniikkalaitteet, paristot, akut, paperituotteet, kuten sanoma- ja aikakauslehdet ja toimistopaperi sekä pakkaukset.

Tuottajavastuu tarkoittaa sitä, että tuotteen ammattimaisella valmistajalla ja maahantuojalla sekä pakkausten osalta tuotteiden pakkaajilla ja pakattujen tuotteiden maahantuojilla on velvollisuus järjestää markkinoille toimittamansa käytöstä poistetun tuotteen jätehuolto sekä vastata siitä aiheutuvista kustannuksista. Tuottaja on velvollinen järjestämään kyseisten jätteiden keräyksen, kuljettamisen, kierrättämisen, hyödyntämisen ja muun käsittelyn.

Pakkausten tuottajat vastaavat yhteistoiminnassa kunnan kanssa pakkausjätteiden kiinteistöittäisestä erilliskeräyksestä kotitalouksilta. Yhteistoiminta tarkoittaa, että kunnallinen jätelaitos huolehtii pakkausjätteiden keräyksestä ja kuljetuksesta ja pakkaustuottajat pakkausjätteiden kierrätyksestä. Tuottajat kustantavat osan keräyksen ja kuljetuksen kuluista. Yhteistoiminnan puitteissa myös muu samaa materiaalia oleva jäte kuin pakkausjäte (esim. pienmetalli ja muovijäte) voi olla mahdollista kerätä yhdessä pakkausjätteen kanssa. Kiinteistökohtaisen erilliskeräysvelvoitteen ulkopuolisille kotitalouksille tuottajat järjestävät pakkausjätteiden aluekeräyspisteitä.

Keräyspaperin osalta tuottajan tulee järjestää käytöstä poistetun keräyspaperin maksuton kuljettaminen pois kiinteistöiltä, jotka sijaitsevat kerrostalo- ja rivitaloalueilla. Tällaisella alueella sijaitseva kiinteistö hankkii yksin tai yhdessä naapurikiinteistöjen kanssa jäteasiat paperinkeräystä varten ja järjestää niille sijoituspaikan. Velvoite ei koske kerros- ja rivitaloalueella sijaitsevia pientaloja, mutta nämä voivat halutessaan liittyä tuottajan järjestämään paperinkeräykseen järjestämällä kiinteistölle keräyspaperin keräyspaikan. Pientalo- ja haja-asutusalueilla paperinkeräys järjestetään alueellisissa keräyspisteissä.

1.10 Vaaralliset jätteet

Vaarallisella jätteellä tarkoitetaan palo-, räjähdys-, terveydelle tai ympäristölle vaarallisia jätteitä. Tavallisia asumisessa syntyviä vaarallisia jätteitä ovat:

- ✓ paristot
- ✓ erilaiset akut ja laitteet, joissa akku on kiinteästi liitettynä
- ✓ loisteputket ja elohopealamput
- ✓ sähkö- ja elektroniikkaromu

- ✓ maalit, lakat, liimat ja liuottimet
- ✓ eräät puhdistusaineet
- ✓ kyllästetty ja käsitelty puu
- ✓ torjunta-aineet
- ✓ jäteöljyt ja öljyiset jätteet
- ✓ lääkejätteet

Osa vaarallisista jätteistä on tuottajavastuunalaisia. Tuottajavastuunalaiset vaaralliset jätteet toimitetaan tuottajan tai jakelijan keräykseen. Vaarallisia, ja samalla tuottajavastuunalaisia, jätteitä ovat esimerkiksi paristot ja akut, loisteputket ja elohopealamput sekä osa sähkö- ja elektroniikkaromusta.

Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa toisiinsa tai muihin aineisiin tai jätteisiin. Ne toimitetaan niille erikseen järjestettyihin vastaanottopaikkoihin. Vaaralliset jätteet on pakattava tiiviisti kestäviin astioihin. Pakkauksesta tulee käydä ilmi vaarallisen jätteen nimi sekä sen ominaisuudet.

1.11 Rakennus- ja purkujäte

Rakentamis- ja purkutoiminnassa syntyy merkittäviä määriä jätteitä. Etusijajärjestyksen mukaisesti mahdollisimman suuri osa rakennustyömailla erotettavissa olevista käyttökelpoisista esineistä ja aineista, kuten ovista ja saniteettikalusteista, on pyrittävä käyttämään uudelleen. Tavoite mahdollisimman pienestä ja haitattomasta jätemäärästä koskee myös rakennus- ja purkujätettä. Vähintään 70 painoprosenttia rakennus- ja purkujätteestä on tavoitteena hyödyntää muuten kuin energiana tai polttoaineen valmistuksessa vuosittain.

Jotta mahdollisimman suuri osa rakennus- ja purkujätteistä päätyisi kierrätettäväksi, tulee rakennustyömaalla lajitella ja kerätä erikseen ainakin seuraavat jätelajit:

- ✓ betoni-, tiili-, kivennäislaatta- ja keramiikkajätteet
- ✓ asfaltti
- ✓ bitumi- ja kattohuopa
- ✓ kipsi
- ✓ kyllästämättömät puujätteet
- ✓ metallijätteet
- ✓ lasijätteet
- ✓ muovijätteet
- ✓ paperi- ja kartonkijätteet
- ✓ mineraalivillaeriste
- ✓ maa- ja kiviainesjätteet

Rakennustöiden yhteydessä voi syntyä vaarallisiin jätteisiin kuuluva asbestijätettä, joka on kerättävä aina erikseen ja kuljetettava sille erikseen määrättyihin paikkoihin tiiviissä astioissa.

Jos asuinkiinteistön omistaja omatoimisesti huolehtii itse tekemänsä remontin rakennus- ja purkujätteiden jätteenkuljetuksesta, syntyvä jäte käsitellään kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä.

1.12 Roskaantumisen ehkäisy

Jätelain luvussa 8 säädetään roskaamiskielto (JL 72 §) eli kielto jättää ympäristöön jätettä, hylätä esinettä tai päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä tai loukkaantumisen vaaraa. Ympäristöön ei saa jättää sinne

kuulumattomia tavaroita.

Siivoamisvelvollinen on ensisijaisesti roskaaja (JL 73 §). Mikäli roskaaja laiminlyö siivoamisvelvollisuutensa, siivoamisvelvollinen riippuu toiminnasta, jonka johdosta roskaantuminen on tapahtunut. Tarkemmat määräykset toissijaisesta siivoamisvelvollisuudesta ovat jätelain 74 §:ssä, josta ne voi tarkistaa. Siivoamisvelvollisuus on esimerkiksi tien pitäjällä, jos roskaantuminen on aiheutunut tien käyttämisestä. Asemakaava-alueella toissijainen siivoamisvelvollisuus on alueen haltijalla, mikäli se ei jätelain mukaan kuulu muulle taholle.

Roskaantumisen ehkäisemiseksi eri toimintojen yhteyteen on varattava tarpeeksi jätteiden jäteastioita sekä muita jätehuollon palveluita. Esimerkiksi virkistykseen käytettävän alueen haltijan on järjestettävä riittävät jätehuollon palvelut kyseiselle alueelle. On huomattava, että roskaantumisen ehkäisemiseen liittyviä velvoitteita annetaan myös muussa lainsäädännössä, esimerkiksi yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetussa laissa.

1.13 Merkittävimmät jätehuoltomääräyksissä tapahtuneet muutokset

Hankasalmen kohdalla muutokset ovat suurimmat, koska siellä voimassa olleet määräykset ovat olleet vanhentuneet sisällöltään ja rakenteeltaan. Muiden kuntien kohdalla muutokset ovat samansuuntaiset, koska vanhat määräykset ovat edellisen jätelain mukaiset.

Keskeisimmät sisällölliset muutokset:

- ✓ Määräykset on laadittu kuntaliiton uusitun jätehuoltomääräysmallin pohjalta ja niissä on huomattava ero edelliseen pohjaan verrattuna
- ✓ Biojätteen keräysvelvollisuus
 - ✓ Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen määrätty jätelaissa
- ✓ Erilliskerättävien hyötyjätteiden siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen on tiukennettu
 - ✓ Muovin keräys uutena koko toimialueelle
- ✓ Uutena 1.1.2023 alkaen tekstiilijätteen keräys
- ✓ Jäteastioiden tyhjennysväleihin muutoksia Hankasalmella ja Multialla
- ✓ Saostus- ja umpikaivolietehuollon sääntely täysin uutena Hankasalmelle.
- ✓ Alueellisen sekajäteastian käyttöoikeuteen liittyvät rajoitteet koskien vakituksia asukkaita
- ✓ Kompostointirekisterivelvoite ja sitä koskeva sääntely 1.1.2023 alkaen

1.14 Lisätietoa

Jätehuoltoa koskeva lainsäädäntö:

Suomen lainsäädäntö on sähköisesti luettavissa Finlex-palvelussa osoitteessa www.finlex.fi.

Keskeisimmät jätehuoltoa ja jätehuoltomääräysten alaa koskevat lait, asetukset ja valtioneuvoston päätökset:

- ✓ Jätelaki 646/2011
- ✓ Valtioneuvoston asetus jätteistä (Jäteasetus) 978/2021

- ✓ Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista 331/2013 ja sen muutossäädökset
- ✓ Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä 1029/2021

Lisätietoa jätehuollosta asuinkuntasi alueella:

Sydän-Suomen jätelautakunta

Käyntiosoite: Sivulantie 11, 43100 Saarijärvi

Postiosoite: PL 13, 43101 Saarijärvi

jatelautakunta(at)saarijarvi.fi

Sammakkokangas Oy

Käyntiosoite: Kannonkoskentie 1134, 43100 Saarijärvi

Postiosoite: PL 13, 43101 Saarijärvi

info(at)sammakkokangas.fi

Viitasaaren tekninen toimi

Keskatie 10, 44500 Viitasaari

viitasaaren.kaupunki(at)viitasaari.fi

Ympäristöviranomaiset

- ✓ Hankasalmi: Keskustie 41, 41520 Hankasalmi, hankasalmi(at)hankasalmi.fi
- ✓ Kannonkoski, Kivijärvi, Kinnula, Pihtipudas, Viitasaari: Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimi/Viitasaaren kaupunki, Keskatie 10, 44500 Viitasaari, viitasaaren.kaupunki(at)viitasaari.fi
- ✓ Karstula: Ympäristötoimi, Virastotie 4, 43500 Karstula, kirjaamo(at)karstula.fi
- ✓ Multia: Ympäristönsuojelutoimi, Multianraitti 3, 42600 Multia, kirjaamo(at)multia.fi
- ✓ Petäjävesi: Ympäristönsuojelutoimi, Suutarintie 4, 41900 Petäjävesi, kirjaamo(at)petajavesi.fi
- ✓ Saarijärvi: Ympäristönsuojelutoimi, Sivulantie 11, 43100 Saarijärvi, kirjaamo(at)saarijarvi.fi
- ✓ Uurainen: Ympäristönsuojelu, Virastotie 4, 41230 Uurainen, kirjaamo(at)uurainen.fi
- ✓ Äänekoski: **Ympäristönsuojelu**, Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski, kirjaamo(at)aanekoski.fi

Lisäksi tietoa on saatavana:

Suomen Kiertovoima ry:n ylläpitää kierratys.info-verkkopalvelua, joka sisältää tietoa kierrätyskelpoisten jätteiden vastaanottopaikoista sekä helpon hakutoiminnon. Palvelu on saatavissa osoitteessa <https://www.kierratys.info/>.

2 Kunnalliset jätehuoltomääräykset

1. LUKU Soveltamisala ja yleiset velvoitteet

1 § Soveltamisala

Jäljempänä annetut määräykset ovat jätelainsäädäntöä täydentäviä sitovia jätehuoltomääräyksiä.

Nämä jätehuoltomääräykset ovat voimassa Sydän-Suomen jätelautakunnan toimialueella.

Sen lisäksi mitä jätelaissa (646/2011) ja sen nojalla on säädetty tai määrätty jätehuollon järjestämisessä, roskaantumisen ehkäisemisessä, jätteistä terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan haitan ehkäisemisessä sekä jätehuollon valvonnassa noudatetaan näitä jätehuoltomääräyksiä.

Näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluviin jätteisiin ja myös kunnan toissijaiselle jätehuoltovastuulle kuuluviin jätehuoltopalveluihin.

Lisäksi näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien tuottajavastuunalaisten jätteiden keräämiseen ja käsittelyyn toimittamiseen.

Muilla kuin jätelain 32 §:n ja 33 §:n mukaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvilla kiinteistöillä, kuten elinkeinotoiminnan, seurakuntien, hyvinvointialueiden ja valtion toimintojen kiinteistöillä, syntyvää jätettä koskevat seuraavat pykälät ja momentit:

- ✓ 5 § Elinkeinotoiminnan ja muun julkisen toiminnan kuin kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan yhdyskuntajätteiden jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun järjestämisvelvollisuuden perusteella
- ✓ 18 § Kompostointi, momentit 1, 3, 4, 9, 10, 12 ja 13
- ✓ 19 § Jätteen polttaminen momentit 1 ja 4
- ✓ 20 § Jätteen hautaaminen tai upottaminen
- ✓ 22 § Jäteastiatyypit momentit [2 ja 3] [4 ja 5]
- ✓ 24 § Jäteastioiden täyttäminen momentit 1, 2, 5, 7, 8 ja 9 [1, 2, 6, 9, 10 ja 11]
- ✓ 25 § Tyhjennysvälit, momentit 1 ja 5 [1 ja 8]
- ✓ 26 § Kunnossapito ja pesu
- ✓ 27 § Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset
- ✓ 29 § Alueelliset jätteiden keräyspaikat
- ✓ 30 § Kuormaaminen
- ✓ 31 § Kuljettaminen
- ✓ 34 § Saostussäiliöiden ja umpisäiliöiden tyhjennys, kunnon tarkistaminen ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi, momentit 1–6
- ✓ 37 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto
- ✓ 38 § Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla
- ✓ 39 § Vaarallisten jätteiden jätehuolto, momentit 1, 2, 5 ja 7
- ✓ 40 § Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöillä

- ✓ 41 § Erityisjätteet
- ✓ 42 § Terveystieteiden ja terveydenhuollon vaaralliset jätteet ja erityisjätteet
- ✓ 43 § Tiedottamisvelvollisuus
- ✓ 44 § Jätehuoltomääräysten valvonta
- ✓ 45 § Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä
- ✓ 46 § Voimaantulo
- ✓ 47 § Siirtymäsäännökset

Muussa kuin asumisessa tai kuntien hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän jätteen käsittelyyn ei sovelleta näiden jätehuoltomääräysten 18–20 §:ää siltä osin kuin jätteen käsittelystä on annettu määräyksiä ympäristöluvassa.

Näitä jätehuoltomääräyksiä ei sovelleta siltä osin kuin niistä on muualla säädetty tai määrätty erikseen sairaaloiden, terveyskeskusten, laboratorioden, muiden tutkimus- ja hoitolaitosten sekä eläinlääkintälaitosten tartuntavaarallisen ja biologisen jätteen, viiltävän ja pistävän jätteen eikä eläinperäisten sivutuotteiden jätehuollon järjestämiseen.

2 § Määritelmät

Näissä jätehuoltomääräyksissä tarkoitetaan:

Alueellisella jätteen keräyspaikalla kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen järjestämiä sekalaisen yhdyskuntajätteen aluekeräyspisteitä ja tuottajien tai kunnallisen jätelaitoksen järjestämiä alueellisia keräyspaikkoja kiinteistöillä erikseen lajiteltavalle kierrätyskelpoiselle jätteelle.

Asumisessa syntyvällä jätteellä kaikkea vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajanasunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä sen lajista, laadusta ja määrästä riippumatta.

Biojätteellä asumisessa, toimistoissa, ravintoloissa, tukkuliikkeissä, ruokaloissa, ateriapalveluissa, vähittäisliikkeissä ja muissa vastaavissa toiminnoissa syntyvää biologisesti hajoavaa elintarvike- ja keittiöjätettä ja elintarviketuotannossa syntyvää vastaavaa jätettä. (Määritelmä poikkeaa jätelain mukaisesta biojätteen määritelmästä siten, että se ei sisällä puutarha- ja puistoja jätettä.)

Ekopisteellä kunnan, kunnallisen jätelaitoksen tai tuottajan järjestämiä alueellisia keräyspaikkoja, joissa kerättävänä on ainakin yksi kierrätettävä jätelaji. **Ekopisteellä** ei kerätä sekalaista yhdyskuntajätettä.

Erityisjätteellä jätteitä, joita ei luokitella vaaralliseksi jätteeksi, mutta jotka vaativat haitallisuutensa, laatunsa tai määränsä takia erityiskäsittelyn tai erityisiä toimenpiteitä keräyksen tai kuljetuksen aikana. Erityisjätteitä ovat esimerkiksi viiltävät, pistävät, haisevat sekä pölyävät jätteet.

Jätekeskuksella jätteiden vastaanottopaikkaa, jossa on useita toimintoja ja jätteen käsittelyä sisältäen kierrätystä tai hyödyntämistä.

Keräyspaikalla yhden tai useamman jätelajin keräystä varten muodostettua vastaanottopaikkaa, jossa on yksi tai useampi jätetä kunkin jätelajin lyhytaikaista varastointia ja kuljetusta varten.

Kiinteistöittäisellä jätteenkuljetuksella kunnan tai kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta, jossa jätelajit noudetaan kiinteistölle sijoitetusta keräyspisteestä tai kahden tai useamman kiinteistön yhteiskeräyspisteestä tai liete kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän saostussäiliöstä tai umpisäiliöstä.

Kierrätyskelpoisella jätteellä materiaalina hyötykäytettävää jätettä kuten biojätettä, tekstiilijätettä,

lasi-, metalli-, muovi-, kartonki- ja paperipakkausjätteitä ja muita kierrätyskelpoisista materiaaleista koostuvia jätteitä, joille on järjestetty erilliskeräys ja vastaanotto näiden jätehuoltomääräysten mukaan.

Kiinteistön haltijan järjestämällä jätteenkuljetuksella kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta, jossa kiinteistön haltija vastaa sekalaisen yhdyskuntajätteen tai saostus- ja umpisäiliölaitteen jätteenkuljetuksen hankkimisesta sopimalla asiasta yksityisen jätteenkuljetusyrityksen kanssa näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Kunnan järjestämällä jätteenkuljetuksella kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta, jossa kunta vastaa jätteenkuljetuksen kilpailuttamisesta sekä tilaamisesta noutamaan jätteet kiinteistöiltä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvalla jätteellä vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvää yhdyskuntajätettä, mukaan lukien keräyksen ja kuljetuksen osalta tuottajavastuunalainen pakkausjäte, joka kerätään jätelain ja näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti kiinteistöittäisessä keräyksessä ja kunnan tai kunnan jätelaitoksen järjestämässä tuottajien aluekeräystä täydentävässä aluekeräyksessä, kotitalouden pienimuotoisessa itse tehtävässä rakennus- ja purkutoiminnassa syntyvää jätettä, sekä edellä mainituissa toiminnoissa syntyvää jätevesien saostus- ja umpisäiliölietettä ja lisäksi sitä liikehuoneistoissa syntyvää jätettä, joka kerätään yhdessä asumisessa tai kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvien jätteiden kanssa.

Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin toissijaisesti kuuluvalla jätteellä muuta kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvaa jätettä, jonka haltija on jätelain 33 §:n mukaisesti pyytänyt liittymistä kunnan jätehuoltojärjestelmään muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi, ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä.

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla jätteillä jätteitä, jotka jätelain nojalla kuuluvat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin tai jotka käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella.

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä kiinteistöjä, joilla syntyy kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvia jätteitä.

Kunnan jätehuoltojärjestelmällä kunnan järjestämän jätehuollon kokonaisuutta, jonka kautta kunta huolehtii kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvista jätteistä. Kunnan jätehuoltojärjestelmä koostuu keräys- ja vastaanottopisteistä, kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta sekä jätteiden käsittelystä.

Lajitteluasemalla jätehuollon järjestäjän ylläpitämää valvottua pääasiassa kierrätettävien jätteiden tuontipaikkaa, jossa ei ole käsittelytoimintaa.

Puutarhajätteellä pihan ja puutarhan hoidossa syntyvää maatuvaa pienijakeista jätettä, kuten ruohoja, puiden lehtiä, risuja ja oksia.

Sekajäte energiaksi materiaalihyötykäyttöön soveltumatonta muovi-, paperi-, pahvi-, tekstiili- ja kartonkijätettä, josta on syntypaikalla lajittelemalla eroteltu kierrätyskelpoiset jätteet, biojätteet, PVC sekä vaaralliset jätteet.

Sekalaisen yhdyskuntajätteen aluekeräyspisteellä Sammakkokangas Oy:n tai Viitasaaren teknisen toimen järjestämää alueellista jätteen keräyspaikkaa, johon kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jäävät kiinteistöt toimittavat sekalaisen yhdyskuntajätteensä.

Taajamalla rakennusryhmää, jossa on vähintään 200 asukasta ja jossa rakennusten välinen etäisyys on yleensä enintään 200 metriä.

Tuottajavastuunalaisella jätteellä jätettä, jonka jätehuollosta ja siitä aiheutuvista kustannuksista vastaa jätelain 6 luvun mukaan käytöstä poistetun tuotteen markkinoille saattanut tuottaja tai sen lukuun toimiva tuottajayhteisö. Tuottajavastuunalaisia jätteitä ovat moottorikäyttöisten ajoneuvojen renkaat, romuautot, sähkö- ja elektroniikkaromu, paristot ja akut, keräyspaperi sekä pakkaukset.

Yhdyskuntajätteellä vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä, sekä laadultaan siihen rinnastettavaa hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnassa syntyvää jätettä.

3 § Jätehuollon tavoitteet

Jätehuollon tarkoituksena on suojella terveyttä ja ympäristöä. Jätehuollon tulee aina olla asianmukaista ja jätteet on kuljetettava sekä käsiteltävä hallitusti.

Jätehuollolla tavoitellaan kestäväää ja puhdasta materiaalkiertoa. Jätteet on lajiteltava ja toimitettava syntypaikoiltaan käsittelyyn siten, että eri jättemateriaalit tulevat käsittelyyn mahdollisimman tehokkaasti eroteltuna ja laadultaan niin hyvänä, että ne soveltuvat materiaalina kierrätettäväksi tai turvallisesti energiana hyödynnettäväksi.

2. LUKU Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen

4 § Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus ei ole kuitenkaan mahdollista olosuhteiden vuoksi kaikilla alueilla, jolloin jätehuoltoviranomainen voi jätelain mukaan tehdä erillisen päätöksen tiettyjen alueiden rajaamisesta kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle. Päätös kunnallisen yhdyskuntajätehuollon järjestämisestä aluekeräyspisteisiin perustuvalla keräyksellä voidaan tehdä, jos kiinteistölle tai sen läheisyydessä sijaitsevalle keräyspaikalle ei ole hankalien olosuhteiden vuoksi turvallista kulkea jäteautolla (tai veneellä), alueella on vähän jätteen haltijoita tai alueella syntyy vähän kuljetettavaa jätettä (JL 35 §). Näillä alueilla kiinteistöillä syntyvän sekalaisen yhdyskuntajätteen jätteenkuljetus järjestetään aluekeräyspisteiden avulla ja jätteen haltijat liittyvät kiinteistönsä kunnan jätehuoltojärjestelmään liittymällä aluekeräyspisteen käyttäjäksi.

Asuinkiinteistöjen, vapaa-ajan asuinkiinteistöjen ja kunnan palvelu- tai hallintotoiminnan kiinteistöjen on kuuluttava kunnan jätehuoltojärjestelmään. Myös muiden jätelain 32 §:n mukaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien kiinteistöjen on kuuluttava kunnan jätehuoltojärjestelmään ja noudatettava näitä jätehuoltomääräyksiä.

Liittyminen kunnan jätehuoltojärjestelmään tapahtuu lähtökohtaisesti liittymällä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Jätteenkuljetusta varten kiinteistön haltijan on järjestettävä vastaanottopaikka, johon sijoitetaan kerättävää jätettä varten tarvittavat jäteastiat. Jätteen haltijan tulee viedä kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta varten järjestettyyn jäteastiaan.

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kuljetetaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kiinteistön keräyspaikasta 13 §:n mukaisesti Sammakkokangas Oy:n tai Pihtiputaalla ja Viitasaarella Viitasaaren teknisen toimen osoittamiin vastaanottopaikkoihin. Sammakkokangas Oy:n tai Viitasaaren teknisen toimen osoittaa myös pakkausjätteille tuottajan järjestämän vastaanottopaikan.

Jätehuoltoviranomaisen päätöksen mukaisesti kiinteistöittäistä jätteenkuljetuksen reittialuetta on koko toimialue. Vakituisesti asutun kiinteistön mahdollisuus liittyä alueellisen sekajäteastian käyttäjäksi päättyy alueittain siirtymäsäännösten (sivu 39 § 47) mukaisesti. Ainoastaan jätehuoltoviranomaisen päätöksellä voi siirtymäajan jälkeen vakituinen kiinteistö liittyä aluekeräyspisteen käyttäjäksi. Tällöin kiinteistön sijainnin tulee olla sellainen, että kiinteistön on vaikeaa tai mahdotonta ottaa omaa jäteastiaa, esim., jos kiinteistö sijaitsee saarella. Vapaa-ajankiinteistön on mahdollista valita alueellisen sekajäteastian käyttö ja tällöin kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte on toimitettava aluekeräyspisteeseen. Vapaa-ajankiinteistön voi myös jätehuoltoviranomainen liittää aluekeräyspisteen käyttäjäksi ilmoittamalla siitä suoraan tai jäteyhtiön kautta asiakkaalle.

5 § Elinkeinotoiminnan ja muun julkisen toiminnan kuin kunnan jätteiden jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun järjestämisvelvollisuuden perusteella

Kiinteistö tai muu jätteen tuottaja voi pyytää liittymistä kunnan jätehuoltojärjestelmään kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella muun palveluntarjonnan puutteen vuoksi. Palvelun tarpeesta ilmoittamiseen, palvelun pyytämiseen ja palvelusta sopimiseen liittyvistä menettelyistä on säädetty jätelaissa.

Kunnan toissijaiseen jätehuoltopalveluun kuuluvien jätteiden osalta Sammakkokangas Oy tekee kiinteistön tai muun jätteen tuottajan tai haltijan kanssa jätelain edellyttämän määräaikaisen, enintään kolmen vuoden mittaisen sopimuksen liittymisestä kunnan jätehuoltojärjestelmään sekä siitä, mitä palveluita kyseinen sopimus koskee.

6 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluminen

Näiden jätehuoltomääräysten soveltamisalueella alueilla Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Multia, Petäjävesi, Saarijärvi, Uurainen ja Äänekoski kiinteiden jätelajien kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä vastaa Sammakkokangas Oy.

Näiden jätehuoltomääräysten soveltamisalueella kunnissa Hankasalmi, Pihtipudas ja Viitasaari sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä vastaa kiinteistön haltija. Pihtiputaalla ja Viitasaarella kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kohteet ovat kunnan järjestämässä kuljetuksessa sekä sekalaisen yhdyskuntajätteen että erilliskerättävän jätteen osalta. Erilliskerättävien kierrätyskelpoisten jätteiden kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä vastaa näissä kunnissa sekä Hankasalmella kiinteistön haltija 1.7.2023 saakka.

Liittyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tapahtuu ottamalla yhteyttä ja ilmoittamalla liittymisestä Sammakkokangas Oy:lle. Kiinteistön haltija tilaa samalla kiinteistölle jätelaitokselta näiden jätehuoltomääräysten mukaisen jätteistoiden tyhjentämisen ja jätteenkuljetuksen.

Sammakkokangas Oy liittää kiinteistön kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen ja ilmoittaa ilmoitettava välittömästi kiinteistön omistajalle liittämistä ja kertoo liittämisen perusteet sekä liittämistä seuraavat velvoitteet. Jätelaitos tilaa kiinteistölle näiden jätehuoltomääräysten mukaisen jätteistoiden tyhjentämisen ja jätteenkuljetuksen.

Liittyminen kiinteistön haltijan järjestämään sekalaisen yhdyskuntajätteen jätteenkuljetukseen tapahtuu ottamalla yhteyttä jätehuoltorekisteriin hyväksytyyn jätteenkuljettajaan ja tekemällä sopimus sekalaisen yhdyskuntajätteen noutamisesta ja kuljettamisesta kiinteistöltä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti. Kiinteistön haltijan vastuulla on varmistaa, että kuljetuspalveluita tarjoava yritys kuuluu jätehuoltorekisteriin. Kiinteistön haltijalla on oikeus saada jätteenkuljettajalta nähtäväksi jätehuoltorekisteriote, joka osoittaa kuljettajan olevan hyväksytty kyseiseen rekisteriin.

Erilliskerättävien kierrätettävien jätteiden kiinteistöittäiseen kuljetukseen on liityttävä näiden jätehuoltomääräysten siirtymäsäännösten (47 §) mukaan.

7 § Kiinteistökohtainen jäteastia

Sovittuaan liittymisestä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen, kiinteistön haltija järjestää kiinteistölle jätteiden keräyspaikan sekä hankkii siihen tarvittavat jäteastiat. Toimialueella ollaan siirtymässä kunnallisen jätelaitoksen järjestämiin jäteastioihin siirtymäajoin. Kaikilla kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvilla kiinteistöillä tulee olla käytössään vähintään sekalaiselle yhdyskuntajätteelle tarkoitettu jäteastia. Lisäksi kiinteistöillä tulee olla käytössään jäteastiat näiden jätehuoltomääräysten § 16 ja § 17 mukaisesti erilliskerätyille jätelajeille.

Kiinteistöllä syntynyt kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte on laitettava kiinteistön jätteenkuljetusta varten järjestettyyn jäteastiaan.

8 § Kiinteistöjen yhteinen jäteastia (kimppa)

Lähekkäin sijaitsevat kiinteistöt voivat sopia yhteisen jäteastian eli yhteisastian (eli kimppa-astian) käytöstä. Yhteisastiaa voidaan käyttää sekä sekalaisen yhdyskuntajätteen että erilaisten kierrätyskelpoisten jätelajien keräämiseen.

Kullakin sekalaisen yhdyskuntajätteen yhteisastiaa käyttävällä vakituksessa käytössä olevalla huoneistolla/kiinteistöllä on oltava käytössään sekalaisen yhdyskuntajätteen astiatilavuutta 45 l /asukas/ neljää viikkoa kohden ja vapaa-ajanasunnolla 90 l neljää viikkoa kohden.

Yhteisastiaa käyttävien kiinteistöjen etäisyys yhteisastiasta saa olla korkeintaan 500 metriä tai yhteisastian on sijoitettava saman kulkureitin, yksityistien tai -tiestön varrella kuin siihen kuuluvat kiinteistöt. Samaa yhteisastiaa käyttäviä kiinteistöjä voi olla korkeintaan 10, eikä vakituisten ja vapaa-ajankiinteistöjen yhteisastiat ole mahdollisia (siirtymäsäännös § 47). Jätehuoltoviranomainen voi poiketa tästä 10 kiinteistön rajasta erityisin perustein esim. tiehoitokunnat. Omassa hallinnassa olevien kiinteistöjen, vakituisten ja vapaa-ajankiinteistön/kiinteistöjen, jätehuolto voidaan yhdistää käyttämään samaa sekajätteen keräysastiaa, mikäli kiinteistöjen väliselle luonnolliselle reitille ei jää kohtuullisesti saavutettavissa olevaa aluekeräyspistettä ja niiden etäisyys toisistaan on korkeintaan 10 km.

Yhteisastian käytöstä ja siitä luopumisesta on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti kunnalliselle jätelaitokselle kunnan järjestämän kuljetuksen alueella. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ilmoitus tehdään jätehuoltoviranomaiselle ja kuljetusyritykselle. Ilmoituksen tulee sisältää käytöstä ja ylläpidosta vastaavan yhdyshenkilön yhteystiedot, yhteisastian sijainti ja koko sekä tiedot yhteisastiaa käyttävistä kiinteistöistä. Vastuuhenkilön on ilmoitettava yhteisastian käytössä tapahtuvista muutoksista ja yhteisastian käytön lopettamisesta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi puuttua yhteisastian käyttöön, mikäli käytöstä aiheutuu haittaa terveydelle, ympäristölle tai roskaantumista. Jätehuoltoviranomainen voi päätöksellään lakkauttaa yhteisastian käytön kokonaan tai osittain, jos yhteisastian ylläpidossa ja käytössä on toistuvia laiminlyöntejä. Jätehuoltoviranomainen voi myös päätöksellään purkaa kimpan, mikäli se on näiden jätehuoltomääräysten vastainen.

9 § Yhteiskeräysjärjestelmä ja muut vastaavat korttelikohtaiset järjestelmät

Alueilla, joissa on käytössä jätteiden yhteiskeräysjärjestelmä tai muu korttelikohtainen keräysjärjestelmä liittyvät kiinteistöt kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään ja kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liittymällä kyseisen järjestelmän käyttäjäksi. Tähän järjestelmään liittyneiden

kiinteistöjen jäteastiana toimii yhteinen keräysastia.

10 § Kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen määräajaksi

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus voidaan keskeyttää määräajaksi vakituudessa asuinkäytössä olevan kiinteistön ollessa käyttämättömänä vähintään neljän viikon ajan. Jäteastia on oltava tyhjä jätteenkuljetuksen keskeytyksen alkaessa.

Määräaikaisen keskeytyksen kestäessä neljästä viikosta kuuteen kuukauteen asiasta sovitaan kunnallisen jätelaitoksen tai Hankasalmella, Pihtiputaalla ja Viitasaarella jätteenkuljetusyrittäjän kanssa ja asiasta ilmoitetaan jätehuoltoviranomaiselle. Keskeyttäminen edellyttää, että kiinteistö on käyttämätön.

Keskeytyksen kestäessä yli kuusi kuukautta, edellyttää se poikkeamista näistä jätehuoltomääräyksistä.

Asumisessa syntyvien lietteiden kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen edellyttää poikkeamista jätehuoltomääräyksistä.

11 § Energiaksi menevän sekajätteen aluekeräykseen liittyminen ja jätteen toimittaminen aluekeräykseen

Kunnallinen jätelaitos liittää jätehuoltoviranomaisen päätöksellä kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jäävät kiinteistöt energiaksi menevän sekajätteen aluekeräyspisteiden käyttäjiksi (siirtymäsäännös § 47). kunnallisen jätelaitoksen on ilmoitettava välittömästi kiinteistön omistajalle liittamisestä ja kerrottava liittämisen perusteet sekä liittamisestä seuraavat velvoitteet.

Jätteiden pienimuotoinen väliaikainen varastointi kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen ulkopuolella olevilla kiinteistöillä ei saa aiheuttaa hygieenisiä haittoja tai hajuhaittoja eikä muutenkaan haittaa terveydelle tai ympäristölle. Sekalaista yhdyskuntajätettä ei tule varastoida kiinteistöllä pidempään kuin 8 viikkoa.

12 § Kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen

Kiinteistöllä syntyvät jätteet, jotka eivät suuren kokonsa, poikkeuksellisen laatunsa tai määränsä vuoksi sovellu kuljettavaksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa tai sovellu kerättäväksi aluekeräyspisteisiin, on toimitettava Sammakkokangas Oy:n osoittamiin vastaanottopaikkoihin. Jätteen haltija vastaa tällaisten jätteiden kuljettamisesta itse tai tilaamalla jätehuoltoyrityksen tarjoaman erillisen noutopalvelun.

Jätteenkuljettaja voi kieltäytyä sellaisen jäteastian tyhjentämisestä, johon on sijoitettu näistä jätehuoltomääräyksistä poiketen kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä. Tällöin kiinteistön haltijan on huolehdittava jäteastian tyhjentämisestä, jätteenkuljetuksen tilaamisesta ja jätteiden kuljettamisesta Sammakkokangas Oy:n osoittamaan paikkaan.

13 § Jätteiden vastaanotto- ja käsittelypaikat

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet on toimitettava Sammakkokangas Oy:n osoittamiin paikkoihin.

Vastaanottopaikkoja kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluville jätteille, joita ei kuljeteta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, ovat Sammakkokangas Oy:n tai Pihtiputaalla ja Viitasaarella Viitasaaren teknisen toimen järjestämät vastaanottopaikat. Näitä ovat jätteen lajitteluasemat,

jätekeskus kierrätettävien jätteiden vastaanottopaikkoina toimivat aluekeräyspisteet. Tuottajavastuunalaiset jätteet toimitetaan tuottajien järjestämiin vastaanottopaikkoihin.

Palvelun tuottajan on pidettävä yllä ajantasaista listaa järjestämistään vastaanottopaikoista tietoverkossa. Lista vastaanottopaikoista on saatavana osoitteista: <http://www.sammakkokangas.fi/fi>, <https://viitasaari.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen-ja-rakentaminen/jatehuolto-uusi/> ja <https://pihtipudas.fi/asuminen-ja-ymparisto/jatehuolto/>.

Jätteiden toimittaminen yleisille vastaanotto- ja käsittelypaikoille on sallittu paikan pitäjän antamien ohjeiden mukaisesti ja ilmoitettuna aukioloaikoina. Eri jätelajit on sijoitettava niille osoitettuihin paikkoihin.

Vastaanotto- ja käsittelypaikkaan saa toimittaa ainoastaan sellaista jätettä, joka on vastaanotto tai -käsittelypaikan vastaanottoehtojen mukaista tai joille on varattu vastaanottopaikassa oma jäteastia. Vastaanotto- tai käsittelypaikka voi kieltäytyä vastaanottamasta sinne soveltumatonta jätettä.

3. LUKU Jätteiden kerääminen kiinteistöllä

14 § Kiinteistöllä erikseen lajiteltavat jätelajit

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvästä yhdyskuntajätteestä on lajiteltava erikseen biojäte, lasi-, muovi-, metalli- ja kartonkipakkausjätteet, pienmetalli, 1.1.2023 alkaen tekstiilijätteet sekä muut kiinteistöillä syntyvät tässä pykälässä luetellut jätelajit.

Biojäte on lajiteltava erikseen kiinteistöillä, jotka kuuluvat näiden jätehuoltomääräysten 16 tai 17 §:n mukaan biojätteen kiinteistöittäisen erilliskeräyksen piiriin.

Lasi-, muovi-, metalli- ja kartonkipakkausjätteet sekä pienmetalli toimitetaan tuottajien järjestämään, Sammakkokangas Oy:n tai Viitasaaren teknisen toimen järjestämään täydentävään keräykseen aluekeräyspisteeseen tai kiinteistöittäiseen jäteastiaan, jos kiinteistö kuuluu jätehuoltomääräysten 16 tai 17 §:n mukaan näiden jätteiden kiinteistöittäisen erilliskeräyksen piiriin.

Tekstiilijäte toimitetaan 1.1.2023 alkaen Sammakkokangas Oy:n tai Viitasaaren teknisen toimen järjestämään alueelliseen keräyspisteeseen.

Paperijäte on lajiteltava erikseen ja toimitettava tuottajavastuulla järjestettyyn keräysastiaan kiinteistöillä tai tuottajan alueelliseen keräyspaikkaan.

Myös muut tuottajavastuunalaiset jätteet kuin pakkausjätteet (kuten paristot ja akut sekä sähkö- ja elektroniikkaromu) on lajiteltava erikseen ja toimitettava tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan. Pantilliset juomapakkaukset on toimitettava näitä varten järjestettyihin palautuspisteisiin.

Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet on kerättävä erikseen ja toimitettava käsiteltäväksi näissä jätehuoltomääräyksissä erikseen luvussa 10 annettujen määräysten mukaisesti.

Puutarhajäte sekä risut ja oksat sekä käsittelemätön puujäte, joita ei käsitellä omatoimisesti kiinteistöillä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti, on toimitettava Sammakkokangas Oy:n tai Viitasaaren teknisen toimen soittamaan vastaanottopaikkaan.

Jätteen haltija huolehtii jätteiden lajittelusta ja keräykseen toimittamisesta.

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirin kuuluvissa toiminnoissa, mukaan lukien asumisessa, syntyvä rakennus- ja purkujäte lajitellaan jäteasetuksen 26 §:n mukaisesti.

Mikäli rakennus- ja purkujäte on peräisin kotitalouden pienimuotoisesta omatoimisesta rakennus- ja purkutoiminnasta, jätteen haltijan on lajiteltava ja toimitettava syntyvä jäte Sammakkokangas Oy:n tai Viitasaaren teknisen toimen osoittamaan vastaanottopaikkaan.

15 § Sekajäte energiaksi

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvä muu kuin kierrätystä varten lajiteltu ja erilliskerätty jäte on laitettava kiinteistön sekalaisen yhdyskuntajätteen jäteastiaan. Sekalaiselle yhdyskuntajätteelle tarkoitettuun jäteastiaan ei kuitenkaan saa laittaa sinne kuulumattomia jätteitä, kuten vaarallista jätettä tai kierrätykseen kelpaavaa jätettä.

16 § Asumisessa syntyvien kierrätettävien jätteiden kiinteistökohtaiset erilliskeräysvelvoitteet

Sekajäteastian lisäksi kiinteistöille on järjestettävä jäteastiat erilliskerättäville jätelajeille taulukon 1 mukaisesti.

Taulukko 1. Kiinteistöille järjestettävät eri jakeiden keräykset, kun kyseessä 1–4 huoneiston tai yli 5 huoneiston rivi- tai kerrostalo.

Lajiteltavat ja kiinteistöittäin erilliskerättävät jätelajit toimialueella	Huoneistojen lukumäärä kiinteistöllä	
	1–4 *	5 tai enemmän
Biojäte	x	x
Lasipakkausjäte		x
Muovipakkausjäte		x
Metallipakkausjäte ja pienmetallijäte		x
Kartonki- ja paperipakkausjäte		x
Keräyspaperi	kuten jätelain 49 ja 50 § määräävät	

*Biojäte kerätään kiinteistöltä koko toimialueella, kun sekajätekeräysrytmi on vähintään 2 vko kesäaikana (1.5.-30.10) ja vähintään 4 vko välein talviaikana (1.11.-30.4.). Talviaikana 4 vko tyhjennysväli mahdollinen ainoastaan 1–2 huoneiston kiinteistöille.

Biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koske kiinteistöjä, joilla syntyvä biojäte kompostoidaan.

Paperijäte on erilliskerättävä kuten jätelain 49 § ja 50 § määräävät.

Kiinteistön haltija, jonka kiinteistöä ei edellä mainitut velvoitteet koske ja jonka kiinteistö sijaitsee reittialueella, voi halutessaan liittää kiinteistönsä vapaaehtoisesti kunnan järjestämään erilliskerättävien kierrätyskelpoisten jätteiden kiinteistöittäiseen kuljetukseen. Kuljetuksesta on tällöin sovittava Sammakkokangas Oy:n kanssa.

Tämä keräys on kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen alueella mahdollista määritetyllä reittialueella. Reittialueeksi on kiinteistöittäiseen jätteenkuljetuksen alueeseen määritelty kuuluvat taajamien kadut ja tiet, kaikki päätietyt sekä kaikki Tiehallinnon ylläpitämät yleiset tiet (seudulliset ja paikalliset päätietyt). Lisäksi reitti ulottuu pienemmille sivuteille, mikäli

- ✓ tien kantavuus on riittävä (jäteauton paino täytenä n. 26 t)
- ✓ tien profiili ja leveys mahdollistavat riittävän näkyvyyden, jotta voidaan turvata muiden tiellä liikkuvien turvallisuus
- ✓ tiellä on mahdollisuus jäteauton kääntämiseen turvallisesti, mikäli kyseessä ei ole läpikulkutie
- ✓ tiellä ei ole suuria korkeuseroja
- ✓ jäteauto voidaan pysäköidä turvallisesti tyhjennyksen ajaksi
- ✓ tie pidetään kunnossa talvella
- ✓ tien vierellä oleva puusto ei ylety ajoradalle

Pääsääntönä voidaan pitää, että reittialue on sama kuin postinjakelualue, mikäli edellä olevat ehdot täyttyvät. Yksitystien reittialueeksi merkitseminen vaatii edellä olevien ehtojen täyttymisen lisäksi tiehoitokunnan kirjallista lupaa liikennöidä tiellä jäteautolla. Luvan antaessaan tiehoitokunta vastaa tiehen mahdollisesti aiheutuvista vaurioista.

Muulla alueella sijaitsevan kiinteistön haltija, jonka kiinteistöä eivät edellä mainitut velvoitteet koske, voi halutessaan tilata erilliskerättävien kierrätyskelpoisten jätteiden jätelajien kiinteistöittäiseen kuljetuksen yksityiseltä jätteenkuljetusyritykseltä.

Kiinteistöiltä erilliskerätyt jätteet tulee kuljettaa näiden jätehuoltomääräysten 34 §:n mukaiseen vastaanottoaikaan.

17 § Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien kierrätettävien jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Kunnan yhdyskuntajätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvilla kiinteistöillä muussa kuin asumisessa syntyvät kierrätettävät jätteet on lajiteltava ja erilliskerättävä omiin kiinteistökohtaisiin jäteastioihin taulukon 2 mukaisesti.

Taulukko 2. Kunnan yhdyskuntajätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä erilliskerättävien jätteiden keräys jätelajeittain.

Jätelaji	Erilliskerättävä, jos
Biojäte	kyseistä jätettä kertyy
Muovi-, lasi-, paperi- ja kartonkipakkausjäte sekä metallipakkausjäte että muu pienikoinen metallijäte	kyseistä jätettä kertyy
Paperi	kuten jätelain 49 ja 50 § määräävät

Kiinteistön haltija, jonka kiinteistöä ei edellä mainitut velvoitteet koske ja jonka kiinteistö sijaitsee reittialueella, voi halutessaan liittää kiinteistönsä vapaaehtoisesti kunnan järjestämään

erilliskerättävien kierrätyskelpoisten jätteiden kiinteistöttäiseen kuljetukseen. Kuljetuksesta on tällöin sovittava Sammakkokangas Oy:n kanssa.

Keräysaluetta ovat kunnan järjestämän jätteenkuljetusalueen reittitiet. Reittialueeksi on kiinteistöttäiseen jätteenkuljetuksen alueeseen määritelty kuuluvat taajamien kadut ja tiet, kaikki päätiet sekä kaikki Tiehallinnon ylläpitämät yleiset tiet (seudulliset ja paikalliset päätiet). Lisäksi reitti ulottuu pienemmille sivuteille, mikäli

- ✓ tien kantavuus on riittävä (jäteauton paino täytenä n. 26 t)
- ✓ tien profiili ja leveys mahdollistavat riittävän näkyvyyden, jotta voidaan turvata muiden tiellä liikkuvien turvallisuus
- ✓ tiellä on mahdollisuus jäteauton kääntämiseen turvallisesti, mikäli kyseessä ei ole läpikulkutie
- ✓ tiellä ei ole suuria korkeuseroja
- ✓ jäteauto voidaan pysäköidä turvallisesti tyhjennyksen ajaksi
- ✓ tie pidetään kunnossa talvella
- ✓ tien vierellä oleva puusto ei ylety ajoradalle

Pääsääntönä voidaan pitää, että reittialue on sama kuin postinjakelualue, mikäli edellä olevat ehdot täyttyvät. Yksityisteiden reittialueeksi merkitseminen vaatii edellä olevien ehtojen täyttymisen lisäksi tiehoitokunnan kirjallista lupaa liikennöidä tiellä jäteautolla. Luvan antaessaan tiehoitokunta vastaa tiehen mahdollisesti aiheutuvista vaurioista.

Muulla alueella sijaitsevan kiinteistön haltija, jonka kiinteistöä eivät edellä mainitut velvoitteet koske, voi halutessaan tilata erilliskerättävien kierrätyskelpoisten jätteiden jätelajien kiinteistöttäisen kuljetuksen yksityiseltä jätteenkuljetusyritykseltä.

Kierrätyskelpoiset erilliskerätyt jätteet tulee kuljettaa näiden jätehuoltomääräysten 34 §:n mukaiseen vastaanottopaikkaan.

4. LUKU Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen

18 § Kompostointi

Kiinteistöllä saa kompostoida siellä syntyvää biojätettä. Kompostori on sijoitettava, rakennettava ja ylläpidettävä niin, että sen käytöstä ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Kompostori tulee sijoittaa kiinteistölle vähintään neljän metrin etäisyydelle kiinteistön rajasta ilman naapurin lupaa. Kompostoinnista ei saa aiheutua roskaantumista. Kompostoriin ei saa laittaa muuta kuin kompostoituvaa jätettä. Kompostoriin ei myöskään saa laittaa vieraslajeiksi luokiteltuja kasveja tai niiden osia.

Jäteviranomainen tekee kompostitarkastuksia vuosittain.

Kompostori voi olla korkeintaan kahden kiinteistön tai huoneiston yhteinen ja kompostoinnilla tulee olla siitä vastaava henkilö nimettynä. Yhteiskompostoinnissa kompostorin tilavuuden tulee tällöinkin olla riittävä syntyville biojätteille, huomioiden kylmien vuodenaikojen aiheuttama hidastuminen kompostoitumisessa.

Biojätteen saa kompostoida vain sitä varten suunnitellussa suljetussa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa, johon haittaeläinten pääsy on estetty. Kompostoria on hoidettava niin, että

elintarvikejäte kompostoituu ja kompostori on asianmukaisessa kunnossa.

Bokashilla tai muulla vastaavalla menetelmällä fermentoitu, eli käymisprosessoitua biojäte tulee jälkikäsitellä kompostoimalla suljetussa ja ilmastoidussa kompostorissa ennen jätteen omatoimista hyödyntämistä.

Jätteen haltijan on ilmoitettava jätehuoltoviranomaiselle vähintään kahden kuukauden sisällä biojätteen kompostoinnin aloittamisesta seuraavat tiedot:

kiinteistön haltijan nimi ja yhteystiedot sekä kiinteistön osoite ja mahdollisuuksien mukaan kiinteistötunnus;

rakennuksen tyyppi ja asuinhuoneistojen lukumäärä muusta kuin omakotitalosta;

jätteen käsittelystä vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot;

käsittelylaitteiston käyttötilavuus ja laitteiston vuotuinen käyttökuukausien määrä

kuvaus käsittelylaitteiston ilmastoinnista, tiiviyydestä ja lämpöeristyksestä

käsittelylaitteiston malli ja merkki

Vastaavan henkilön tulee ilmoittaa jätteen käsittelystä edellä mainitut tiedot kaikkien kompostoria käyttävien osalta jätehuoltoviranomaiselle vähintään kahden kuukauden sisällä kompostoinnin aloittamisesta. Jätteen käsittelystä vastaavan henkilön on ilmoitettava myös kompostoinnin loppumisesta vähintään kahden kuukauden sisällä lopettamisesta. Jos käsittelystä vastaava henkilö vaihtuu, on lopettavan vastuuhenkilön ilmoitettava uusi vastuuhenkilö jätehuoltoviranomaiselle ennen tehtävässä lopettamista.

Ilmoitus biojätteen kompostoinnista on jätettävä jätehuoltoviranomaiselle viimeistään 31.12.2023, jos biojätettä on aloitettu kompostoimaan kiinteistöllä ennen näiden jätehuoltomääräysten voimaan tuloa.

Ilmoitus biojätteen kompostoinnista on uusittava jätehuoltoviranomaiselle viiden vuoden välein.

Kuivakäymäläjätettä, lemmikkieläinten ulosteita ja näiden määräysten 38 §:ssä tarkoitettua saostussäiliö- tai pienpuhdistamolietettä saa kompostoida vain sitä varten suunnitellussa suljetussa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa, joka on suojattu haittaeläinten pääsylvä ja jonka valumavesien pääsy maahan on estetty. Kompostoria on hoidettava niin, että se on aina asianmukaisessa kunnossa. Ulosteperäisen jätteen kompostointiaika on vähintään yksi vuosi. Käymäläjätteen polttaminen on kielletty ja siten laitteistot, joissa käymäläjäte poltetaan erillisessä pussissa, eivät ole sallittuja (ei koske sähkökäymälää).

Puutarhajätettä saa kompostoida avonaisessa, tarkoitukseen suunnitellussa lämpöeristämättömässä kompostorissa. Puutarhajätettä ei saa kuljettaa puistoihin tai muille yleisille tai yksityisille alueille.

Puutarhajäte, jota ei kompostoida tai muilla tavoin käsitellä omatoimisesti, on toimitettava Sammakkokangas Oy:n tai Viitasaaren teknisen toimen osoittamaan paikkaan.

Kompostia ei saa poistaa kompostorista ennen kuin jätteet ovat maatuneet. Maatuneen kompostin voi jälkikompostoida kompostorin ulkopuolella riittävää huolellisuutta noudattaen.

Jätevesiviemäriin liitetyn jätemyllyn käyttäminen on kielletty. Ylimääräisen rasvan johtaminen jätevesiviemäriin on kielletty.

19 § Jätteen polttaminen

Jätteiden hävittäminen polttamalla on kielletty. Kielto ei koske sellaista jätteen hyödyntämistä, johon on saatu ympäristölupa tai muu viranomaisen hyväksyntä.

Asemakaava-alueen ulkopuolella saa polttaa avopoltona vähäisiä määriä kuivia risuja ja oksia, maa- ja metsätaloudessa syntyviä vaarattomia polttokelpoisia jätteitä kuten kuivia olkia ja hakkuujätteitä sekä käsittelemätöntä puujätettä.

Kiinteistön tulipesissä saa polttaa käsittelemätöntä puujätettä, risuja ja oksia. Paperia ja kartonkia saa polttaa vain vähäisiä määriä sytykkeenä.

Polttaminen ei saa aiheuttaa naapurustolle savu-, noki-, haju- tai terveyshaittaa.

20 § Jätteen hautaaminen tai upottaminen

Jätteen hautaaminen maahan tai upottaminen vesistöön on kielletty.

21 § Jätteen hyödyntäminen omassa maanrakentamisessa

Omassa asumisessa syntyvän puhtaan tiili- ja betonimurskeen pienimuotoinen ja kertaluontoiseksi luokiteltava käyttö omassa maanrakentamisessa on sallittu. Edellytyksenä on, että tiili- ja betonimurskeen käyttö korvaa vastaavaan tarkoitukseen sopivien maa-ainesten käyttöä. Hyödyntämisestä on ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle.

5. LUKU Jäteastiat

22 § Jäteastiatyypit

Kiinteistön haltijalla tulee olla käytössään riittävä määrä jäteastioita näiden jätehuoltomääräysten mukaista jätteiden keräämistä varten.

Kiinteistöillä käytössä olevat jäteastiat korvataan Sammakkokangas Oy:n toimittamilla jäteastioilla eri kuljetusalueilla siirtymäajoin § 47 ja vasta, kun ne ovat huonokuntoisuuden vuoksi käyttöön sopimattomia tai mikäli jäteastia ei täytä edellä mainittuja keräysvälineelle määritettyjä ehtoja. Kunnallinen jätelaitos arvioi keräysvälineiden korvaamisen tarpeen.

Jäteastian on sovelluttava siihen kerättävälle jätelajille ja sen koon on vastattava kiinteistöllä syntyvää jättemäärää.

Jäteastiat on mitoitettava siten, että ne ovat aina suljettavissa tyhjennysväli huomioon ottaen. Normaalin tyhjennysvälin harventamiseksi ei saa käyttää tarpeeseen nähden liian suuria jäteastioita.

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa jäteastioina voidaan käyttää

- ✓ käsin siirrettävissä olevia kannellisia, tartuntakahvoin ja pyörin varustettuja jäteastioita, jotka soveltuvat koneelliseen kuormaukseen ja pesuun (ja jotka ovat [17.4.2020] voimassa olleiden standardien SFS-EN 840-1, SFS-EN 840-2, SFS-EN 840-3 ja SFS-EN 840-1 mukaisia);
- ✓ kannellisia jätessäiliöitä, jotka tyhjennetään koneellisesti jäteautoon kiinteistöllä, pois lukien pikakontit
- ✓ vaihtolavasäiliöitä, jotka on varustettu koukkutartunnalla ja joissa jätteet kuljetetaan vastaanotto- tai käsittelypaikkaan;
- ✓ maahan upotettuja jätessäiliöitä, jotka tyhjennetään koneellisesti jäteautoon kiinteistöllä;

- ✓ poikkeuksellisten jäte-esineiden tai suurten jätemäärien tilapäiseen keräykseen soveltuvia muita jäteastioita.

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa ei saa käyttää

- ✓ Jätesäkeille tarkoitettuja jätesäkkiläineitä
- ✓ Pikakontteja

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunnallinen jätelaitos voi hyväksyä kiinteistökohtaisesti muidenkin jäteastioiden käytön, mikäli siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle eikä se vaaranna työturvallisuutta.

23 § Jäteastian merkitseminen

Mikäli jäteastia on ostettu jätelaitokselta tai on jätelaitoksen omaisuutta, merkitsee jätelaitos jäteastian. Jos jäteastia on kiinteistön haltija ostama, niin merkitsee hän astian jäteasetuksen mukaisesti, joko kanteen tai etuseinään selkeästi erottuvalla merkinnällä siihen kerätyn jätelajin ja keräyksestä vastaavan kunnallisen jätelaitoksen, yrityksen tai yhteisön yhteystiedot ja huolehtii lajitteluohjeiden nähtävillä olosta astiassa tai sen välittömässä läheisyydessä jäteasetuksen mukaan. Jäteastiaan, joka ei sijaitse kiinteistön välittömässä läheisyydessä, on lisäksi merkittävä jäteastiaa käyttävän kiinteistön osoite. Osoitteeksi riittää talon numero.

24 § Jäteastian täyttäminen

Jäteastiaan saa laittaa vain astiaan tarkoitettua jätettä.

Käsin siirrettävää jäteastiaa ei saa täyttää siten, että sen tyhjentäminen sijaintipaikan olosuhteiden, jäteastian rakenteen, jätteen painon tai ominaisuuksien vuoksi aiheuttaa tyhjentäjälle työturvallisuusriskin. Käsin siirrettäväksi tarkoitettuihin jäteastioihin saa jätettä laittaa enintään:

- ✓ alle 240 l astiat: 40 kg
- ✓ 241–660 l astiat: 60 kg

Jätettä ei saa jättää keräyspaikkaan jäteastian ulkopuolelle.

Jos jäte ei mahdu tai sitä ei muusta syystä voi laittaa jäteastiaan, se voidaan sijoittaa tilapäisesti jätteelle varatun keräyspaikan välittömään läheisyyteen esimerkiksi jätesäkkiin ja merkitä selvästi jätteenä poisvietäväksi. Jäte tulee pakata siten, että jäteauton kuljettaja saa kuormattua sen turvallisesti. Jätepakkaus saa painaa korkeintaan 20 kg. Jätteen on tässäkin tapauksessa sovellettava laatunsa, kokonsa ja määränsä puolesta kuljetettavaksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa.

Kiinteistön jätteille tarkoitetun vastaanottoapaikan tai jäteastioiden läheisyyteen ei saa sijoittaa mitään sellaista, jota ei ole tarkoitettu kuljetettavaksi pois jätteenä.

Kiinteistökohtaiset jäteastiat sekajätteelle energiaksi tulee suojata likaantumislta joko käyttämällä jäteastiassa jätesäkkiä tai laittamalla astiaa likaavat jätteet jäteastiaan roskapussissa.

Kierrätyspisteen, lajitteluaseman tai jätokeskuksen jäteastiaan toimitettava tekstiilijäte on pakattava pussiin. Tekstiilijäte ei saa olla kostunutta, homeista, eikä niissä saa olla tekstiilituholaisia. Keräykseen ei kelpaa alusvaatteet, sukat, nahka, kengät, peitot, tyynyt eikä matot.

Biojäteastiassa on käytettävä biohajoavaa suojasäkkiä tai biojäte on pakattava biohajoavaan pussiin ennen sen sijoittamista biojäteastiaan.

Biojätteen keräämiseen tarkoitettuun jäteastiaan ei saa laittaa nestemäistä biojätettä.

Hienojakoinen ja pölyävä jäte on pakattava tiiviisti ennen sijoittamista jäteastiaan.

Jätteet on sijoitettava jäteastiaan siten, että koneellinen tyhjennys on aina mahdollista.

Energiaksi menevään sekajäteastiaan ei saa laittaa:

- ✓ palo- tai räjähdysvaaran aiheuttavia jätteitä
- ✓ vaarallisia jätteitä
- ✓ jauhesammuttimia
- ✓ lääkkeitä
- ✓ erityisjätteitä
- ✓ aineita tai esineitä, jotka painonsa, kokonsa, muotonsa, lujuutensa tai muun syyn takia voivat aiheuttaa vaaraa tai työturvallisuusriskin tyhjentäjälle, jätteen tuojalle, jäteastiaa käsitteleville tai jätteenkäsittelijälle
- ✓ aineita tai esineitä, jotka voivat vahingoittaa jäteastiaa tai jäteautoa tai vaikeuttaa merkittävästi jätteen kuormaamista tai purkamista
- ✓ nestemäisiä jätteitä
- ✓ hiekoitushiekkaa ja maa-aineksia
- ✓ suuria määriä rakennus- ja purkujätettä
- ✓ suuria määriä puutarhajätettä tai risuja

Kauttaaltaan jäähtynyttä ja kytemätöntä tuhkaa ja nokea saa sijoittaa sekalaisen yhdyskuntajätteen jäteastiaan tiiviiseen ja kestäväan pakkaukseen pakattuna.

Energiaksi menevään sekajäteastiaan voi laittaa pieniä määriä palamatonta ainetta, kuten hehkulamppuja, posliiniastioiden sirpaleita ja pieniä PVC-esineitä. Suuremmat palamatonta ainetta olevat jätteet ja jäte-erät, kuten suuret määrät PVC-muovia, on toimitettava Sammakkokangas Oy:n tai Viitasaaren teknisen toimen osoittamaan paikkaan.

25 § Tyhjennysvälit

Jäteastiat on tyhjennettävä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa tarvittaessa niin, ettei jäteastiasta aiheudu hajuhaittaa eikä muita haittoja esimerkiksi jätteenkuljetukselle. Jäteastiat on tyhjennettävä kuitenkin vähintään Taulukon 3 mukaisesti.

Taulukko 3. Eri jätelajien tyhjennysvälit. Tyhjennysvälit voivat vaihdella kesä- ja talviaikoina.

Jätelaji	Pisin tyhjennysväli kesäaikana (1.5.–30.10.)	Pisin tyhjennysväli talviaikana (1.11.–30.4.)
Sekajäte energiaksi	8 viikkoa, kun astia korkeintaan 240 l	8 viikkoa, kun astia korkeintaan 240 l
Biojäte	2 viikkoa	4 viikkoa
Biojäte, joka kerätään syväkeräyssäiliöön	2 viikkoa	4 viikkoa

Kartonkipakkaukset	4 viikkoa	8 viikkoa
Metalli ja pienmetalli	16 viikkoa	16 viikkoa
Lasipakkaukset	16 viikkoa	16 viikkoa
Muovipakkaukset	4 viikkoa	8 viikkoa

Mikäli pakkaavaan jäteautoon tyhjennettävän jäteastian, syväkeräyssäiliön, muu astiatyyppi tyhjennysväli on yli viikon, tulee tyhjennysvälin olla parillinen viikkomäärä 2, 4 tai 8, 12 tai 16 viikkoa.

Sekajäteastiaan energiaksi menevän jäteastian tyhjennysvälin pidentämisestä tehdään ilmoitus kunnalliselle jätelaitokselle alueilla, jotka kuuluvat kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin. Alueilla, jotka kuuluvat kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin, ilmoitus tehdään jätehuoltoviranomaiselle, jonka jälkeen asiasta sovitaan jätteenkuljettajan kanssa.

Ympärivuotisessa käytössä olevan vapaa-ajankiinteistön jäteastiat on tyhjennettävä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti. Vain kesäaikana käytössä olevan vapaa-ajanasunnon jäteastiat on tyhjennettävä kesäaikana (viikot 18–40) näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti kuitenkin vähintään 3 kertaa siten, että kesäajan käytön päättyessä jäteastia on tyhjä. Vain kesäajan käytöstä on tehtävä ilmoitus kunnalliselle jätelaitokselle kunnan kuljetusalueilla ja jätehuoltoviranomaiselle kun kyseessä on kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen alue.

Yhteisastiaa käyttävien vapaa-ajankiinteistöjen tyhjennykset määritellään kiinteistöjen määrän ja astiakoon perusteella seuraavan taulukon 2 mukaisesti:

Taulukko 4. Yhteisastiaa käyttävien kiinteistöjen tyhjennysmäärät kesäkaudella. Perusteena on käytetty astiakokoa, kiinteistöjen määrää. Yhden kiinteistön sekajätteen määrä kuukaudessa on 90 l.

Vapaa- ajankiinteistöjen lkm	jättemäärä (l)/ mökki/ 5 kk	Tyhjennysten lkm (kpl) suhteutettuna astiakokoon		
		240 l	360 l	600/660 l
2	450	4	3	3
3	450	6	4	3
4	450	8	5	3
5	450	9	6	3
6	450	11	8	4
7	450	13	9	5
8	450	15	10	5
9	450	17	11	6
10	450	19	13	7

Erilliskerättyjen kierrätettävien jätteiden jäteastiat on tyhjennettävä siten, ettei niiden täyttymisen seurauksena aiheudu kierrätettävien jätteiden sijoittamista sekalaisen yhdyskuntajätteen joukkoon.

26 § Kunnossapito ja puhdistaminen

Jäteastiat on pidettävä käyttökuntoisina ja ne on pestävä vähintään kerran vuodessa. Biojäteastia on pestävä tarvittaessa, kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa Sammakkokangas Oy vastaa kiinteistöille toimittamiensa jäteastioiden kunnosta ja puhdistuksesta. Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen ulkopuoliset kiinteistöt sopivat jäteasioiden pesusta itse.

6. LUKU Jätteen keräyspaikat

27 § Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset

Kiinteistön jäteastia on sijoitettava siten, ettei siitä aiheudu haittaa asumiselle ja viihtyvyydelle. Kiinteistön jäteastian tulee sijaita kunnan rakennusjärjestyksen mukaisen etäisyyden päässä naapurikiinteistön rajasta ja asuinrakennuksista.

Kiinteistön jäteastiat on sijoitettava keräyspaikkaan, joka on saavutettavissa ilman kynnystä, porrasta tai muuta estettä. Jos keräyspaikka on aitauksessa, katoksessa tai jätehuoneessa tulee sisäänkäynnin tilaan olla suoraan ulkotiloista. Keräyspaikalle johtava ovi on varustettava laitteella, jolla ovi saadaan pysymään auki.

Jäteastiat on sijoitettava vaakasuoralle, kulutusta kestäväälle ja jäteastioiden siirtoon sopivalle alustalle. Keräyspaikka on mitoitettava siten, että eri jätelajien jäteastiat voidaan siirtää tyhjennettäväksi siirtämättä muita jäteastioita.

Jäteastian siirtoväylän kaltevuuden ylittäessä 1:5 tai jos siirtoväylällä on kynnyksiä, portaita tai muita esteitä siten, että ne aiheuttavat tyhjentäjälle työturvallisuusriskin, kiinteistön haltijan on huolehdittava, että tyhjentäjän käytössä on siirtoa helpottavat laitteet tai rakenteet.

Keräyspaikka on sijoitettava riittävän kauas rakennuksen ilmanottoaukoista sekä asuntojen ikkunoista. Keräyspaikalla on oltava riittävä valaistus. Mikäli keräyspaikka sijaitsee jätehuoneessa, on huolehdittava riittävästä ilmastoinnista ja viemäröinnistä.

Jätteiden keräyspaikkaa ei saa käyttää muuna varastona. Keräyspaikkaan ei saa sijoittaa jätettä tai tavaraa, jota ei ole tarkoitettu kuljetettavaksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa.

Kiinteistön haltija vastaa keräyspaikan ja jäteastioiden siirtoväylien asianmukaisesta varustuksesta, kunnossapidosta ja siisteydestä. Lumen auraus ja liukkaiden torjunta on hoidettava siten, että jäteastioiden siirtäminen ja tyhjentäminen on turvallista.

Ajoväylän tulee olla kantavuudeltaan sellainen, että se kestää jäteauton painon. Ajoväylän tulee olla raskaalle ajokalustolle esteetön, riittävän leveä ja kantava. Mikäli keräysvälineet on sijoitettu päättyvän ajotie varteen, on jäteautolla oltava riittävän laaja ja kantava kääntöpaikka keräysvälineiden läheisyydessä.

Käsin siirrettävät pyörälliset jäteastiat on sijoitettava siten, että jäteauto pääsee esteettömästi ja turvallisesti enintään 10 metrin etäisyydelle jäteastioista. Kiinteistöllä sijaitsevan ajoväylän tulee kantaa tieliikennelain sallimat ajoneuvojen painot. Mikäli kiinteistöllä ei ole keräyspaikaksi soveltuvaa paikkaa, kiinteistön haltijan on selvittävä keräyspaikan perustamismahdollisuudet kiinteistön välittömään läheisyyteen.

Jos keräysvälineen tyhjentäminen edellyttää liikkumista yksityisillä teillä, on tienpitäjällä vastuu tien kunnossapidosta. Jotta jäteauto voi liikkua myös kelirikkoaikana, tulee tienpitäjän pyydettyäessä

antaa mahdollisten painorajoitusten aikana kirjallinen lupa kuljetusten suorittamiseen. Tässäkin tapauksessa on tienpitäjällä vastuu tien kunnosta.

Kiinteistö voi kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa sopia edellä mainitusta poiketen kunnallisen jäteyhtiön kanssa keräyspaikan sijainnista.

28 § Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen

Jos kiinteistön haltija on lukinnut jäteastian sijoituspaikalle johtavan reitin tai jäteastian ja kiinteistö kuuluu kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin, on lukitus järjestettävä siten, että **jätteenkuljettajan** yleisavain sopii lukkoon. Lukituksessa on käytettävä kaksoispesälukkoa. Jos tämä ei ole mahdollista, voidaan käyttää avainsäiliötä, johon jätteenkuljettajan yleisavain sopii ja johon sijoitetaan tarvittava avain. Avainsäiliö on sijoitettava keräyspaikalle johtavan reitin välittömään läheisyyteen.

Kiinteistön haltija vastaa lukituksen asennus- ja huoltokustannuksista sekä lukituksen toimintakuntoisuudesta.

29 § Alueelliset jätteiden keräyspaikat (sekalaisen yhdyskuntajätteen aluekeräyspisteet, ekopisteet/kierrätyspisteet/hyötyjätepisteet)

Alueellisia jätteiden keräyspaikkoja koskevat määräykset koskevat sekä Sammakkokangas Oy:n, Viitasaaren teknisen toimen ja tuottajien järjestämiä alueellisia keräyspaikkoja, kuten sekalaisen yhdyskuntajätteen aluekeräyspisteitä.

Alueelliselle keräyspaikalle saa toimittaa ainoastaan sellaista jätettä, jota varten jättepisteellä on jäteastia. Jätteitä ei saa jättää jäteastioiden ulkopuolelle. Mikäli jäteastiat ovat täysiä, jätteet tulee toimittaa toiselle alueelliselle jätteiden keräyspaikalle.

Alueelliseen jätteiden keräyspaikan perustamiseen ja jäteastioiden sijoittamiseen vaaditaan maanomistajan suostumus sekä tarvittaessa kunnan rakennusvalvontaviranomaisen lupa.

Alueellisesta jätteiden keräyspaikasta vastaavan tahon on huolehdittava keräyspaikan ylläpidosta, puhdistamisesta ja tyhjentämisestä siten, että keräyspaikasta ei aiheudu terveyshaittaa tai ympäristön likaantumista, roskaantumista tai taukoa vastaanottoon. Keräyspisteestä vastaavalla taholla on velvollisuus pitää keräyspaikka ja sen ympäristö siistinä ja kunnossa, ellei asiasta ole muuta sovittu erillisissä sopimuksissa. Alueellisella jätteiden keräyspaikalla tulee olla siitä vastaavan tahon yhteystiedot.

7. LUKU Jätteenkuljetus

30 § Kuormaaminen

Jätteiden kuormaaminen on sallittu arkisin klo 6–22 ja lauantaisin 7–18. Useamman pyhäpäivän sattuessa peräkkäin, joulun ja pääsiäisen aikaan on jätteiden kuormaaminen sallittu pyhänä kuten lauantaisin.

Jätteenkuljettajan on huolehdittava, että jätettä ei pääse leviämään kuormauksen aikana ympäristöön.

Tilapäinen jätteiden kokoaminen suurempaan kuljetusvälineeseen on sallittu, jos kuljetusvälineen tai jäteastian sijoittamiseen saadaan maanomistajan lupa. Kootut jätteet on kuljetettava pois

välittömästi keräyksen päätyttyä. Jätteiden kokoamisesta ei saa aiheutua roskaantumista tai ympäristö- tai terveyshaittaa.

31 § Kuljettaminen

Jätteenkuljettaja vastaa siitä, että jätettä ei pääse leviämään ympäristöön kuljetuksen aikana.

Kuljetustapa tai -välineet eivät saa heikentää erilliskerättävien jättejakeiden kierrätys- ja hyödyntämiskelpoisuutta.

Jätteen luovuttajan, jätteenkuljettajan ja jätteen vastaanottajan on oltava selvillä mahdollisesta siirtoasiakirjan laatimisveloitteestaan. Jos jäte noudetaan kotitaloudesta, siirtoasiakirjavelvoitteista huolehtii jätteenkuljettaja.

32 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Jätteenkuljettajan on luovutettava jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöittäin ja jätelajeittain eriteltyt ajantasaiset tyhjennystiedot kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetetuista jätteistä jätelain 39 §:n ja jäteasetuksen 42 §:n mukaisesti. Tiedot on toimitettava jätehuoltoviranomaiselle vähintään neljännesvuosittain sähköisesti muokattavassa muodossa jätehuoltoviranomaisen edellyttämän aikataulutuksen mukaisesti. Tiedot on toimitettava tekstinkäsittely- tai taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Tietojen tulee olla muokattavissa ilman lisäohjelmia tai koodityökaluja.

Sammakkokangas Oy voi kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen tilaajana sopia jätteen kuljettajien kanssa kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen kuljetustietojen toimittamisesta siten, että Sammakkokangas toimittaa kuljetustiedot jätehuoltoviranomaiselle jätehuoltoviranomaisen kanssa sovitulla tavalla sähköisesti vähintään neljännesvuosittain. Käytännössä rekisteri on yhteinen ja tiedot nähtävissä reaaliajassa molemmilla toimijoilla. Sammakkokangas vastaa tietojen kirjaamisesta rekisteriin.

Jätehuoltoviranomainen ylläpitää kuljetusrekisteriä, jonne edellä mainitut tiedot merkitään viipymättä niiden luovuttamisen jälkeen.

33 § Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat

Jätteenkuljettajan on kuljetettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet Sammakkokangas Oy:n ja Viitasaaren teknisen toimen osoittamiin vastaanottopaikkoihin. Erilliskerättyjen pakkausjätteiden osalta jätteet on kuljetettava Sammakkokangas Oy:n ja Viitasaaren teknisen toimen osoittamaan ja tuottajien järjestämään vastaanottopaikkaan.

Jätteenkuljettaja ei saa välivarastoida kuljettamiaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia jätteitä, ellei välivarastoinnista ole sovittu Sammakkokangas Oy:n tai Viitasaaren teknisen toimen kanssa.

Vastaanotto- ja käsittelypaikoista on pidettävä listaa Sammakkokangas Oy:n tai Viitasaaren teknisen toimen verkkosivuilla.

Jätteiden toimittaminen vastaanotto- ja käsittelypaikoille on sallittu ilmoitettuna aukioloaikoina. Jätteiden toimittamisessa on noudatettava vastaanottopaikan antamia ohjeita. Erilaatuiset jätteet on sijoitettava niille osoitettuihin paikkoihin.

Vastaanotto- ja käsittelypaikkoihin ei saa toimittaa sekalaisen yhdyskuntajätteen seassa sellaisia jätelajeja, joille on järjestetty vastaanottopaikka muualla.

8. LUKU Asumisessa syntyvät jätevesilietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätevesilietteet

34 § Saostussäiliöiden ja umpisäiliöiden tyhjennys ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi

Saostussäiliöistä, pienpuhdistamojen lietetiloista ja muista vastaavista säiliöistä vesikäymälävesiä sisältävä jätevesiliete on poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Säiliöistä, johon kerätään pelkästään pesuvesiä, jätevesiliete on poistettava vuosittain ja erillisellä hakemuksella voidaan myöntää vakitukselle kiinteistölle korkeintaan kahden vuoden ja vapaa-ajankiinteistölle kolmen vuoden välein tapahtuva poisto. Muun kuin pelkkiin pesuvesiin perustuvan poikkeaman myöntämisen perusteena on kiinteistöllä syntyvän lietteen määrä, joka arvioidaan saostuskaivon/kaivojen tilavuuden, asukasmäärän, kiinteistön käyttöasteen sekä kiinteistön vedenkäytön määrän perusteella. Säiliöiden kuntoon on kiinnitettävä huomiota tyhjennettäessä ja tyhjentäjän on ilmoitettava havaitsemistaan poikkeamista kiinteistön haltijalle. Saostussäiliön tulee olla kunnoltaan näiden jätehuoltomääräysten § 36 mukainen.

Käymäläjätevesiä sisältävien jätevesien käsittelyyn tarkoitettujen pienpuhdistamoiden saostussäiliöiden, lietepussien tai suodattimien lietteenpoisto on tehtävä yhden vuoden vähimmäisvelvoitetta useammin, jos valmistajan antamat ohjeet näin edellyttävät.

Umpisäiliöitä ja niiden täyttymistä sekä täyttymishälyttimen toimintaa on seurattava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Umpisäiliöt on tyhjennettävä viimeistään niiden täytyessä kuitenkin vähintään viiden vuoden välein.

Hiekanerotuskaivot, öljynerotuskaivot ja rasvanerotuskaivot on tarkastettava ja tyhjennettävä säännöllisin välein, kuitenkin aina tarvittaessa ja vähintään kerran vuodessa. Erotuskaivojen hälyttimet on tarkastettava säännöllisesti ja pidettävä kunnossa.

Fosforinpoistokaivot on tarkistettava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Fosforinpoistokaivot on tyhjennettävä tarvittaessa.

Kiinteistön haltijan on pidettävä kirjaa lietteenpoistoista.

Jätevesilietteen, umpisäiliöiden jätevedet sekä erotuskaivojen lietteet saa luovuttaa kuljetettavaksi vain sellaiselle toimijalle, joka on hyväksytty jätelain mukaiseen jätehuoltorekisteriin.

Jätevesilietteet umpisäiliöiden jätevedet sekä muut vastaavat lietteet on toimitettava kunnan osoittamaan vastaanottoipaikkaan.

35 § Saostus- ja umpisäiliöiden kunnossapito ja kulku säiliöiden luokse

Kiinteistön omistajan tai kiinteistön muun haltijan on huolehdittava, että kiinteistön lietesäiliöt ja niihin liittyvät rakenteet ovat ehjiä, turvallisia ja tarkoitukseensa sopivia. Lietetilan on oltava rakenteeltaan ja kunnoltaan sellainen, että siitä ei tyhjentämisen yhteydessä pääse tyhjennyskalustoon maa-aineksia.

Kiinteistön haltijan on annettava lietesäiliön tyhjentäjälle tarvittavat ohjeet tyhjennyksen suorittamiseksi.

Kiinteistön haltija vastaa siitä, että lietesäiliöiden luokse pääsee esteettömästi ja turvallisesti.

Yleisesti käytössä olevalla tyhjennyskalustolla on päästävä tyhjennettäessä 20 m metrin etäisyydelle lietesäiliöstä siten, että korkeusero säiliön on enintään 5 metriä.

nostokorkeus on maksimissaan 10 m, jossa täytyy huomioida korkeusero imupainevaunulta aina

lietesäiliön pohjaan.

Lietetilan sijainti on oltava tyhjennysajankohtana selkeästi merkittynä ja tyhjennettävien säiliöiden kannet tulee olla näkyvissä.

Lietesäiliöiden kansien pitää olla käsin tai käsikäyttöisellä apuvälineellä tyhjentäjän aukaistavissa työturvallisuuden vaarantumatta. Tyhjentäjän on suljettava kansi huolellisesti. Kiinteistön haltija vastaa muista lietesäiliön tyhjennyksen jälkeisistä toimenpiteistä, kuten lietesäiliön mahdollisesta lukitsemisesta.

36 § Lietteiden omatoiminen käsittely

Lietteen omatoiminen käsittely on kielletty lukuun ottamatta seuraavia tähän pykälään sisällytettyjä tilanteita. Jätevesilietteen omatoimisesta käsittelystä on aina tehtävä etukäteen kirjallinen hakemus jätehuoltoviranomaiselle.

Mikäli lietteen käsittely on hakemuksen pohjalta katsottu asianmukaiseksi, saa omassa asumisessaan syntyvän lietteen levittää käsiteltynä lannoitustarkoituksessa omalle pellolle tai omassa hallinnassa olevalle pellolle. Liete on aina käsiteltävä hygieeniseksi kalkkistabiloimalla tai muulla Ruokaviraston ja ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla. Lietteen käsittelyssä ja peltokäytössä on noudatettava lannoitevalmistelakia (539/2006), nitraattiasetusta (1250/2014) ja maa- ja metsätalousministeriön asetusta lannoitevalmisteista (24/2011).

Omatoimisen lietteenkäsittelyluvan haltija saa ottaa käsiteltäväkseen yhteensä enintään neljältä muulta kiinteistöltä asumisesta syntyvän lietteen ja levittää peltoon lannoitustarkoituksessa samoin edellytyksin kuin omassa toiminnassa syntyneen lietteen. Sen, joka vastaanottaa, käsittelee ja hyödyntää lietteen on aina ilmoitettava muutoksista jätehuoltoviranomaiselle.

Lietteen käyttöä lannoitustarkoituksessa koskevan hakemuksen tulee sisältää käsittelystä ja hyödyntämisestä vastaavan henkilön yhteystiedot, tiedot kiinteistöistä, joiden lietteitä hyödynnetään ja tiedot lietteen käsittelymenetelmästä. Hakemus tehdään ennen kuin omatoimiset tyhjennykset alkavat. Luvan hakemisen yhteydessä ilmoitetaan myös muista kiinteistöistä. Mikäli näihin tulee myöhemmin muutoksia, tulee ilmoitus tehdä kirjallisesti. Toteutuneista tyhjennyksistä ja lietteen käsittelystä tulee raportoida vuosittain 31.12. mennessä jätehuoltoviranomaiselle.

Saostussäiliön tai pienpuhdistamon lietetilan tai muun vastaavan käsittelylaitteiston lietteen omatoimiseen käsittelyyn voi hakea lupaa omatoimiseen kompostointiin. Hakemus käsitellään ja luvan saadessaan tulee liete kompostoida kiinteistöllä näiden jätehuoltomääräysten 18 § mukaisesti. Omatoimisen luvan kompostointiin voi saada, jos kiinteistöllä on käytössään vain kantovesi tai jos muodostuvan lietteen määrä on vähäinen ja se on kiinteässä muodossa eikä sen käsittely kiinteistöllä aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle.

Hakemuksen tulee sisältää tiedot käsittelystä ja hyödyntämisestä vastaavan henkilön yhteystiedot, tietoja lietteen määrästä, laadusta ja käsittelymenetelmästä sekä hyödyntämistavasta.

Fosforinpoistokaivojen massat voidaan kompostoida kiinteistöllä 18 §:n mukaisesti tai hyödyntää ravinteena pelloilla.

Saostuskaivojen, pienpuhdistamoiden, umpisäiliöiden ja vastaavien jätevesilietteitä tai jätevesiä ei saa levittää metsään tai muualle maastoon.

9. LUKU Roskaantumisen ehkäiseminen

37 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Yleisötilaisuuden järjestäjä vastaa järjestettävän tilaisuuden jätehuollosta. Järjestäjä vastaa myös jätehuoltoon liittyvästä neuvonnasta tilaisuuden aikana sekä jätteiden lajittelusta ja erilliskeräämisestä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Yleisötilaisuus on suunniteltava siten, että syntyvän jätteen määrä on mahdollisimman vähäinen. Tapahtuma-alueelle on sijoitettava riittävästi ja kattavasti jäteastioita eri jätelajien keräämistä varten.

Roskaantuneen alueen toissijaisen siivoamisvastuun osalta järjestäjänä pidetään myös tilaisuuden tai tapahtuman kokoonkutsujaa.

Jäteastiat on tyhjennettävä ja alue siivottava välittömästi tilaisuuden päätyttyä sekä tarvittaessa tilaisuuden aikana. Jäteastiat on tyhjennettävä aina niiden täytyessä. Monipäiväisissä tilaisuuksissa jäteastiat on lähtökohtaisesti tyhjennettävä ja alue siivottava vähintään kerran päivässä.

Kierrätyskelpoisten jätteiden erilliskeräys on järjestettävä yleisötilaisuudessa näiden jätehuoltomääräysten 17 §:ssä jätteen arvioituun syntymäärään perustuvien edellytyksien mukaisesti. Biojäte on lajiteltava ja erilliskerättävä aina, kun yleisötilaisuudessa tarjotaan elintarvikkeita.

38 § Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla

Roskaaminen ja jätteen sijoittaminen jäteastian ulkopuolelle yleisillä alueilla on kielletty.

Jäteastian ylläpitäjän on huolehdittava jäteastian riittävästä tyhjennysvälistä ja alueen siisteydestä.

10. LUKU Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

39 § Vaarallisten jätteiden jätehuolto

Erilaatuiset vaaralliset jätteet on lajiteltava ja kerättävä erikseen.

Kiinteistöillä kerättävät ja varastoitavat vaaralliset jätteet on toimitettava niille tarkoitettuihin vastaanottoaikoihin vähintään kerran vuodessa.

Vaarallista jätettä ei kuljeteta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa.

Asumisessa sekä maa- ja metsätaloudessa syntyvät vaaralliset jätteet on toimitettava Saimmakkokangas Oy:n niille järjestämään vastaanottoaikaan. Tuottajavastuun mukaisesti vaaralliset jätteet (esimerkiksi sähkö- ja elektroniikkajäte sekä paristot ja akut) on toimitettava tuottajien niille järjestämiin vastaanottoaikoihin. Lääkejätteet on toimitettava apteekkiin, joka on sopinut niiden vastaanottoajan järjestämisestä Saimmakkokangas Oy:n tai Viitasaaren teknisen toimen kanssa.

Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä sekä elinkeinotoiminnassa syntyvä vaarallinen jäte on toimitettava vastaanottajalle, jolla on oikeus sen vastaanottamiseen.

Määrältään suurten vaarallista jätettä olevien erien toimittamisesta on sovittava etukäteen vastaanottajan kanssa.

Vaarallisten jätteiden pakkaamisesta ja merkitsemisestä säädetään jäteasetuksen 8 ja 9 §:ssä. Vaarallinen jäte on pakattava alkuperäispakkaukseensa, mikäli se on mahdollista ja turvallista.

40 § Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöiltä

Muilla kuin omakotikiinteistöllä järjestettävän vaarallisen jätteen keräämisen tulee tapahtua erillisessä lukitussa tai valvotussa tilassa tai vaarallinen jäte tulee kerätä sellaisiin kaappeihin ja astioihin, jotka on lukittu. Kutakin vaarallista jätelajia varten tulee olla oma merkitty jäteastiansa.

Nestemäiset vaaralliset jätteet on säilytettävä ehjissä tiiviisti suljetuissa niille tarkoitetuissa astioissa. Nestemäistä vaarallista jätettä sisältävät astiat on sijoitettava nestettä läpäisemätöntä materiaalia olevalle reunakorokkeelliselle alustalle, joka on katettu.

Kiinteistön haltijan on asetettava vaarallisten jätteiden keräyspisteen käyttöä koskevat ohjeet sellaiseen paikkaan, että ne ovat kaikkien tilaa käyttävien nähtävissä. Lisäksi kiinteistön haltijan on tiedotettava keräyspisteen käyttäjiä siitä, kuinka vaarallisten jätteiden keräys kiinteistöllä on järjestetty.

41 § Erityisjätteet

Erityisjäte on pidettävä erillään ja pakattava lujiin ja tiivistä suljettuihin astioihin. Astioihin on merkittävä jätteen laatu, siitä mahdollisesti aiheutuva haitta ja siitä johtuvat toimenpiteet.

42 § Terveystietojen vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

Terveystietojen erityisjäte on pakattava ja pakkaukset on merkittävä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Merkinnöistä on käytävä ilmi, mitä pakkaus sisältää.

Tunnistettava biologinen jäte ja tartuntavaarallinen jäte on toimitettava poltettavaksi tai muuhun asianmukaiseen käsittelyyn.

11. LUKU Muut määräykset

43 § Tiedottamisvelvoite

Kiinteistön haltijan on tiedotettava kiinteistön asukkaille ja kiinteistöllä työskenteleville näiden jätehuoltomääräysten mukaisista jätehuollon lajittelu-, keräys- ja kuljetusjärjestelyistä sekä seurattava jätehuollon toteutumista kiinteistöllä.

Kiinteistön haltijan on ilmoitettava muuttuneet yhteystiedot Sammakkokangas Oy:lle ennen kuin luovuttaa kiinteistön uudelle haltijalle.

Tiedottamisvelvoitetta jätehuollon järjestelyistä sovelletaan elinkeinotoimintaan siltä osin, kuin näitä sovelletaan elinkeinotoiminnan jätehuoltoon.

44 § Jätehuoltomääräysten valvonta

Näiden määräysten noudattamista valvovat eli valvontaviranomaisina toimivat jätelainmukaiset valvontaviranomaiset kunnan ympäristönsuojeluviranomainen sekä Keski-Suomen ELY-keskus.

45 § Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Jätehuoltoviranomainen voi yksittäistapauksissa perustelluista erityisistä syistä myöntää poikkeuksen näiden jätehuoltomääräysten noudattamisesta.

Jätehuoltomääräyksistä poikkeaminen ei saa vaarantaa asianmukaista jätehuollon järjestämistä, aiheuttaa vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle tai aiheuttaa roskaantumista.

46 § Voimaantulo

Nämä jätehuoltomääräykset tulevat voimaan x.x.2022 ja niillä kumotaan:

- 1.5.2019 voimaan tulleet Kunnalliset jätehuoltomääräykset, Sydän-Suomen jätelautakunta
- 1.8.2019 voimaan tulleet Kunnalliset jätehuoltomääräykset, Pihtipudas ja Viitasaari
- 13.2.2006 voimaan tulleet Hankasalmen kunnan jätehuoltomääräykset
- 1.1.2015 voimaan tulleet Multian kunnan jätehuoltomääräykset

47 § Siirtymäsäännökset

Biojätteen kunnan järjestämään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen (6 §) tulee liittyä 19.7.2023 alkaen Hankasalmella, mistä vastaa Sammakkokangas Oy. Pihtiputaalla ja Viitasaarella biojätteen kuljetuksen järjestää Viitasaaren tekninen toimi.

Muun kierrätyskelpoisen jätteen kunnan järjestämään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen (6 §) tulee liittyä 1.7.2023 alkaen Hankasalmella, mistä vastaa Sammakkokangas Oy. Pihtiputaalla ja Viitasaarella kuljetuksen järjestää Viitasaaren tekninen toimi.

16 §:n ja 17 §:n mukainen jätteen erilliskeräys tulee järjestää kiinteistöillä seuraavasti:

- ✓ Biojäte näiden jätehuoltomääräysten mukaan viimeistään 1.7.2022 alkaen kaikissa toimialueen kunnissa.
- ✓ Lasi-, muovi, metalli-, kartonki- ja paperipakkausten ja pienmetallin erilliskeräys 1.7.2023 alkaen.

Aluekeräyspisteverkoston sekajäteastian käyttö vakitukselle asukkaalle on mahdollista vain jätehuoltoviranomaisen poikkeuspäätöksellä. Samanaikaisesti aloitetaan siirtyminen jäteyhtiön omistamiin jäteastioihin. Muutokset vakituisten asukkaiden mahdollisuutta käyttää näitä astioita astuvat voimaan asteittain seuraavasti:

- ✓ Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Multia, Petäjävesi, Saarijärvi, Uurainen, Äänekoski 1.6.2023.
- ✓ Hankasalmi 1.10.2025.
- ✓ Pihtipudas ja Viitasaari 1.6. taajama, 1.10. 2025 haja-asutusalueen pisteet.

Yhteisastian käyttösopimusten purkamisen siirtymäajat:

- ✓ Yli 10 kiinteistön kimpat 31.12.2022 mennessä.
- ✓ Vakituisten ja vapaa-ajankiinteistöjen sekakimpat 31.3.2023.
- ✓ Omassa hallinnassa olevien vakituisten ja vapaa-ajankiinteistöjen väliset kimpat, jotka yli 10 km päässä toisistaan 31.3.2023.

Liitteet

Liite 1. Kuljetusjärjestelmät kunnittain.

Kunta	Kiinteistökohtainen jäteastia	Aluekeräyspisteet	Sako- ja umpikaivolietteet
Hankasalmi	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus	kunnan järjestämä kuljetus	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus
Kannonkoski	kunnan järjestämä kuljetus	kunnan järjestämä kuljetus	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus
Karstula	kunnan järjestämä kuljetus	kunnan järjestämä kuljetus	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus
Kinnula	kunnan järjestämä kuljetus	kunnan järjestämä kuljetus	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus
Kivijärvi	kunnan järjestämä kuljetus	kunnan järjestämä kuljetus	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus
Multia	kunnan järjestämä kuljetus	kunnan järjestämä kuljetus	Kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus
Petäjävesi	kunnan järjestämä kuljetus	kunnan järjestämä kuljetus	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus
Pihtipudas	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus	kunnan järjestämä kuljetus	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus
Saarijärvi	kunnan järjestämä kuljetus	kunnan järjestämä kuljetus	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus
Uurainen	kunnan järjestämä kuljetus	kunnan järjestämä kuljetus	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus
Viitasaari	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus	kunnan järjestämä kuljetus	kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus
Äänekoski	kunnan järjestämä kuljetus	kunnan järjestämä kuljetus	Kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus

Kunnallisten jätehuoltomääräysten perustelumuistio

1 Pykäläkohtaiset perustelut

1 LUKU SOVELTAMISALA JA YLEISET VELVOITTEET

1 § Soveltamisala

Jätehuollon velvoitteet perustuvat jätelakiin (646/2011), jäteasetukseen (179/2012), muihin jätelain nojalla annettuihin asetuksiin sekä kunnan jätehuoltomääräyksiin. Kunnalliset jätehuoltomääräykset ovat jätelain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista oloista johtuvia, kuntaa koskevia yleisiä määräyksiä. Nämä jätehuoltomääräykset ovat voimassa Sydän-Suomen jätelautakunnan toimialueella, mikä on sama kuin kunnallisen jäteyhtiön, Sammakkokangas Oy:n, toiminta-alue.

Jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa määräyksiä jätteiden keräykseen, vastaanottoon ja kuljetuksen käytännön järjestelyihin sekä niiden teknisiin vaatimuksiin liittyvissä asioissa myös muiden kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien jätteiden osalta. Määräykset koskevat toimintaa siltä osin kuin on tarpeen jätteen hallitsemattoman käsittelyn, jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan sekä roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Jätehuoltomääräykset koskevat pääasiassa kunnan vastuulle säädettyä jätehuoltoa. Jätelain 32 §:n mukaan kunnan järjestämä jätehuolto koskee vakituksessa asumisessa, vapaa-ajan asumisessa, asuntolassa sekä muussa asumisessa syntyvää jätettä, mukaan lukien asumisessa ja muussa vastaavassa toiminnassa syntyvää sako- ja umpikaivolietettä. Samoin kunnan vastuulle kuuluu kuntien hallinto- ja palvelutoiminnassa ja asuinkiinteistöjen kanssa samaa keräyspistettä käyttävissä liikehuoneistoissa syntyvä yhdyskuntajäte.

Jätelain 91 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti jätehuoltomääräykset koskevat muutakin kuin jätelain mukaan kunnan vastuulle kuuluvaa jätehuoltoa siltä osin, kuin on kyse jätteiden keräyksen, vastaanoton ja kuljetuksen käytännön järjestelyistä kiinteistöllä tai jätteen vastaanottopaikoilla tai näitä koskevista teknisistä vaatimuksista.

2 § Määritelmät

Määritelmissä on pyritty selventämään niitä termejä, joita määräyksessä käytetään ja joiden

ymmärtäminen on tärkeää määräyksiä sovellettaessa.

3 § Jätehuollon tavoitteet

Tavoitteita koskevassa säännöksessä ei anneta jätelakia tarkentavia määräyksiä, vaan siinä käsitellään jätelain 8 §:n velvoitteita. Nämä velvoitteet ovat keskeisiä ja tuodaan siksi esille jätehuoltomääräyksissä.

2 LUKU KUNNAN JÄTEHUOLTOJÄRJESTELMÄÄN LIITTYMINEN

4 § Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään

Jätelain 41 §:ssä edellytetään, että kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on luovutettava kunnan vastuulle kuuluva jäte alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottopaikkaan. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kaikkien asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen on liityttävä kunnan jätehuoltojärjestelmään. Velvollisuus kuulua järjestetyn jätehuollon piiriin on kiinteistö- ja asuntokohtainen eli jos samalla kiinteistöllä sijaitsee monta eri asuin- tai vapaa-ajan rakennusta, on jokaisen näistä rakennuksista oltava kunnallisen jätehuoltojärjestelmän piirissä, jolleivät ole saman haltijan käytössä olevia rakennuksia.

Liittymisvelvollisuus kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään koskee kaikkia käytössä olevia ja käytettävissä olevia asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjä, koska näillä kiinteistöillä jätettä voi syntyä. Jätelaki ei mahdollista sitä, että asuin- tai vapaa-ajan kiinteistö vapautettaisiin jätehuoltoon kuulumisvelvollisuudesta. Ainoastaan, jos katsotaan, ettei kiinteistö ole lainkaan käytettävissä asumiseen tai vapaa-ajan asumiseen eli kyseessä on täysin asuinkelvoton kiinteistö, ei liittymis- tai kuulumisvelvoitetta ole.

Jätteen haltijan on luovutettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta varten järjestämäänsä keräyspaikkaan tai aluekeräyspisteeseen. Myös tuottajavastuunalaiset jätteet tulee kuljettaa kunnan osoittamaan tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan. Jätelain nojalla kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä ei siis saa käsitellä itse (muutoin kuin jätehuoltomääräysten sallimissa rajoissa) eikä luovuttaa muualle kuin kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään.

5 § Elinkeinotoiminnan ja muun julkisen toiminnan kuin kunnan jätteiden jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun järjestämisvelvollisuuden perusteella

Jätelain 33 §:n mukaan kunnalla on velvollisuus järjestää myös muun kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan toimijan pyynnöstä tämän jätehuolto, mikäli toimijan tarvitsemia palveluita ei ole tarjolla yksityisillä markkinoilla ja tuotettu jäte pystytään käsittelemään kunnan jätehuoltojärjestelmässä.

Kunnan jätelaitokselta alle 2 000 € palvelun pyytämiseen liittyvät menettelyt ovat yksinkertaisemmat kuin vähintään 2 000 € palvelun, jolloin jätteen haltijan on osoitettava mahdollinen palvelunpuutetilanne tietoalustamenettelyn avulla. Ennen kuin kunta tai kunnan jätelaitos ja palveluita tarvitseva toimija voivat sopia yli 2 000 € arvoisesta vuotuisesta palvelusta, on palveluja tarvitsevan ilmoitettava palvelun tarpeestaan jätelain 143 a §:n mukaisessa jätteiden ja sivuvirtojen tietoalustassa (Materiaalitori) vähintään 14 vuorokauden ajan. Ellei palvelulle ole tullut markkinoilta tarjousta kohtuullisin ehdoin tässä määräajassa, voi jätteen haltija pyytää kunnan toissijaista palvelua tekemällä tietoalustassa TSV pyynnön. Jos jäte soveltuu kunnan jätehuoltojärjestelmään, on kunnan

tai kunnan jätelaitoksen mahdollista järjestää pyydetty palvelu. Kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen ja palvelun tarvitsijan välinen sopimus kunnan toissijaiselle jätehuoltovastuulle kuuluvasta palvelusta voi olla korkeintaan kolmen vuoden mittainen ja sen tulee olla määräaikaaisuudestaan huolimatta irtisanottavissa.

Mikäli kunnan jätelaitokselta hankittava palvelu on arvoltaan alle 2 000 € vuodessa tai palvelun tarve on yllättävä ja kiireellinen, ei jätteen haltijalla ole velvollisuutta ilmoittaa palvelun tarpeesta jätteiden ja sivuvirtojen tietolustassa. Koska tietolustan käytöstä, palvelupyynnön menettelystä ja palvelua koskevasta sopimuksesta on määrätty laissa, jätehuoltomääräyksissä ei ole syytä määrätä näistä.

6 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluminen

Liittymismenettelyssä korostetaan kiinteistön haltijan vastuuta ottaa yhteyttä joko jäteyhtiöön tai jätehuoltorekisteriin hyväksyttyyn jätteenkuljettajaan riippuen jätteenkuljetusjärjestelmästä. Liittyminen perustuu jätelakiin ja jätehuoltomääräyksiin, ja maksut perustuvat jätehuoltoviranomaisen hyväksymään julkisoikeudelliseen jätetaksaan, joten liittymisestä ei tehdä erillistä sopimusta.

Määräyksissä on säädetty, että liittyminen jätehuoltojärjestelmään voi tapahtua myös kunnallisen jäteyhtiön tai jätehuoltoviranomaisen aloitteesta. Tämä koskee pääasiassa vapaa-ajan asuntoja, jotka eivät ole hoitaneet liittymisvelvoitetta pyynnöstä huolimatta. Näin ollen nekin kiinteistön haltijat, jotka eivät erikseen ilmoita liittymisestä, ovat suoraan jätehuoltomääräysten perusteella aluekeräyspisteen käyttäjiä ja saadaan jätelain mukaisesti kunnallisen jätehuoltojärjestelmän piiriin. Käytännössä jätehuoltoviranomainen tai jäteyhtiö lähettää jätehuoltojärjestelmään liittymättömille kiinteistöille kehotuskirjeen, jossa kerrotaan liittymisvelvoitteesta ja annetaan liittymisvaihtoehdot. Tässä kirjeessä tiedotetaan siitä, että kiinteistö on tietyn määräajan jälkeen aluekeräyspisteen käyttäjä, jos muuta ei ilmoiteta. Tällöin kiinteistön haltija saa aina tiedon liittumisesta etukäteen.

Mikäli alueella ei ole järjestetty kohtuullisesti saavutettavissa olevaa aluekeräyspistettä, eikä kiinteistön haltija kehotuksista huolimatta ole liittynyt jätehuoltojärjestelmään kiinteistökohtaisella jäteastialla tai yhteisellä jäteastialla, ei kiinteistöä voida liittää aluekeräyspisteen käyttäjäksi. Tällöin valvontaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa liittymiseen hallintopakkokeinoa käyttäen. Mikäli kyseessä on vakituinen asuinkiinteistö, jonka haltija ei ole liittynyt jätehuoltoon, eikä häntä voida liittää poikkeusperustein alueellisen keräyspisteen käyttäjäksi, ilmoitetaan valvontaviranomaiselle, joka voi velvoittaa liittymisen hallintopakkokeinolla.

Jätehuoltomääräyksissä on säädetty, miten jätelain mukainen liittymisvelvollisuus kunnan jätehuoltojärjestelmään tulee käytännössä kiinteistöillä järjestää. Vakituinen kiinteistö voi hoitaa liittymisvelvollisuutensa kiinteistökohtaisella jäteastialla, lähikiinteistöjen yhteisellä jäteastialla (kimppa) tai siirtymäajoin aluekeräyspisteen kautta.

Kiinteistöittäistä keräystä (ml. kimppoja) voidaan pitää liittymisessä ensisijaisena vaihtoehtona. Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus palvelee tyypillisesti kiinteistön tarpeita parhaiten, sillä keräyspaikka sijoitetaan kiinteistölle tai sen läheisyyteen. Jäteastian koko ja tyhjennysväli tulee mitoittaa kiinteistön tarpeisiin nähden oikeaksi. Samoin kaikkien rivi- ja kerrostalojen sekä muiden kuin asuinkiinteistöjen on aina järjestettävä jätehuolto omalla jäteastialla tai kimppa-astialla. Aluekeräyspisteen käyttö voi olla vaihtoehto vapaa-ajan kiinteistöille ja poikkeusperustein vakituksille kiinteistöille (siirtymäsäännökset). Tällöin kiinteistö käyttää alueelle järjestettyä, kunnan tai kunnallisen jäteyhtiön ylläpitämää keräyspistettä käyttömaksua vastaan.

Jos kiinteistö sijaitsee kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolisella alueella, se voi liittyä järjestettyyn jätehuoltoon kiinteistökohtaisella tai lähikiinteistöjen yhteisellä jäteastialla (kimppa) vain, jos jäteastia sijoitetaan paikkaan, josta jätteenkuljetus voidaan jäteautolla hoitaa eli kulkuyhteys

on kantava ja esteetön. Kiinteistöt, joihin ei päästä jäteautolla (esim. kiinteistöt, joihin ei ole tieyhteyttä, joihin johtava tie ei kestä jäteautoa tai, jotka sijaitsevat saarella) voivat sijoittaa jäteastiansa kiinteistön ulkopuolelle jäteauton reitille, kunhan tästä sovitaan alueen maanomistajan kanssa. Mahdollisuuksien mukaan jäteastia voidaan siis tyhjentää myös kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuoliselta alueelta, mutta tällöin tyhjennyksestä peritään jätetaksan mukainen pihanoutomaksu.

Jos kiinteistöt liitetään kiinteistöittäiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen kunnan aloitteesta, kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen pitää ilmoittaa asiakkaalle hänen kiinteistönsä liittämisestä jätteenkuljetukseen. Hyvänä käytäntönä ei voi pitää, että lasku on ensimmäinen yhteydenotto liittymisestä jätteenkuljetukseen. Samoin on tehtävä ilmoitus, jos kiinteistö liitetään tai tulkitaan aluekeräyspisteen käyttäjäksi. Kiinteistön haltijan on tiedettävä mihin järjestelmään hän kuuluu. Tiedottaminen kiinteistön liittamisestä kunnalliseen jätehuoltoon voidaan tehdä esimerkiksi kirjeitse. Tiedottamisvelvoitetta voidaan korostaa määräyksellä, joka koskee tiedottamisvelvoitetta.

7 § Kiinteistökohtainen jäteastia

Jätteiden keräykseen on kiinteistön haltijan järjestettävä keräyspaikka kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetettaville jätteille (JL 40 §) sekä hankittava jätteiden keräämiseen soveltuva keräysväline. Kiinteistön haltijan omistamista jäteastioista ollaan siirtymässä Sammakkokangas Oy:n omistamiin jäteastioihin (siirtymäaika säännökset § 47). Tällöin jäteastiasta syntyvät kulut sisältyvät jätetaksaan.

8 § Kiinteistöjen yhteinen jäteastia (kimppa)

Yhteisen jäteastian käyttö on mahdollistettu lähemmäs sijaitsevilla kiinteistöillä jätelain § 40 mukaisesti. Jätelain § 41 velvoittaa luovuttamaan jätteen ”alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen”. Säännöksen on katsottu tarkoittavan kiinteistön sijaintialuetta. Tärkeintä on, että yhteisastian käyttö on seurattavissa, eikä liian suuria ja hallitsemattomia kimppa-astioita muodostu. Tämän takia kimppa-astiasta veloitetaan sopimaan kirjallisesti Sammakkokangas Oy:n kanssa. Sopimuksessa määritellään mm. yhteiskeräyspisteen käyttäjien maksusuudet.

Yhteisastian käyttö vakituisen ja vapaa-ajan asunnon välillä perustuu samoihin periaatteisiin kuin muutkin tapaukset. Vapaa-ajan kiinteistön jätehuolto ei voi säännönmukaisesti perustua jätteiden kuljettamiseen vakitukselle asuinkiinteistölle. Järjestely olisi jätelain vastainen. Lisäksi on otettava huomioon, että jos vakituisen asuinkiinteistön ja vapaa-ajan kiinteistön kimppat sallittaisiin eri perustein esimerkiksi saman kunnan tai jäteyhtiön alueella, jouduttaisiin tilanteeseen, jossa ulkopaikkakuntalaiset olisivat eriarvoisessa asemassa.

Poikkeuksellisesti vapaa-ajan kiinteistön jätteet voidaan kuitenkin kuljettaa vakitukselle asuinkiinteistölle, jos niiden välisellä matkalla ei ole kohtuullisesti saavutettavaa aluekeräyspistettä eli tämä palvelu ei ole vaivattomasti saavutettavissa. Tällaisessa tapauksessa jätteet toimitetaan vakitukselle asuinkiinteistön jäteastiaan. Jos vakituinen asunto on asunto-osakeyhtiössä, on vapaa-ajan kiinteistön jätteiden kuljettamiselle vakitukselle asunnon käyttämään jäteastiaan saatava asunto-osakeyhtiön lupa.

Aluekeräyspiste on kohtuullisesti saavutettavissa, jos se sijaitsee vapaa-ajan asunnon läheisyydessä tai vakitukselle asunnon ja vapaa-ajan asunnon välisen matkan varrella siten, että poikkeama pisteelle on lyhyempi kuin matka kotiin, eli poikkeamalle ei ole määritelty mitään tiettyä etäisyyttä, vaan se suhteutetaan kiinteistöjen väliseen etäisyyteen. Saavutettavuuden arvioinnissa otetaan huomioon vakitukselle asunnon sijainti vapaa-ajan asuntoon nähden siten, että vakitukselle asunnon sijaitessa melko lähellä (noin kymmenen kilometrin päässä), on kohtuullinen poikkeama tätä lyhyempi ja

vakituisen asunnon sijaitessa kaukana (useiden kymmenien kilometrien päässä), on kohtuullinen poikkeama tätä pidempi. Aluekeräyspisteen ei voida katsoa olevan kohtuullisesti saavutettavissa, jos aluekeräyspiste sijaitsee kauempana kuin vakituinen asunto. Yhteisastian käyttöä rajaa lisäksi pisin mahdollinen etäisyys (10 km) vapaa-ajan-asunnon ja vakituisen asunnon välillä.

Yhteinen jäteastia on käytännöllinen tapa esimerkiksi biojätteen erilliskeräykseen taajamien omakotitalojen, paritalojen tai pienten rivitalojen kesken, koska yksittäisellä kiinteistöllä biojätettä syntyy tyypillisesti vähän vaadittuun tyhjennysväliin nähden.

Sekajätteen energiaksi keräämiseen tarkoitetun yhteisastian asianmukaisen käytön varmistamiseksi on käytössä tilavuusvaraus kullekin yhteisastialle käyttävälle kiinteistölle. Vaatimuksella varmistetaan, että yhteisastiatilavuus vastaa kiinteistöillä syntyvää jätemäärää, eikä yhteiskerääminen aiheuta tarpeetonta roskaamista tai jätteen epäasianmukaista käsittelyä. Tilavuusvaraus on määritetty asukasta kohden.

Mikäli yhteisastian käytöstä aiheutuu ongelmia, voi valvova viranomainen eli kunnan ympäristönsuojeluviranomainen kieltää yhteisastian käytön tai kehottaa ryhtymään toimenpiteisiin, kuten esimerkiksi kasvattamaan astiakokoa. Perustellusta syystä voi olla tarkoituksenmukaista, että myös jätehuoltoviranomainen voi lopettaa yhteisastian jätehuollon ja yhteisastian osakkaat tai osa osakkaista palaavat käyttämään omia jäteastioitaan.

9 § Yhteiskeräysjärjestelmä ja muut vastaavat korttelikohtaiset järjestelmät

Korttelikeräystä tai vastaavaa järjestelmää ei ole käytössä alueellamme. Kuitenkin tiedusteluja tämän järjestelmän käyttöönotosta on tullut, joten se on lisätty jätehuoltomääräyksiin.

Korttelikeräyksellä voidaan tavoitella kustannussäästöjä, kuljetusten tehostumista, liikenneturvallisuutta, viihtyvyyttä ja kierrätysasteen kasvua. Parhaiten korttelikeräys palvelee asukkaita alueella, jossa taajama-aste on korkea ja suurin osa asukkaista asuu alle viiden huoneiston asuintaloissa. Kierrätettävien jätteiden korttelikeräys voisi olla keino edistää erilliskerättävien jätteiden keräystä asetustasoa laajemmin, vaikka sekajäte haettaisiinkin edelleen kiinteistöiltä.

Korttelikeräys laajemmassa mittakaavassa toteutettuna vaatii jäteastioita varten tehdyn aluevarauksen asemakaavassa sekä selkeän vastuutahon investoinnille. Vastuutaho voi olla vain kunta tai kunnallinen jätelaitos. Useimmiten korttelikeräys on soveltuvin järjestelmä uusille kaavoitettaville alueille, joissa jäteastioiden tarvitsemat aluevaraukset voidaan jo kaavoitusvaiheessa ottaa huomioon. Uusilla alueilla velvoite liittyä jätteiden kortteli- tai muuhun yhteyskeräysjärjestelmään on annettava tontinluovutussopimuksen ehdoissa. Alueen asukkaille on järjestelmän oltava velvoittava ja sen asianmukaiseen käyttöön ohjattu jätehuoltomääräyksillä.

10 § Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen määrääjäksi

Kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennykset voidaan keskeyttää määrääjäksi vakituksessa käytössä olevalla kiinteistöllä, jos kiinteistö on jäänyt jostain syystä tyhjilleen. Keskeyttäminen on mahdollista myös muilla ympärivuoden käytössä olevilla kiinteistöillä, kuten kouluilla ja päiväkodeilla.

Keskeytyksen kestäessä korkeintaan kuusi kuukautta, asiasta sovitaan jätelaitoksen tai jätteenkuljetusyrityksen kanssa riippuen jätteenkuljetusjärjestelmästä. Tätä pidemmät keskeytykset myöntää jätehuoltoviranomainen koska keskeytyksen syy tulee tällöin perustella tarkemmin ja jotta jätehuollon asianmukaista toteutumista voidaan seurata. Tarvittaessa jätehuoltoviranomainen voi keskeyttää jätehuollon ilman hakemusta muun tiedon perusteella, kun katsoo keskeytyksen olevan erityisin syin perusteltu.

11 § Energiaksi menevän sekajätteen aluekeräykseen liittyminen ja jätteen toimittaminen aluekeräykseen

Aluekeräyspisteet ovat jäteyhtiön tai kunnan ylläpitämiä yhdyskuntajätteen keräyspaikkoja. Tiedon olemassa olevista aluekeräyspisteistä saa jäteyhtiöltä tai jätehuoltoviranomaiselta. Tavallisesti kiinteistön haltija käyttää lähintä aluekeräyspistettä, mutta myös muu asioinnin kannalta hyvin palveleva aluekeräyspisteen käyttö on yhtä hyvin mahdollinen.

Aluekeräyspisteen sekajäteastian käyttöoikeus on ainoastaan jätetaksan mukaisen käyttömaksun maksaneilla vakituisesti asutuilla ja vapaa-ajan kiinteistöillä, koska näillä käyttömaksuilla katetaan aluekeräyspisteiden sekajätehuollosta aiheutuvat kulut. Käyttömaksu on kiinteistökohtainen ja se on porrastettu kiinteistöllä asuvan henkilömäärän tai käyttötarkoituksen mukaisesti. Pisteeseen voi tuoda ainoastaan asumisessa syntyvää jätettä, ei maataloudessa tai muussa yritystoiminnassa syntyvää jätettä. Näin ollen esimerkiksi maataloilla, joissa asuinrakennus on aluekeräyspisteen käyttäjä, on maataloudessa syntyvän jätteen keräys järjestettävä jollakin muulla tavalla, kuten kiinteistökohtaisella jäteastialla.

Vakituisen kiinteistön haltijalta tai omistajilta pyydetään selvitystä kiinteistön käytöstä, ja erityisin perustein jätehuoltoviranomainen voi jätehuoltoviranomainen päättää aluekeräyspisteen käytöstä. Tästä tiedotetaan erikseen asiakkaalle.

Joissakin kunnissa aluekeräyspisteitä on ylläpidetty myös kiinteistöittaisen kuljetuksen alueella niitä jätteenhaltijoita varten, joiden kiinteistöille ei ole mahdollista sijoittaa jäteastiaa tai kiinteistölle ei ole mahdollista ajaa jäteautolla vaikean maaston vuoksi. Tällöin aluekeräyspiste on osoitettu jätteen toimituspaikaksi. Rajatulle joukolle tarkoitetut aluekeräyspisteiden jäteastiat ovat ns. vapaamatkustuksen estämiseksi hyvä järjestää lukollisina

12 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomat jätteet voidaan kuljettaa kunnan järjestämään keräyspaikkaan jätteen haltijan toimesta. Suurikokoiset tai rakennus- ja purkujätteet tulee omatoimisesti kuljettaa kunnan tai kunnallisen jäteyhtiön järjestämään keräyspaikkaan. (JL 41 §).

13 § Jätteiden vastaanotto- ja käsittelypaikat

Yleisillä jätteen vastaanottopaikoilla jätteet tulee sijoittaa niille osoitettuihin paikkoihin ja jos jätteiden vastaanottopaikalla on määrätty aukioloaika, ei jätteitä saa tuoda sinne muina aikoina. Näin edesautetaan sitä, että pisteet pysyvät siisteinä ja että jätejakeita voidaan käsitellä ja toimittaa jatkokäsittelyyn asianmukaisesti. Jätteiden vastaanottopaikkojen käyttöä koskevat määräykset ja ohjeet sekä niiden noudattaminen on tarpeen roskaantumisen ehkäisemiseksi sekä jätteiden lajittelun ja hyötykäytön onnistumiseksi (JL 13 §).

Kunnallisen jäteyhtiön on pidettävä yllä ajantasaista listaa järjestämistään vastaanottopaikoista. Lista kunnallisen jäteyhtiön osoittamista vastaanottopaikoista on saatavana Sammakkokangas Oy:n ja Viitasaaren teknisen toimen verkkosivuilla.

Säännöksessä on määrätty se, mihin jätteenkuljettajien on kerätyt jätteet toimitettava. Näin varmistetaan, että jätteet ohjautuvat asianmukaisesti ja kattavasti sille taholle, joka jätelain mukaisesti vastaa jätteiden käsittelystä.

Säännöksessä tuodaan esille myös yleiset vastaanotto- ja käsittelypaikkojen käyttämistä koskevat velvoitteet ja käytännöt. Määräyksellä pyritään siihen, että vastaanottopaikoille toimitetaan vain

sinne tarkoitettua jätettä, jotta jatkokäsittely on toimivaa ja ympäristöhaittoja ei pääse syntymään.

3 LUKU JÄTTEIDEN KERÄÄMINEN KIINTEISTÖLLÄ

14 § Kiinteistöllä erikseen lajiteltavat jätteet

Määräyksissä annettu hyötyjätteiden lajitteluvollisuus koskee kaikkia siltä osin kuin eri jätelajeille on järjestetty erilliskeräys kiinteistökohtaisesti tai aluekeräyspisteissä. Hyötyjätteille annettavilla lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteilla edistetään etusijajärjestyksen toteutumista ja jäteasetuksen mukaisen kierrätystavoitteen täyttymistä. Jätteiden lajittelulla ja hyötykäytöllä säästetään luonnonvaroja ja vähennetään jätteistä aiheutuvia haittoja. Kiinteistöllä lajitellut kierrätyskelpoiset kuluttajapakkausjätteet kuuluvat jätelain nojalla pakkausten tuottajien ja tuottajayhteisöjen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin. Muut lajitellut kierrätyskelpoiset, asumisesta tai kunnan palvelu- ja hallintotoiminnoista syntyneet jätteet kuuluvat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin. Jotta jätehuolto sujuisi käytännössä, vastuun jakautuessa eri tahoille, on jätelaissa määrätty tuottajien ja kuntien yhteistoiminnasta pakkausjätteiden keräämisessä kiinteistöiltä (JL 49a ja 49b §).

Yhteistoiminta toteutetaan niin, että kunta järjestää kierrätyskelpoisen pakkausjätteen keräyksen ja kuljetuksen vähintään taajamien kiinteistöiltä tuottajien järjestämään käsittelyyn ja kierrätykseen. Jätelain 35 § ja 36 § mukaisesti kierrätyskelpoisten jätelajien kiinteistöittaiset kuljetukset järjestetään kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Tuottajat ja kunnat sopivat yhteistoiminnan ja jätelain puitteissa keskenään korvauksista, joita tuottajat maksavat kunnille pakkausjätteen keräyksen ja kuljetuksen järjestämisestä. Kiinteistö-kohtaisen kuljetuksen ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen pakkausjätteiden ja muiden kierrätyskelpoisten jätteiden keräys järjestetään aluekeräyksenä. Tuottajayhteisön aluekeräyksen vastaanottopaikat on nimetty Rinki ekopisteiksi.

Kunnan vastuu laajenee jäteasetuksen 21 §:n mukaisesti tekstiilijätteen vastaanoton järjestämiseen 1.1.2023 alkaen.

Paperijätteen jätehuolto on kokonaan tuottajien järjestämää. Jos kiinteistöllä on käytössään paperintuottajien järjestämä paperinkeräysastia, on paperijäte laitettava siihen. Muutoin kiinteistöjen käytössä on tuottajien järjestämä paperijätteen aluekeräys.

Kiinteistöllä syntyy silloin tällöin myös muita erikseen lajiteltavia jätelajeja, kuten puutarha- ja puisto-jätettä, sähkö- ja elektroniikkaromua, paristoja ja akkuja, vaarallisia jätteitä ja erityisjätteitä. Nämä tulee kerätä erilleen yhdyskuntajätteestä.

Omatoimiremonttien yhteydessä syntyy myös rakennus- ja purkujätteitä. Rakennus- ja purkujätteelle annetaan jäteasetuksessa (26 §) määrän ja haitallisuuden vähentämiseen ja käsittelyyn liittyviä määräyksiä sekä erilliskeräysvelvoitteita (27 §), jotka koskevat niin elinkeinotoimintaa kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia kiinteistöjä

15 § Sekajäte energiaksi

Sekajäte ohjautuu energiahyötykäyttöön Riikinvoma Oy:n jätevoimalaitoksessa poltettavaksi. Kaikki kierrätyskelpoiset jätelajit ovat syntypaikkalajittelun ja erilliskeräyksen avulla tärkeä saada erotelluksi sekajätteestä etusijajärjestyksen noudattamiseksi. Lasi, metalli ja biojäte eivät sovellu jätevoimalaitoksessa poltettavaksi, joten niiden lajittelun merkitystä halutaan korostaa. Esimerkiksi energiahyödynnykseen menevän sekajätteen joukossa oleva metalli kasvattaa tuhkamäärää ja sen metallipitoisuutta, kuluttaa laitteistoa sekä lisää tukosriskiä polttoaineen käsittelyssä. Lasi ja

keramiikka kasvattavat nekin tuhkan määrää ja lisäävät laitteiston kulumista. PVC-muovi (merkintä 03) ei sovellu energiana hyödynnettäväksi, sillä sen sisältämä kloori tuottaa palaessaan myrkyllisiä klooriyhdisteitä. PVC-muovia on tyypillisesti esimerkiksi sadevaatteissa, vahakankaissa, suihkuverhoissa, toimistomapeissa ja muovitaskuissa, uimarenkaissa ja muissa puhallettavissa leluissa sekä muovimatoissa ja muoviputkissa.

Säännöksessä on mahdollistettu poikkeaminen siltä osin, kun kyseessä ovat yksittäiset pienet palamattomat jätteet, joille ei ole järjestetty erilliskeräystä kiinteistöittäisesti tai aluekeräyspisteissä. Energiaksi menevään sekajätteeseen saa siis laittaa yksittäisiä lasi- ja posliiniastioiden sirpaleita ja yksittäisiä pieniä PVC-muovisia esineitä, sillä olisi kohtuutonta vaatia toimittamaan tällaisia pieniä eriä erikseen jätekeskukselle tai jäteasemalle. Suuremmat erät on kuitenkin toimitettava kunnan tai kunnallisen jäteyhtiön osoittamaan vastaanottoipaikkaan, koska poltossa ne aiheuttavat haittaa.

Lasipakkauksia (lasipurkkeja ja -pulloja) ja metallia ei energiaksi menevään sekajätteeseen saa laittaa edes pieniä määriä, koska ne voi toimittaa vaivattomasti joko kiinteistöllä olevaan erilliskeräykseen tai aluekeräyspisteeseen. On huomattava, että vaarallisia jätteitä ei saa missään tapauksessa laittaa sekajäteastiaan.

16 § Asumisessa syntyvien kierrätettävien jätteiden kiinteistökohtaiset erilliskeräysvelvoitteet

Erilliskeräysvelvoitteiden lähtökohtana on jäteasetuksen (978/2021) mukainen kiinteistöittäinen kierrätyskelpoisten jätteiden erilliskeräys. Asetuksen mukaan taajama-alueilla, vähintään viiden huoneiston asuinkiinteistöillä, on asumisessa syntyvät bio- ja pakkausjätteet sekä pienmetalli lajiteltava ja erilliskerättävä omiin kiinteistökohtaisiin jäteastioihin. Pakkausjätteet lajitellaan tuottajien lajitteluohjeiden mukaisesti ja niistä poikkeamisesta on erikseen sovittava tuottajien kanssa.

Vähintään viiden huoneiston kiinteistöillä asumisessa syntyvät hyötyjätteet on lajiteltava kiinteistökohtaisiin jäteastioihin. Alle viiden huoneiston kiinteistöt toimittavat hyötyjätteet aluekeräyspisteisiin. Alle viiden huoneiston kiinteistöt voivat hankkia hyötyjätteille kiinteistökohtaiset astiat vain, jos kiinteistö sijaitsee keräysreitillä varrella. Pakkausjätekeräys järjestetään myös kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan erilliskerättäville jätteille. Keräyksen järjestämisessä on huomioitu, että biojäte, lasi ja metalli aiheuttavat haittoja energiahyödyntämisessä, joten senkin takia nämä jätelajit tulisi saada kerättyä mahdollisimman kattavasti erikseen.

Biojätteen lajitteluvaikeus koskee kaikkia asuinkiinteistöjä. Biojätteen erilleen keräys on mahdollista alueilla, joilla on tyhjennykset kesäisin vähintään kahden viikon ja talvisin vähintään neljän viikon välein energiaksi menevälle sekajätteelle. Jos kiinteistö ei sijaitse biojätteen erilliskeräysalueella, tulee biojäte kompostoida kiinteistöllä.

Hyötyjätteille annettavilla erilliskeräysvelvoitteilla edistetään etusijajärjestyksen toteutumista, sillä niiden avulla kierrättämisestä tehdään asukkaille vaivatonta. Lisäksi niiden kautta vaikutetaan energiahyötykäyttöön ohjautuvan sekajätteen koostumukseen. Jätehuoltomääräysten mukaiset keräysvelvoitteet ovat asetuksen vaatimuksia laajemmat. Hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteen laajentaminen on mahdollista, mutta asetuksen mukaisia velvoitteita laajennettaessa tulee ottaa huomioon, että tuottajien ja kuntien yhteistoiminta kierrätyskelpoisten jätteiden keräyksessä koskee vain asetuksenmukaista erilliskeräystä. Tämä tarkoittaa, että erilliskeräysvelvoitteita laajennettaessa tuottajat eivät osallistu laajennetun keräyksen kustannuksiin vaan laajennuksesta aiheutuvat kustannukset jäävät kunnalle asukkaiden jätemaksuin kustannettavaksi.

Jätelain 41 §:n 3 momentti antaa kiinteistön haltijalle mahdollisuuden järjestää erilliskerätyn

pakkausjätteen ja biojätteen jätteenkuljetuksen kiinteistöltä, jos ko. jätettä ei kuljeteta kunnan järjestämässä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa. Kunta tai kunnallinen jätelaitos voi tarjota vapaaehtoista erilliskeräyspalvelua koko toimialueella, jolloin erilliskeräykseen liittyvät palvelut ja viestintä ovat yhteneväisiä kaikille kiinteistönhaltijoille toimialueella. Tämä on todettava jätehuoltomääräyksissä. Ellei kunta tai kunnallinen jätelaitos tarjoa vapaaehtoista erilliskeräyspalvelua koko toimialueellaan, se voi määritellä alueen, jolla se järjestää vapaaehtoista jätteenkeräyspalvelua. Tämä vapaaehtoisen kunnan järjestämän kiinteistöittäisen erilliskeräyksen alue tulee määritellä yhtä tarkasti ja selkeästi kuin edellä mainitut erilliskeräysvelvoitteita koskevat aluerajaukset.

Hyötyjätteiden lajittelussa on noudatettava lajitteluohjeita. Pakkausjätteiden osalta noudatetaan tuottajien lajitteluohjeita. Lajitteluohjeet löytyvät tuottajien internet-sivuilta (www.rinkiin.fi). Kartongin, lasin ja muovin keräykseen ei saa laittaa muita kuin pakkauksia, jotta varmistetaan jätelajin soveltuvuus tuottajan järjestämään kierrätykseen. Metallin osalta keräykseen otetaan vastaan sekä metallipakkaukset että muu asumisessa syntyvä pienmetalli.

Keräyspaperi kuuluu tuottajavastuun piiriin ja sen keräyksestä on säädetty erikseen jätelain § 49 ja 50. Paperin tuottajat keräävät paperin maksutta kiinteistöltä muilla kuin pientalo- ja haja-asutusalueilla. Jätelain 50 §:n mukaan kiinteistön haltijan on järjestettävä keräyspaperin keräystä varten tarvittavat tilat kiinteistölle. Velvollisuus ei kuitenkaan koske pientaloja tai muita vastaavia kiinteistöjä eikä haja-asutusalueella sijaitsevia kiinteistöjä. Näillä alueilla paperinkeräys on järjestetty alueellisissa paperinkeräyspisteissä.

17 § Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien kierrätettävien jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Jäteasetuksessa (21 §) annetaan erilliskeräysvelvoitteet myös muiden kuin asumisessa syntyvien jätteiden kiinteistöittäiselle keräykselle. Asetuksen määräykset koskevat sekä kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvia yhdyskuntajätteitä (kunnan hallinto- ja palvelutoiminta) että jätteen haltijan vastuulle kuuluvaa yhdyskuntajätettä (elinkeinotoiminta ja julkinen toiminta, pois lukien hallinto- ja palvelutoiminnot). Jätehuoltomääräyksissä voidaan määrätä vain kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvien kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan jätteistä. Pykälän otsikoinnissa on siis syytä tulla esiin määräyksen rajausta kunnan jätehuoltovastuulle kuuluviin jätteisiin. Asetuksesta poikkeamiset jätehuoltomääräyksiin on mahdollista tehdä vastaavin jätelain 15 §:n 2 momentin ehdoin kuin asumisessa syntyvien jätteiden erilliskeräyksessä.

Jäteasetuksessa (21 §) annetaan erilliskeräysvelvoitteet myös muiden kuin asumisessa syntyvien jätteiden kiinteistöittäiselle keräykselle. Asetuksen määräykset koskevat sekä kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvia yhdyskuntajätteitä (kunnan hallinto- ja palvelutoiminta) että jätteen haltijan vastuulle kuuluvaa yhdyskuntajätettä (elinkeinotoiminta ja julkinen toiminta, pois lukien hallinto- ja palvelutoiminnot). Jätehuoltomääräyksissä voidaan määrätä vain kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvien kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan jätteistä. Pykälän otsikoinnissa on siis syytä tulla esiin määräyksen rajausta kunnan jätehuoltovastuulle kuuluviin jätteisiin. Asetuksesta poikkeamiset jätehuoltomääräyksiin on mahdollista tehdä vastaavin jätelain 15 §:n 2 momentin ehdoin kuin asumisessa syntyvien jätteiden erilliskeräyksessä.

Vaikka jätehuoltomääräysten mukaiset erilliskeräysvelvoitteet koskevat vain kunnan ensisijaisella vastuulla olevia jätteitä, on huomattava, että jäteasetuksen 14 §:ssä vaaditaan, että teollisuus-, palvelu- ja muun elinkeinotoiminnan harjoittajan on jätelaissa säädetyin edellytyksin järjestettävä vastuulleen kuuluvan paperi-, kartonki-, lasi-, metalli-, muovi- ja biojätteen erilliskeräys ja kierrätys. Elinkeinonharjoittajien on noudatettava jäteasetuksen mukaisia velvoitteita.

Jäteasetuksen mukaiset kiinteistökohtaiset lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet tulevat voimaan biojätteen osalta 1.7.2022 ja muun kierrätettävän jätteen osalta 1.7.2023. Velvoitteet perustuvat jätteiden painon mukaiseen kertymiseen yhden viikon aikana. Syntyvän jätteen määrä voidaan ilmaista painon lisäksi tilavuutena, jolloin muuntokerroin olisi myös ilmoitettava. Oppaan taulukossa on käytetty asetuksenmukaisia jätemääriä bio- ja pakkausjätteen erilliskeräysvelvoitteen rajoina.

Kierrätettävästä materiaalista koostuvien, muiden kuin pakkausjätteiden kiinteistöttäinen keräys on järjestettävä mahdollisuuksien mukaan, jos materiaalit ovat lajiteltavissa tasalaatuisina ja sellaisina määrinä, että erilliskeräys edistää kierrätystä ja etusijajärjestystä. Oppaan taulukkoon on esimerkkinä otettu puujäte, jota voisi syntyä esimerkiksi kouluissa tai muissa kunnan jätehuoltovastuun piiriin kuuluvissa toiminnoissa säännöllisesti sellaisia määriä, että erilliskeräys olisi syytä järjestää. Muun jätteen erilliskeräyksestä päätettäessä on tuotava esiin, miten ja missä olosuhteissa kiinteistöttäinen keräys järjestetään. Erilliskeräyksestä määrättäessä on pohdittava myös kyseisen jätelajin jäteastian tyhjennysväliä koskevaa määräystä. Riittävällä tyhjennysvälillä voidaan varmistaa, että erilliskerätty jäte säilyy kierrätyskelpoisena vielä käsittelyyn saapuessaan. Velvoittavan ja vapaaehtoisen keräyksen linjaamisessa voidaan noudattaa 16 §:n yhteydessä annettuja ohjeita. Eri jätelajeja voidaan kerätä samoihin jäteastioihin, jos materiaalien kierrätettävyyden ei näin kerättynä heikkene.

Erilliskeräysvelvoitteen aluerajauksessa käytetään lähtökohtana jäteasetuksen mukaisesti taajama-alueita sekä asema- ja yleiskaavoitettuja alueita, joilla on palvelu- tai matkailutoimintoja tai jotka ovat työpaikka-alueita. Velvoitteen rajauksessa on siis huomioitava myös taajama-alueiden ulkopuolella sijaitsevien alueiden kaavoituksen mukaiset käyttötarkoitukset ja toiminnot. Alueet on kuvattava jätehuoltomääräyksiin liittyvässä aineistossa, kuten 16 §:ään liittyvät aluerajauksetkin. Määräystekstissä erilliskeräysvelvoitteen alue voidaan määrittää asetuksen mukaisella määrittelyllä tai selvittää sitä paikallisesti nimeämällä alueet, joihin asetuksen mukainen tai jätelain 15 §:n 2 momentin nojalla asetuksesta poikkeava velvoite kohdistuu.

4 LUKU JÄTTEIDEN OMATOIMINEN KÄSITTELY JA HYÖDYNTÄMINEN

18 § Kompostointi

Tällä määräyksellä kannustetaan biojätteiden omatoimiseen käsittelyyn siten, ettei siitä aiheudu ympäristö- tai terveyshaittaa (JL 13 §). Biojätteen erilliskeräily harvaan asutuilla seuduilla ei ole taloudellisesti järjestettävissä, joten näillä alueilla biojätteet tulee kompostoida. Omatoiminen biojätteen kompostointi on onnistuessaan tehokasta kierrätystä ja sen osuus on tarkoitus saada näkymään myös valtakunnallisessa kierrätysasteessa ilmoitusmenettelyllä; jäteasetuksen 43 §:n mukaan jätteen haltijan on annettava biojätteen omatoimisesta käsittelystä tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle, joka merkitsee ne ylläpitämäänsä rekisteriin jätteen kuljetuksista ja biojätteen käsittelystä kiinteistöllä. Ilmoitus on asetuksen mukaan annettava vähintään kahden kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta ja samoin toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava vähintään kahden kuukauden kuluessa. Tietoja on päivitettävä jätehuoltoviranomaiselle vähintään viiden vuoden välein. Ilmoitettavat tiedot on määritelty jäteasetuksessa.

Jätehuoltoviranomainen tekee kompostitarkastuksia. Jätelain mukaan jätehuoltoviranomaisella on tarkastusoikeus. Tarkastuksista ilmoitetaan kuntien verkkosivuilla ja paikallislehdissä. Kompostitarkastukset tehdään pareittain, eikä niitä suoriteta sisätiloissa. Kompostitarkastuksesta laaditaan tarkastusraportti ja hylätyt kompostorit tarkistetaan uudelleen. Mikäli komposti ei mene tarkastuksesta läpi, määritellään kiinteistölle jätetaksan mukaisesti lajittelemattoman sekajätteen maksu tai annetaan asia ympäristöviranomaiselle.

Kompostorin yhteiskäytössä kahdella pientalolla tai kahden huoneen kiinteistöllä, molempien

osakkaan ei ole tarpeen tehdä ilmoitusta, vaan velvollisuus voidaan osoittaa jätteen käsittelystä vastaavalle henkilölle. Jätehuoltomääräyksissä voidaan yhteiskompostorin ilmoitusmenettelyä ohjata siten, että jätehuoltoviranomaisella on yhteys kompostoinnin vastuuhenkilöön myös henkilöiden vaihtuessa.

Kompostorin ylläpitoon on kiinnitettävä huomiota, jotta kompostointi onnistuu. Väärin hoidettuna kompostointi voi aiheuttaa enemmän haittaa kuin hyötyä. Elintarvike- tai ulosteperäistä jätettä kompostoitaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota hygieniaan ja hajuhaittojen ehkäisemiseen. Näiden jätteiden kompostointiin käytettävän kompostin tulee erityisesti olla jyrsijä- ja haittaeläinsuojattu. Lisäksi tulee varmistaa, että jäte on täysin kompostoitunut ennen sen poistamista kompostista. Kompostorin sijoittamiseen kiinteistöllä liittyvät määräykset eivät ole varsinaisia jätehuoltomääräysten toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Siten niiden sijoittaminen jätehuoltomääräyksiin tulee harkita tarkkaan ja tarkistaa ainakin se, etteivät määräykset ole ristiriidassa muiden kunnallisten määräysten kanssa. Kompostorin sijainnille on annettu määräyksiä useissa rakennusjärjestyksissä sekä ympäristönsuojelumääräyksissä.

Puutarhajätettä saa kompostoida lämpöeristämättömässä kompostorissa, kompostointikehikossa tai aumassa, sillä se on ominaisuuksiltaan sellaista, ettei haittoja helposti aiheudu. Kompostoinnin pitää kuitenkin olla hallittua ja puutarhajätteiden kompostiakin pitää hoitaa, sillä pelkkä puutarhajätteiden läjittäminen ei ole kompostoimista. Jos puutarhajätettä ei kompostoida omalla kiinteistöllä, se on kuljetettava kunnan tai kunnallisen jäteyhtiön järjestämään vastaanottoaikaan.

Jätehuoltomääräyksiin on otettu mukaan bokashi -menetelmä, joka on viime vuosina yleistynyt Suomessa. Bokashi -menetelmässä eloperäinen jäte laitetaan tarkoitukseen suunniteltuun ämpäriin fermentoitumaan, eli käymään hapettomassa tilassa. Bokashista poistettu käynyt eloperäinen aines vaatii jälkikompostoinnin valmistuakseen mullaksi.

Uutena asiana on kielto laittaa vieraslajeiksi luokiteltuja kasveja tai niiden osia kompostoriin. Kiellolla on tarkoitus ehkäistä vieraslajien leviämistä kompostimullan kautta. Vieraslajien torjunnasta on säädetty laissa vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015), jossa on määrätty mm. vieraslajien ympäristöön päästämisen kiellosta ja kiinteistönhaltijoiden ja muiden toimijoiden huolehtimisvelvollisuuksista. Lista vieraslajeista on löydettävistä kansallisesta vieraslajiluettelosta (vieraslajit.fi). Vieraslajien oikeasta jätteenkäsittelystä saa tietoa paikalliselta jätelaitokselta.

19 § Jätteen polttaminen

Tavalliset kiinteistökohtaiset tulisijat eivät sovellu jätteen polttamiseen. Jätteitä ei myöskään saa polttaa pihalla tynnyreissä tai muissa vastaavissa astioissa. Kotioloissa jätteiden poltossa syntyy alhaisen polttolämpötilan takia haitallisia päästöjä eikä jätteen täydelliseen palamiseen tarvittavia olosuhteita saavuteta. Savukaasujen mukana ympäristöön joutuu nokea ja hajua sekä terveydelle haitallisia yhdisteitä, joista saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista ja viihtyisyyshaittoja.

Puhtaan, kuivan, kylmäämättömän ja maalaamattoman tai muuten käsittelemättömän, käytöstä poistetun puutavaran sekä risujen ja oksien polttaminen on kuitenkin mahdollista samoin kuin paperin, pahvin ja kartongin käyttö sytykkeenä. Tällöinkin on huomattava, ettei polteta aikakauslehtiä tai sellaisia kartonkipakkauksia, joissa on myös metalli- tai muovikalvot (esim. maito- ja mehupurkit), joiden epäpuhdas palaminen voi aiheuttaa nokipalon vaaran. Käsitellyn puun, kuten paine- ja pintakäsitellyn puun, lastulevyn ja muovipinnoitettujen puulevyjen sekä muovijätteiden poltto on vähäisessäkin määrin kiellettyä.

Haja-asutusalueella voidaan sallia risujen, oksien, käsittelemättömän puujätteen ja vastaavien polttaminen avopolttona, jos se ei aiheuta haittaa tai vaaraa ympäristölle tai terveydelle ja poltettavien jätteiden määrä on vähäinen. Käsitellyn puujätteen polttamista ei voi sallia. Jätteen

polttamista määräys voi olla sisällytettynä myös ympäristönsuojelumääräyksiin.

20 § Jätteen hautaaminen tai upottaminen

Jätteiden hautaaminen maahan on kielletty. Samoin vesistöön upottaminen, myös jälle vieminen, on jätelain ja ympäristönsuojelulain perusteella kielletty. Jätteiden sijoittaminen maahan on hallitsematonta jätteiden käsittelyä, joka on jätelain nojalla kiellettyä. Jätteiden maahan hautaamisesta voi aiheutua ympäristön pilaantumista. (JL 13 § ja 72 §)

21 § Jätteen hyödyntäminen omassa maarakentamisessa

Säännöksessä on mahdollistettu tietyin edellytyksin omassa asumisessa syntyvän puhtaan tiili- ja betonimurskeen pienimuotoinen ja kertaluontoiseksi luokiteltava käyttö omassa maarakentamisessa. Toiminta on mahdollista vain pohjavesialueen ulkopuolella, jottei ympäristöhaittoja aiheudu. Edellytyksenä on, että tiili- ja betonimurskeen käyttö korvaa vastaavaan tarkoitukseen sopivien maa-ainesten käyttöä ja säästää näin luonnonvaroja. Muutoin kyseessä on kielletty jätteen hautaaminen maahan.

Hyödyntämisestä on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa kieltää toimenpiteen tai asettaa sille ehtoja. Tällä varmistetaan toiminnan asianmukaisuus.

5 LUKU JÄTEASTIAT

22 § Jäteastiatyypit

Jätteenkuljetuksen ja muun jätehuollon toimivuuden, työturvallisuuden ja ympäristöhaittojen ehkäisyn vuoksi on annettu määräyksiä jätteiden keräysvälineistä (JL 13 §). Kiinteistöllä on oltava tarvittava määrä jäteastioita syntyvään jätemäärään, erilliskeräys-velvoitteisiin ja tyhjennysväliin nähden Jäteasetus 10 §).

Jätelaissa kiinteistön haltija veloitetaan nimenomaan järjestämään vastaanottopaikka jätteille (40 §). Jäteasetuksen 10 §:ssä jätteen keräykseen liittyen todetaan, että kiinteistön haltijan, kunnan, jätteen haltijan, tuottajan, jakelijan ja muun toimijan on huolehdittava siitä, vastaanottopaikassa on riittävä määrä kannellisia säiliöitä, maahan upotettavia syväkeräyssäiliöitä, jätelavoja tai muita jäteastioita, jotka soveltuvat kerättäville jätelajeille.

Jäteastioiden oikea mitoitus on tärkeä suhteuttaa oikein tyhjennysväliin nähden, sillä ne on aina pystyttävä sulkemaan. Toisaalta tarpeeseen nähden liian suuria jäteastioita käyttämällä ei voi perustella pidempää tyhjennysväliä.

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltuvat seuraavien standardien (vahvistettu 17.04.2020) mukaiset kohdassa 1 tarkoitetut jäteastiat:

SFS-EN 840-1 Liikuteltavat jäte- ja kierrätysastiat. Osa 1: 2-pyöräiset, tilavuudeltaan max 400 l. Kampatartuntalaitteella

SFS-EN 840-2 Liikuteltavat jäte- ja kierrätysastiat. Osa 2: 4-pyöräiset, tilavuudeltaan max 1300 l. Tasakannelliset, kippitapilla ja/tai kampatartuntalaitteella

SFS-EN 840-3 Liikuteltavat jäte- ja kierrätysastiat. Osa 3: 4-pyöräiset, tilavuudeltaan max 1300 l.

Kupukannelliset, kippitapilla ja /tai kampatartuntalaitteella

SFS-EN 840-4 Liikuteltavat jäte- ja kierrätysastiat. Osa 4: 4-pyöräiset, tilavuudeltaan max 1700 l. Tasakannelliset, leveällä kippitapilla tai BG- ja/tai kampatartuntalaitteella

Jäteastiatyypeistä pikakonttien käyttöä ei suositella ja niistä luovutaan kokonaan, ilman siirtymäaikaa. Pikakonttien käyttö on työturvallisuusriski jätteenkuljettajille.

23 § Jäteastian merkitseminen

Jätteenkuljetuksen ja muun jätehuollon toimivuuden, työturvallisuuden ja ympäristöhaittojen ehkäisyn vuoksi on annettu määräyksiä jätteiden keräysvälineistä. Keräysvälineiden merkitseminen helpottaa jätteiden lajittelua.

Jäteasetuksen 10 § velvoittaa merkitsemään jäteastian kanteen tai etuseinään erottuvan merkinnän astiaan kerättävästä jätelajista sekä keräyksestä vastaavan yrityksen tai yhteisön yhteistiedot. Lisäksi jäteastiaan tai sen välittömään läheisyyteen on asetettava selvästi nähtäville kerättävää jätelajia koskevat lajitteluohjeet. Lajitteluohjeet laatii kunnallinen jätelaitos tai tuottaja riippuen ko. jätelajin vastuutahosta. Jäteastiassa tulee olla merkintä, jonka avulla astiaa käyttävät ja astian tyhjentäjät pystyvät yhdistämään minkä kiinteistön käytössä astia on, kun kiinteistön jäteastia sijaitsee usean kiinteistön jäteastioiden sijaitessa lähekkäin. Merkintä voi olla esimerkiksi kiinteistön numero tai koko osoite.

24 § Jäteastian täyttäminen

Määräyksellä ohjataan sitä, että jäteastioihin laitetaan vain niihin kuuluvia jätteitä ja astiat täytetään oikein. Samalla pyritään vähentämään niitä jätteenkeräykseen liittyviä riskitekijöitä, jotka aiheutuvat keräysvälineiden väärästä täyttämisestä. Sekajäteastioille ja irtojätessäkeille on annettu myös enimmäispainorajat. Käytännössä painorajat edellyttävät, että painavien jätelajien (kuten biojäte tai lasi) keräykseen käytetään pieniä jäteastioita (enintään 240 litraa). Jätteen ollessa erityisen painavaa, astia pitää jättää vajaaksi.

Jäteasetuksen 10 § sisältää veloitteita jäteastian täyttämisestä. Jätteiden sijoittaminen keräysastiaan tai poikkeuksellisesti keräysastian välittömään läheisyyteen tulee tehdä niin, ettei se aiheuta haittaa tai vaaraa keräyspaikalla tai jätteenkuljetukselle. Jätteen sijoittaminen keräysastian ulkopuolelle ei saa aiheuttaa työturvallisuusriskiä, jonka vuoksi ylimääräiselle jätteelle on annettu painorajoitus. Keräysvälineeseen ei tule laittaa sinne kuulumattomia jätteitä, jotta voidaan varmistaa asianmukaisen ja turvallisen jätehuollon toteutuminen.

25 § Tyhjennysvälit

Ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi sekä viihtyisyyden edistämiseksi on määrätty jätteiden keräysvälineiden tyhjennysväleistä (JL 13 §). Jäteastiat tulee tyhjentää riittävän usein, jotta hygieenisiä haittoja tai hajuhaittoja ei pääse syntymään. Jäteasetuksen 10 § velvoittaa tyhjentämään jäteastiat niin usein, että jäteastia voidaan aina sulkea, jäte mahtuu astiaan eikä jätteestä aiheudu ympäristön likaantumista tai roskaantumista taikka hajua tai muuta hygieenistä haittaa. Säännölliset tyhjennysvälit myös tukevat kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen logistiikkaa.

Tyhjennysvälien tulisi tukea tyhjentäjän työturvallisuutta ja tyhjennyksen teknistä suorittamista ja jätteen laadun säilymistä kierrätyskelpoisena käsittelyyn saakka. Samalla olisi huomioitava

kuljetusten logistiikka, kuljetusten vaikutukset ympäristöön sekä tyhjennuskustannukset, joita asukkaat maksavat. Tarkoituksenmukaisesti määritellyt jäteastioiden tyhjennysvälit parantavat asukkaiden lajitteluhaluutta ja kokemusta jätehuollon toimivuudesta.

Biojätteen lajitteluvollisuus koskee kaikkia kiinteistöjä, joten se, että biojäte on lajiteltu erilleen energiaksi menevästä sekajätteestä, ei voi olla peruste pidennetylle tyhjennysvälille. Pitkäaikainen jätteen seisottaminen aiheuttaa hajuhaittoja, jotka aiheutuvat lähinnä erilaisista sekajätteeseen kerättävistä hygieniatuotteista sekä pakkauksiin jääneestä biojätejäämistä. Tämän takia sekajäteastia on tyhjennettävä riittävän usein, yleensä vähintään kerran kuukaudessa. Kiinteistöillä asuvien iän perusteella ei voida myöskään tehdä tyhjennysväliin harvennuksia, koska tämä voidaan tulkita syrjinnäksi. Tyhjennysvälin pidennyksiä miettiessä on syytä arvioida mikä katsotaan olevan pisin mahdollinen sekajäteastian tyhjennysväli, jolla kiinteistön voidaan vielä katsoa olevan liittyneenä kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen.

Kiinteistöjä, joilla jätettä syntyy erityisen vähän, mutta pidennetty tyhjennysväli ei ole mahdollinen, kannustetaan käyttämään yhteistä astiaa lähinaapurin kanssa. Kiinteistölle voidaan esittää myös astian vaihtamista pienempään, jos se vastaa paremmin kiinteistön tarpeita. Kiinteistöillä, joilla jätettä syntyy toistuvasti enemmän kuin mitä on astian mitoitus, voi jätehuoltoviranomainen lyhentää päätöksellä astiantyhjennysväliä. Toisaalta jätehuoltoviranomainen voi tapauskohtaisesti erityistilanteissa pidentää jäteastian tyhjennysvälin kiinteistöllä.

Biojätteen tyhjennysväli voi kesäaikana olla maksimissaan kaksi viikkoa ja talvella neljä viikkoa. Biojäteastian tyhjennysvälin on oltava riittävä, jotta siitä ei aiheudu hygieenistä haittaa tai hajua. Määräyksessä olevilla tyhjennysväleillä on huomioitu myös se, että erilliskeräys ei muodostuisi kohtuuttomaksi syntyvään jätemäärään nähden tiheiden tyhjennysvälien vuoksi. Mikäli biojäteastia on yhteinen ja siinä on 3 tai enemmän kiinteistöjä/huoneistoja, tulee astia tyhjentää 2 vko välein ympärivuotisesti.

Kartongilla ja muovilla tyhjennysväli voi olla kesäaikaan neljä viikkoa ja talviaikaan kahdeksan viikkoa. Kartonkipakkaukset sisältävät tyypillisesti ruokajätteen jäämiä ja niiden kertymä on suhteellisen suurta, joten tyhjennysvälien on oltava muita hyötyjätteitä tiheimmät. Pieni korkeintaan 240 l muoviasia täyttyy nopeasti, jolloin 4 vko tyhjennysväli on perusteltu, kun taas suurempi astia on tyypillisesti ison taloyhtiön astia, jossa on paljon huoneistoja ja jätemäärätkin tällöin suuremmat. Mikäli muoviasian pidemmälle tyhjennysvälille on tarvetta, voi siihen hakea poikkeusta jätehuoltoviranomaiselta. Lasilla ja metallilla tyhjennysväli voi olla 16 viikkoa. Pitkä tyhjennysväli on mahdollinen, koska näiden jätelajien kertymä on tyypillisesti pieni ja materiaali on kohtalaisen helppo puhdistaa ennen jäteastian laittamista niin, ettei haittoja niin helposti aiheudu.

Määräyksillä varmistetaan se, ettei jätteitä käsitellä kiinteistöllä määräysten vastaisesti esimerkiksi polttamalla tai viedä luvattomiin paikkoihin (aluekeräyspisteiden väärinkäytöt) sen vuoksi, etteivät ne mahdu kiinteistön jäteastiaan pitkän tyhjennysvälin vuoksi. Jäteastiat on aina mitoitettava oikein syntyvään jätemäärään nähden. Jäteastian kansi on aina pystyttävä sulkemaan. Jos jätettä syntyy vain vähän, on perusteltua valita 140 litran tai korkeintaan 240 litran jäteastia. Syntyvään jätemäärään nähden ylisuuren jäteastian käyttö ei oikeuta tyhjennysvälin pidennykseen. Toisaalta ei tule käyttää liian pieniä jäteastioita.

Poikkeustapauksissa ja erityisin perustein jätehuoltoviranomainen voi muuttaa päätöksellään asiakkaan hakemuksesta poiketen kiinteistön jäteastian tyhjennysväliä, jos kiinteistön jätehuollon katsotaan olevan jäteasetuksen § 10 vastaista tai kiinteistön jäteastian tyhjennysväli on ylimitoitettu tuotettuun jätemäärään nähden. Vuodenaikojen vaikutus on huomioitu biojätteen ja kartongin keräysväleissä. Kylmänä vuodenaikana haju- ja hygieniahaittoja esiintyy harvemmin kuin kesällä, joten näiden jätelajien osalta on mahdollista valita talviajaksi pidempi tyhjennysväli. Jäteastioiden tyhjennysvälien ensisijaiset kriteerit ovat kuitenkin astiakoko ja asukasmäärä, koska asukasmäärällä

on vaikutusta syntyvän jätteen määrään. Sen sijaan esimerkiksi asukkaiden ikä ei voi olla perusteena, sillä se voidaan tulkita syrjinnäksi yhdenvertaisuutta koskeva perustuslain 6 § huomioiden.

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on huomioitava myös jätteenkuljetuksen logistiikka ja ajoreitit on suunniteltu siten, että reitityksessä on huomioitu sekä taloudelliset että ympäristölliset vaikutukset. Turhaa ajoa eri alueilla vältetään, joten alueet pyritään reitittämään siten, että koko alue pystytään keräämään tyhjennysvälien puitteissa samalla kertaa (erityisesti haja-asutusalueet).

Ympäri vuotisessa käytössä olevien vapaa-ajan kiinteistöjen osalta noudatetaan samoja tyhjennysväli vaatimuksia kuin vakituisten asunnon osalta. Vain kesäaikana käytössä olevien kiinteistöjen osalta jäteastia on tyhjennettävä vähintään kolme kertaa kesän aikana. Ylimääräisiä tyhjennyksiä on tilattava tarpeen mukaan, niin ettei jätteitä jää jäteastiaan pitkäksi aikaa missään tilanteessa.

26 § Kunnossapito ja puhdistaminen

Jätteenkuljetuksen ja muun jätehuollon toimivuuden, työturvallisuuden ja ympäristöhaittojen ehkäisyyn vuoksi on annettu määräyksiä jätteiden keräysvälineiden huollosta. Keräysvälineen kunnossapito on olennainen osa jätehuoltoa. Keräysväline ei saa aiheuttaa terveydellistä haittaa, ympäristöhaittaa eikä työturvallisuusriskiä käyttäjille tai kuljettajille, joten jäteastian haltijan tulee huolehtia keräysastian asianmukaisesta kunnosta (Jäteasetus 10 §)

6 LUKU JÄTTEEN KERÄYSPAIKAT

27 § Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset

Jätteenkeräyksen toimivuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi on annettu määräyksiä jäteastioiden sijoittamisesta. Jätteiden keräyspaikkaan on oltava esteetön pääsy ja jäte on voitava kuormata turvallisesti. (Jäteasetus 10 §). Keräysvälineet on pystyttävä tyhjentämään kaikkina vuodenaikoina eikä niiden tyhjentämisestä saa aiheutua vaaraa tai haittaa tyhjentäjälle, kiinteistön muille käyttäjille, liikenteelle tai ympäristölle. Hankalat olosuhteet hidastavat keräystä ja lisäävät tapaturmariskiä.

Ajoväylien tulee olla kantavia ja jätteenkuljetusten sujuvuuden ja yleisen turvallisuuden vuoksi keräyspaikan välittömässä läheisyydessä on oltava raskaalle kalustolle sopiva kääntöpaikka. Jäteauto tarvitsee kääntyäkseen noin 20 x 20 metriä laajuisen alueen. Ajoradan minimileveys tulee olla viisi (5) metriä ja kantavuuden vähintään 26 tn.

Puusto esim. oksat eivät saa olla kiinni ajoradan reunassa tai ulottua ajoradalle. Vapaa kulkukorkeus tulee olla viisi (5) metriä. Ajo-radan reunassa ei saa olla isoja kiviä. Ajoradalla ei saa olla pinnasta nousevia korkeita maamuodostumia, kiviä tai syviä monttuja. Tiessä ei saa olla jyrkkiä mutkia tai mäkiä.

Jos jäteastian tyhjentäminen edellyttää liikkumista yksityisellä tiellä, on tienpitäjällä vastuu tien kunnossapidosta. Tienpitäjä myös vastaa siitä, että tie kestää jäteauton painon ja että jäteautolla voi turvallisesti tiellä liikkua. Jätehuolto on yksi välttämättömistä peruspalveluista, joten mahdollisten painorajoitusten aikana kelirikko aikana tienpitäjän tulee osoittaa lupa kuljetusten suorittamiselle liikennemerkkein. Jos tielle ei voida väliaikaisesti ajaa, on jäteastiat tuotava paikkaan, josta ne voidaan

tyhjentää.

Jos jäteastian tyhjentäminen edellyttää pihaan ajamista, on huomioitava, että pihanoutoteiden vaatimukset poikkeavat reittitievaatimuksista. Ajoväylän leveys pihatiellä on suoralla tieosuudella kolme (3) metriä ja mutkassa neljä (4) metriä. Ohitusmahdollisuutta ei vaadita, mutta auto pitää pystyä kääntämään turvallisesti.

Kiinteistön haltija voi kuitenkin sopia kunnallisen jäteyhtiön kanssa keräyspaikan sijoittamisesta säännöksestä poikkeavaan paikkaan. Tällöin tyhjennyksistä voidaan periä jätetaksan mukainen lisämaksu, koska jäteastioiden tyhjentämisestä aiheutuu tällaisissa paikoissa ylimääräistä työtä ja lisäkustannuksia tavanomaisissa paikoissa sijaitseviin keräyspaikkoihin verrattuna.

28 § Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen

Jäteastian lukitsemiseen liittyvä määräys on tarpeen, jos soveltamisalueella kiinteistön haltijat haluavat lukita jätetilojaan. Määräyksellä voidaan helpottaa tyhjennysten suorittamista ja lukuisiin avaimiin liittyviä käytännön ja hallinnon ongelmia. Määräyksen sisällyttämistä jätehuoltomääräyksiin sekä sen tarvetta harkitaan siis tapauskohtaisesti.

29 § Alueelliset jätteen keräyspaikat (sekalaisen yhdyskuntajätteen aluekeräyspisteet, ekopisteet/kierrätyspisteet/hyötyjätepisteet)

Alueelliseksi keräyspaikoiksi luokitellaan kunnan, kunnallisen jätelaitoksen ja tuottajien järjestämät keräyspaikat.

Roskaantumisen ehkäisemiseksi ja jätteen laadun säilymiseksi keräyspaikalle saa toimittaa ainoastaan sellaisia jätteitä, joita varten siellä on jäteastia. Jätteitä ei saa jättää jäteastioiden ulkopuolelle, sillä valvomattomilla keräyspaikoilla jäteastioiden ulkopuolelle jätetyt jätteet aiheuttavat helposti roskaantumista. Kielto on perusteltu, vaikka kiinteistökohtaisessa keräyksessä jätteen sijoittaminen astian ulkopuolelle sallittaisiin (24 §), sillä roskaantumisen riski ei ole kiinteistön omassa keräyspaikassa niin suuri kuin alueellisilla keräyspaikoilla.

Alueellisen jätteen keräyspaikan perustamiseen on oltava asianmukaiset luvat. Vastuu alueellisen keräyspaikan ylläpidosta on luonnollista määrätä sen järjestäjälle. Ensisijaisesti ylläpitovelvollisuudesta pitäisi sopia erikseen keräyspaikan perustamiseen ja jäteastioiden sijoittamiseen liittyvissä sopimuksissa.

7 LUKU JÄTTEEN KULJETUS

30 § Kuormaaminen

Jätteen kuormaamista käsittelevät pykälät koskevat pääosin jätteenkuljettajia. Jäteasetuksen 10 § mukaan kuormaaminen tulee ajoittaa siten, että läheisyydessä asuville ja oleskeleville ei aiheudu melu- tai muuta häiriötä.

Kuormausaikoja määriteltäessä on otettava huomioon paikalliset tarpeet, jotka riippuvat kuljetusten logistiikasta. Kuormaaminen on tarpeen sallia myös lauantaisin ja pyhäpäivinä, jotta jätehuollosta pystytään huolehtimaan esimerkiksi pääsiäisen aikana. Kuormaamista lauantaisin ja pyhäpäivinä voidaan rajoittaa sallimalla se ainoastaan arkipyhien yhteydessä.

31 § Kuljettaminen

Jätteenkuljettajan tulee huolehtia siitä, ettei jätettä pääse leviämään ympäristöön ja aiheuttaa näin roskaantumista jätteitä kuljettaessa (jäteasetus 11 §). Jätteet tulee kuljettaa tiiviissä pakkauksessa, umpinaisessa kuljetusvälineessä tai muuten peitettynä. Vastuussa jätteiden asianmukaisesta kuljetuksesta on jätteenkuljettaja. Tarvittaessa jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa tarkempiakin kriteereitä jätteenkuljetuskalustolle.

Jätelain 15 §:n mukaan erilliskerätyt tai erilaatuiset jätteet voidaan kuljettaa samassa säiliössä vain silloin, kuin se ei aiheuta haittaa niiden kierrättämiselle tai hyödyntämiselle ja tuottajavastuunalaisten jätteiden osalta asiasta on sovittu tuottajien kanssa. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi keräyslasia ja keräysmetallia kuljettaessa. Saman kuljetuskaluston käyttö vuoroperään eri jätelajien kuljetuksissa ei myöskään saa heikentää kerätyn jätelajien kierrätys- ja hyödyntämiskelpoisuutta. Erilliskerätty jättemateriaali ei siis saa esimerkiksi likaantua kuljetuskalustosta niin, että kierrätettävyyks heikentyy.

Jätelain 121 § määrää siirtoasiakirjan laatimisveloitteesta tietyille jätelajeille. Jätteen haltijan on ennen jätteen siirron aloitusta laadittava siirtoasiakirja vaarallisesta jätteestä, POP-jätteestä, saostus- ja umpisäiliölietteestä, hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteestä, pilaantuneesta maa-aineksesta ja muusta rakennus- ja purkujätteestä kuin pilaantumattomasta maa-aineksesta, joka siirretään ja luovutetaan asianmukaiselle vastaanottajalle.

32 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Jätteenkuljettajalla on velvollisuus jätelain 39 §:ssä ilmoittaa vuosittain tiedot tehdyistä jätteenkuljetuksista sähköisesti muokattavissa olevassa muodossa. Velvollisuutta on täsmennetty jäteasetuksen 42 §:ssä, jossa kuljettajia määrätään toimittamaan jätehuoltoviranomaiselle neljännesvuosittain seuraavat tiedot kustakin kiinteistöstä, jolta on noutanut jätettä: 1) kiinteistön haltijan nimi ja yhteystiedot sekä kiinteistön osoite ja kiinteistö- tai rakennustunnus; 2) kuljetukseen kuuluvien jätelajien koko ja määrä jätelajeittain; 3) jätelajien tyhjennyspäivämäärät taikka tyhjennyskertojen lukumäärä ja tyhjennysväli jätelajeittain; 4) 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen sijasta tieto lietesäiliön tyypistä ja säiliön tyhjennyspäivämäärät, jos kysymyksessä on saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus. Lisäksi jätelain 39 §:ssä määrättyssä vuotuisessa jätteenkuljetuksia koskevassa tiivistelmässä kuljettajan on toimitettava jätehuoltoviranomaiselle vähintään seuraavat tiedot: 1) kunnan alueella sijaitsevilta kiinteistöiltä kerätyn jätteen määrä jätelajeittain; 2) jätteen vastaanottajien nimet ja yhteystiedot sekä niille toimitetun jätteen määrä jätelajeittain.

Tietojen toimittamistapa ja aikataulu on määritelty jätehuoltomääräyksissä. Vaikka määräys tietojen toimittamisesta tulee jätelaista, on se suositeltavaa sisällyttää myös määräykseen.

Jätelain 42 §:n perusteluiden mukaan kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätteenkuljetuspalvelun tilaaja eli kunnallinen jätelaitos, kuntayhtymä tai kunta voi toimittaa jätelain 39 §:ssä tarkoitetut kuljetustiedot jätehuoltoviranomaiselle keskitetysti sen sijaan että jokainen urakoitsija toimittaisi niitä erikseen. Tietojen toimitusmenettelystä voi sopia tällöin kuljetusten tilaajan ja jätehuoltoviranomaisen välillä. Tietojen toimittamisessa on tällöinkin noudatettava vähintään asetuksen vaatimuksia, mutta usein kunnan järjestämässä kuljetuksessa tiedot ovat käytännössä viranomaisen käytössä jatkuvasti ajantasaisena jätteenkuljetuksen tilaajan ja jätehuoltoviranomaisen yhteensopivien tai samojen ohjelmistojen ansiosta. Viimeiseksi kohdaksi voidaan sisällyttää tietoa antava kohta, jossa kerrotaan, minne ilmoitetut tiedot kirjataan ja kuka vastaa tietojen kirjaamisesta.

33 § Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat

Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat ja kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen luovutetut jätteet on kuljetettava kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittamaan paikkaan. Jätteitä ei saa kuljettaa muihin vastaanottopaikkoihin. Tuottajavastuunalaiset pakkausjätteet veloitetaan jätelain mukaisesti kuljettamaan kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittamaan ja tuottajien järjestämään vastaanottopaikkaan. Mikäli kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen on tarve välivarastoida tuottajavastuunalaisia jätteitä, on välivarastoinnista sovittava tuottajien kanssa aina etukäteen. Näin varmistetaan jätelajin kierrätyskelpoisuuden säilyminen.

Jätteiden alkuperän ja hyödyntämiskelpoisuuden varmistamiseksi on tärkeää, että kunnan jätehuoltovastuun piiriin kuuluvat jätteet kuljetetaan suoraan jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottopaikkaan. Kuljettaja ei tämän vuoksi voi välivarastoida kuljettamaansa kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvaa jätettä, ellei tästä ole erikseen sovittu kunnallisen jätelaitoksen kanssa ja ellei kunnallinen jätelaitos ole katsonut välivarastointia tarpeelliseksi.

8 LUKU EROTUSKAIVOJÄTTEET JA ASUMISESSA SYNTYVÄT LIETTEET

34 § Saostussäiliöiden ja umpisäiliöiden tyhjennys ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi

Jotta kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät voisivat säilyttää puhdistustehonsa, on niitä huollettava ja saostussäiliöihin kertyvä liete on poistettava säännöllisesti. Koska saostussäiliöiden vähimmäistyhjennysväleistä ei ole määrätty voimassa olevassa lainsäädännössä, on niiden tyhjennysvälien määrittely olennaista jätevesijärjestelmien toimivuuden turvaamiseksi.

Tyhjennysväleissä voidaan huomioida kiinteistön käyttötarkoitus ja syntyvien jätevesien laatu. Esimerkiksi vapaa-ajan asunnoille voidaan sallia harvemmat tyhjennysvälit kuin vakituksessa asuinkäytössä oleville asunnoille. Pelkille pesuvesille tarkoitettujen saostussäiliöiden tyhjennysväli voi olla pidempi kuin säiliöiden, joihin johdetaan myös vessavesiä. Myös vessavedet kaivoon johdettaessa voi poikkeusta vuosittaisesta lietteenpoistovälistä hakea. Tähän vaikuttaa mm. asukasmäärä, kaivojen tilavuus, kiinteistöllä vettä käyttävän laitteiston määrä ja kiinteistön käyttöaste.

Saostussäiliöiden on oltava kunnoltaan sellaisia, että ne soveltuvat tarkoitukseensa eikä niihin johdettu jätevesi tai liete aiheuta riskiä ympäristölle, terveydelle tai viihtyvyydelle. Säiliöiden kunto on tarkistettava säännöllisesti ja parhaiten se onnistuu tyhjennyksen yhteydessä. Tarkistus voi olla esimerkiksi silmämääräinen havainnointi.

Umpisäiliöiden tarkoitus on pitää jätevedet sisällään, joten taloudellisinta on suorittaa tyhjennys, kun säiliö on täyttynyt. Umpisäiliöiden on oltava täysin ehjiä ja tiiviitä ja niiden kunnan tarkastaminen on myös helpointa tehdä tyhjennettäessä. Umpisäiliön kunnan varmistamiseksi ja kiinteistön jätevesien asianmukaisen käsittelyn turvaamiseksi myös umpisäiliöille on mahdollista määrätä vähimmäistyhjennys ja tämän vuoksi umpisäiliöt tulee tyhjentää vähintään kerran viidessä vuodessa. Vähimmäistyhjennys umpisäiliöille voi poistaa erillisen seurannan ja valvontatoimien kohdistamista kiinteistöille, jotka ovat olleet pitkään ilman tyhjennyskäyntejä tai muuta kontaktointia.

Vaikka lietteen käsittely tapahtuisi kiinteistöllä omatoimisesti, on vähimmäistyhjennysvälejä ja säiliöiden kunnontarkastuksia noudatettava. Määräyksillä on lisäksi tarkoitus varmistaa lietteen päätyminen alueella osoitettuun vastaanottoon tai käsittelyyn siten, ettei siitä aiheudu ympäristölle tai terveydelle haittaa tai vaaraa.

35 § Saostus- ja umpisäiliöiden kunnossapito ja kulku säiliöiden luokse

Saostus- ja umpisäiliöiden ehjyyden ja turvallisuuden varmistamiseksi sekä tyhjennysten mahdollistamiseksi on jätehuoltomääräyksissä määräyksiä koskien lietesäiliöiden kunnossapitoa ja saavutettavuutta tyhjennettäessä.

Määräysten tarkoituksena on varmistaa, että asumisessa syntyvät lietteet käsitellään asianmukaisesti eikä niistä pääse aiheutumaan haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Käsittelyn asianmukaisuuden ja maaperäkäsittelyn toimivuuden varmistamiseksi on huolehdittava, että liete poistetaan säiliöstä riittävän usein ja järjestelmän käyttö- ja huolto-ohjetta noudattaen. Saostussäiliöistä ja niitä vastaavista säiliöistä, jätevesiliete on poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa sellaisilla kiinteistöillä, jotka ovat olleet vuoden aikana merkittävästi käytössä. Jos kiinteistöä ei käytetä ollenkaan tai kiinteistön käyttö on vähäistä ja näin ollen lietteitä syntyy vähäisiä määriä, eikä lietteiden käsittely kiinteistöllä aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle, voidaan näistä jätehuoltomääräyksistä poiketa ja myöntää tätä harvempi tyhjennysväli. Mikäli kiinteistön muu jätehuolto on keskeytetty, voidaan myös lietesäiliöiden tyhjennykset keskeyttää. Kaivot tulee tyhjentää ennen keskeytyksen aloittamista, mikäli kaivossa on merkittävä määrä lietettä.

Yleisesti käytössä oleva tyhjennyskalusto asettaa tiettyjä vaatimuksia, ja kaivolle on päästävä tyhjennettäessä 20 m metrin etäisyydelle lietesäiliöstä. Letkujen pituudet vaihtelevat tyypillisesti siten, että pisimmillään ne ovat 25 m. Kaivon sijaitessa tätä kauempana, saattaa siitä tulla este kaivon tyhjentämiselle, mikäli kuljettajalla ei ole käytössä lisä letkua. Toinen huomiotava seikka on se, että kaivon korkeusero imupainevaunulta lietesäiliön pohjaan voi olla enintään 10 m. Tässä tulee huomioida korkeus maasta imupainevaunuun, maanpinnan vaihtelun aiheuttamat korkeuserot sekä kaivon syvyys.

Tyhjentäjän työturvallisuuden huomioiminen on oleellista, ja erityisesti kaivon kannen nostaminen saattaa aiheuttaa turvallisuusriskin sen ollessa kahvaton tai liian painava. Turvallisena painona yksittäiselle nostolle voidaan pitää korkeintaan 25 kg.

Jätevesilietteen ja umpisäiliöiden jätevedet saa luovuttaa kuljetettavaksi sellaiselle toimijalle, joka on hyväksytty jätehuoltorekisteriin lietteiden asianmukaisen kuljettamisen ja käsittelyn vuoksi. Rekisterissä oleva kuljettaja toimii ammattimaisesti, lakien ja asetusten mukaan, eikä toiminnasta aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle ja kuljetuskalusto soveltuu käyttötarkoitukseensa. (JL 94 ja 95 §).

36 § Lietteen omatoiminen käsittely

Määräyksillä sallitaan pienimuotoinen lietteiden omatoiminen käsittely. Jätelain 41 §:ssä säädetään, että tietyin edellytyksin jätteen haltija voi itse käsitellä kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen soveltumattoman jätteen kiinteistöllä, jos käsittely on pienimuotoista. Omatoiminen saostussäiliöiden jätevesilietteiden ja umpisäiliöiden jätevesien käsittely voidaan sallia, jos kiinteistöllä on käytössään siihen soveltuvat laitteistot sekä olosuhteet ovat sopivat. Tällaisesta menettelystä ilmoitettavan osalta on varmistettava, että stabiloitu liete voidaan käyttää lannoitustarkoituksessa eli kiinteistöllä on oltava hallinnassaan viljelykäyttöön tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen soveltuvaa peltoalaa. Yhteinen käsittely sallitaan korkeintaan neljän muun kiinteistön osalta oman kiinteistön lisäksi. Tiedot omatoimisesta käsittelystä tulee antaa vuosittain jätehuoltoviranomaiselle asianmukaisen jätehuollon toteutumisen seurantaan ja valvontaa varten.

Lietteiden omatoiminen käsittely sekä naapurikiinteistöjen yhteinen pienimuotoinen lietteenkäsittely mahdollistetaan nykyään myös jätelaissa (41 a §). Käsittelyn vaatimuksista säädetään jäteasetuksessa. Asetuksen 12 §:n mukaan omatoimisesti käsiteltävä saostus- ja umpisäiliöliete sekä niihin rinnastettava muu ulosteperäinen jäte on käsiteltävä hygieeniseltä

laadultaan haitattomaksi kalkkistabiloimalla, kompostoimalla tai muulla vastaavalla menetelmällä. Käsittelyssä syntyvä lopputuote on hyödynnettävä terveyttä ja ympäristöä vaarantamatta. Maatalouskäytössä käsittelymenetelmänä kyseeseen usein miten tulee kalkkistabilointi joko saostussäiliöissä ennen tyhjennystä tai tyhjennyksen jälkeen lietevaunussa. Ohjeet kalkkistabiloinnin suorittamiseen on saatavilla Ruokavirastolta, ruokavirasto.fi.

Asiallinen lietteenkäsittely ja hyödyntäminen maataloudessa edellyttää, että käsittelijällä on käytössään, joko omana tai esimerkiksi vuokrattuna, lietteen käsittelyyn soveltuvat laitteistot ja että olosuhteet käsittelyyn ovat sopivat. Ilmoitusmenettelyssä olisi varmistettava, että kalkkistabiloitu liete voidaan käyttää lannoitustarkoituksessa eli kiinteistöllä olisi oltava hallinnassaan viljelykäyttöön tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen soveltuvaa peltoalaa. Jätehuoltomääräyksissä voidaan sallia esimerkiksi vain aktiiviviljelijöille lietteen omatoiminen käsittely ilmoitusmenettelyllä ja muiden toimijoiden olisi haettava poikkeamista jätehuoltomääräyksistä, mikäli haluavat itse käsitellä ja hyödyntää lietteensä lannoitustarkoituksessa. Jätehuoltoviranomaisen tulee poikkeamista haettaessa selvittää, onko olemassa sellaisia edellytyksiä, mukaan lukien lietteen omatoimisen käsittelyn asianmukaisuus, jotta jätehuoltomääräyksistä poikkeava asumislietteen omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen voidaan hyväksyä.

Lietteen käsittelyssä ja peltokäytössä on noudatettava lannoitevalmistelakia (539/2006), nitraattiasetusta (1250/2014) ja maa- ja metsätalousministeriön asetusta lannoitevalmisteista (24/2011). Tätä opasta kirjoitettaessa lannoitelainsäädäntö on muuttumassa. Kansallinen lannoitelaki, ja sitä täydentävät asetukset ovat tulossa voimaan vuosien 2022 ja 2023 aikana. Lainsäädännön muutoksella voi olla vaikutuksia lannoitekäyttöön tarkoitetun lietteen käsittelyä ja käyttöä koskeviin vaatimuksiin. Jätehuoltomääräyksiä laadittaessa ja päivitettäessä on lannoitelainsäädännön muutokset lietteiden osalta syytä tarkistaa.

Kalkkistabiloidun lietteen voi käytännössä sekoittaa myös lantalaan, mutta tällöin tulee tunnistaa ihmisperäisen jätevesilietteen tuomat viljelyrajoitukset. Siten käsitellyn lietteen sijoittaminen sellaisenaan peltoon on useimmiten järkevämpää, sillä tällöin sen tarkka sijoituspaikka tiedetään ja viljelyrajoitukset rajoittuvat vain tälle kyseiselle alueelle.

Muissa tapauksissa kuin maatalouteen liittyvissä hyödyntämisissä asumisessa syntyvien lietteiden omatoiminen käsittely on mahdollista hallitusti lähinnä silloin, kun syntyvän lietteen määrä on vähäinen tai se on kiinteässä muodossa, kuten pienpuhdistamon lietepussissa. Poikkeamista harkittaessa on selvitettävä, että kiinteistöllä on käsittelyyn soveltuva kompostori sekä hakijalla tekninen mahdollisuus ja kyky poistaa liete säiliöstä. Käytännössä tätä kohtaa voidaan soveltaa lähinnä loma-asuntoihin, jotka eivät ole ympärivuotisessa käytössä tai asuntoihin, joiden jätevesienkäsittelyjärjestelmässä liete kerääntyy pussiin tai suodattimeen, joka on laitevalmistajan mukaan tarkoitus käsitellä kiinteistöllä. Käytännössä käsittelymenetelmänä on kompostointi.

Vähäisen lietemäärän osalta saostussäiliöiden lietteenpoisto ja -käsittely on rajoitetusti sallittu tehtäväksi itse siten, että lietteet kompostoidaan kiinteistöllä. Käytännössä tätä säännöstä voidaan soveltaa lähinnä vapaa-ajan kiinteistöillä, jotka eivät ole ympärivuotisessa käytössä. Kiinteistöllä on oltava käsittelyyn soveltuva kompostori sekä mahdollisuus poistaa liete säiliöstä esimerkiksi uppopumpulla. Joissakin laitepuhdistamoissa liete kerätään kiinteässä muodossa lietepussiin, joka voidaan kompostoida. Myös fosforinpoistokaivojen massat voidaan käsitellä kompostoimalla tai hyödyntää ravinteena pelloilla.

Saostussäiliöiden, laitepuhdistamoiden ja umpisäiliöiden lietteitä sekä muita vastaavia jätevesilietteitä tai jätevesiä ei saa säännöksen mukaan levittää metsään tai muualle maastoon. Tämä on jätelain nojalla kiellettyä hallitsematonta jätteiden käsittelyä, josta voisi aiheutua ympäristön pilaantumista.

9 LUKU ROSKAANTUMISEN EHKÄISEMINEN

37 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Yleisötilaisuuksien asianmukainen jätehuolto ehkäisee roskaantumista ja edistää syntyvien jätteiden lajittelua ja hyötykäyttöä. Yleisötilaisuuden järjestäjällä on velvollisuus huolehtia tilaisuuden jätehuollosta kokonaisuudessaan hankkimalla sinne tarpeeksi jäteastioita ja huolehdittava niiden tyhjentämisestä tarpeen mukaan, mikä ehkäisee roskaantumista merkittävästi. Myös jätehuoltoon liittyvä neuvonta on järjestäjän vastuulla. Lajittelu- ja erilliskeräysvelvoite on edellytyksenä asianmukaisen ja turvallisen jätehuollon järjestämisen kannalta, sillä tilaisuuksissa syntyy usein merkittäviä määriä hyötykäyttöön soveltuvaa jätettä. (Jätelaki 13 §, 15 § ja 74 §)

38 § Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla

Jätelaissa annetaan tarkat määräykset roskaantumisen ehkäisemisestä sekä siitä, mikä taho on siivousvelvollinen eri tilanteissa. Säännöksessä annetaan näin ollen ainoastaan jätelain määräyksiä täsmentäviä velvoitteita.

Jätelaissa annettua roskaamiskieltoa on korostettu säännöksessä kieltämällä jätteiden sijoittaminen jäteastian ulkopuolelle yleisillä alueilla. Yleisten alueiden jäteastioiden ylläpitäjiä on lisäksi velvoitettu huolehtimaan jäteastian riittävästä tyhjennysvälistä ja alueen siisteydestä. Koska yleisillä alueilla olevat jäteastiat voivat olla muidenkin tahojen kuin kunnan ylläpitovastuulla, määräys koskee myös näitä muita tahoja, kuten tienpitäjiä.

10 LUKU VAARALLISET JÄTTEET JA ERITYISJÄTTEET

39 § Vaarallisten jätteiden jätehuolto

Jätehuoltomääräysten vaarallisia jätteitä koskevat määräykset velvoittavat myös elinkeinotoiminnan harjoittajia. Vaarallisia jätteitä koskevilla määräyksillä määrätään turvallisen jätehuollon käytännön järjestelyistä. Vaarallisen jätteen varastoinnista väliaikaisessa paikassa voi aiheutua haittaa tai vaaraa ympäristölle ja terveydelle.

Kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto sekä maa- ja metsätaloudessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto, mikäli vaarallisen jätteen määrä ei ole kohtuuton. Siten näissä toiminnoissa syntyvät vaaralliset jätteet määrätään toimitettavaksi kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittamaan vastaanottopaikkaan. Tuottajavastuunalaiset sähkö- ja elektroniikkaromu sekä paristot ja akut määrätään toimitettavaksi tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan. Lääkejätteet puolestaan tulee toimittaa apteekkiin, joka on tehnyt niiden vastaanottamisesta sopimuksen kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen kanssa. Vaihtoehtoisesti lääkejätteet velvoitetaan toimittamaan kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittamaan paikkaan.

Määräyksellä pyritään varmistamaan vaarallisten jätteiden asianmukaista käsittelyä, sillä ne vaativat erityiskäsittelyä. Vaarallisten jätteiden asianmukainen lajittelu ja merkitseminen ovat tarpeen jätteiden käsittelystä aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi. Vaarallisten jätteiden pakkaaminen alkuperäispakkaukseen kertoo parhaiten vaarallisen jätteen laadun.

Vaarallisella jätteellä tarkoitetaan palo-, räjähdys-, terveydelle tai ympäristölle vaarallisia jätteitä. Tavallisimpia asumisessa syntyviä vaarallisia jätteitä ovat mm:

- ✓ paristot
- ✓ erilaiset akut ja laitteet, joissa akku on kiinteästi liitettynä
- ✓ loisteputket ja elohopealamput (esim. energiansäästölamput)
- ✓ sähkö- ja elektroniikkaromu
- ✓ maalit, lakat, liimat ja liuottimet
- ✓ eräät puhdistusaineet
- ✓ kyllästetty ja käsitelty puutorjunta-aineet
- ✓ jäteöljyt ja öljyiset jätteet
- ✓ lääkejätteet

Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa toisiinsa tai muihin aineisiin tai jätteisiin. Jätelaissa ja -asetuksessa määrätään vaarallisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta, mutta tämä tuodaan esille lyhyesti myös jätehuoltomääräyksissä, sillä se on erittäin tärkeää vaarallisten jätteiden asianmukaisen käsittelyn järjestämiseksi. Vaarallisia jätteitä ei saa missään tapauksessa laittaa kiinteistöittaisen keräyksen piirissä oleviin jätetietoihin tai aluekeräyspisteisiin.

40 § Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä

Vaarallisen jätteen keräyspaikkaa koskevat määräykset koskevat kaikkia toimijoita, sillä ne liittyvät jätehuollon tekniseen järjestämiseen. Vaarallisten jätteiden varmaton käsittely, keräys ja varastointi voi aiheuttaa vaaraa ympäristölle ja terveydelle. Vaarallisia jätteitä tulee säilyttää turvallisesti asianmukaisissa astioissa. Kiinteistön haltijan tulee tiedottaa keräyspaikan käyttäjiä sen asianmukaisesta ja turvallisesta käytöstä, jotta vaarallisten jätteiden keräämisestä ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

41 § Erityisjätteet

Erityisjäte veloitetaan erotettavaksi muista jätteistä. Erityisjätteiden osalta määrätään niiden pakkaamisesta sekä merkitsemisestä niiden turvallisen käsittelyn varmistamiseksi. Erityisjätteitä ovat esimerkiksi viiltävät ja pistävät jätteet (esimerkiksi neulat, ruiskut ja veitsenterät) sekä haisevat ja pölyävät jätteet.

42 § Terveydenhuollon [vaaralliset jätteet ja] erityisjätteet

Terveydenhuollon erityisjäte on pakattava kuten muukin erityisjäte eli kestäviin ja tiiviisiin pakkauksiin.

11 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

43 § Tiedottamisvelvoite

Kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaisen jätehuollon toteutumisen varmistamiseksi määrätään kiinteistön haltijalle tiedottamisvelvollisuus jätehuoltomääräysten mukaisista velvoitteista

kiinteistössä asuville ja sitä muuten käyttäville.

44 § Jätehuoltomääräysten valvonta

Jätelain 24 §:ssä säädetään jätelain ja sen nojalla annettujen jätehuoltomääräysten valvonnasta. Jätehuoltomääräysten noudattamatta jättämisellä olevat seuraamukset tulevat suoraan jätelaista (125 §, 126 §, 131 § ja 136 §). Lähtökohtaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo jätehuoltomääräysten noudattamista ja esimerkiksi jätteenkuljettajien valvonta ja omalta osaltaan lain yleinen valvonta kuuluu ELY-keskukselle.

45 § Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Jätelain 91 § mukaan kunnan jätehuoltomääräyksissä määrätty viranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräyksen noudattamisesta siinä mainituin perustein. Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä tulee tapahtua niin, ettei se aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle eikä aiheuta roskaamista. Poikkeamiselle on oltava erityinen syy. Poikkeaminen käsitellään hallintolain mukaisesti ja siihen haetaan muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

46 § Voimaantulo

Jätehuoltomääräykset tulevat säännöksen mukaan voimaan xx.xx.2022 ja niillä kumotaan kaikki aiemmin voimassa olleet jätehuoltomääräykset, jotta alueella on voimassa yhdet yhtenäiset ja ajantasaiset määräykset.

Päätöksen jätehuoltomääräyksistä antaa jätehuoltoviranomainen. Päätös määräysten hyväksymisestä annetaan jätelain mukaisesti tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset julkaistaan.

47 § Siirtymäsäännökset

Jätehuoltomääräyksillä ei ole mahdollista siirtää lainsäädännössä määrätyle velvoitteelle annettua voimaantuloa. Siirtymät voidaan määrätä tapahtumaan portaittain eri alueilla. Oppaassa on hakasuluissa vaihtoehto, miten portaittaisuus voidaan siirtymäsäännöksissä huomioida.